

flori alese din poezia populară

49
bis

flori alese din poezia populară
poezia obiceiurilor tradiționale

«BIBLIOTECA PENTRU TOȚI»
numărul 400

Noua serie a «Bibliotecii pentru toți» a cărei apariție a început în luna ianuarie 1960, a ajuns, după șapte ani și jumătate, la numărul 400. Colecția, care continuă cele mai bune tradiții ale vechii «Bibliotecii pentru toți» (apărută în 1895), și-a cucerit, de la început, simpatia constantă a zeci de mii de cititori, de toate categoriile. Înfațișarea grafică atrăgătoare, precum și — mai ales — calitatea lucrărilor publicate, selectate dintre cele mai valoroase scrieri ale literaturii noastre și universale au impus «Biblioteca pentru toți» ca pe cea mai importantă colecție de literatură din țara noastră. Între cele 400 de volume apărute (însușind circa 140 000 de pagini de carte) se numără opere reprezentative din 31 de literaturi: română, africană, sud-africană, americană (S.U.A.), arabă, belgiană, bulgară, cehă, chineză, daneză, elină, elvețiană, engleză, finlandeză, franceză, georgiană, germană, neogrecescă, guatemaleză, idiş, indiană, islandeză, italiană, latină, maghiară, norvegiană, persană, poloneză, rusă, sîrbă și spaniolă.

Au fost difuzate din ianuarie 1960 și pînă în august 1967 un număr impresionant de exemplare — 24 625 000 — atîngîndu-se astfel tirajul total înregistrat de «Biblioteca pentru toți» între anii 1895—1949.

Continuîndu-și în mod susținut apariția, «Biblioteca pentru toți» va oferi și de acum înainte numeroșilor săi cititori cărți reprezentative care să satisfacă gusturile cele mai diverse, contribuind în felul acesta la răspîndirea culturii în cele mai largi mase.

flori alese din poezia populară

Ilustrația copertei : *Ion Gheorghiu*

**flori alese
din poezia populară**

**II poezia obiceiurilor
tradiționale**

EDIȚIE ÎNGRIJITĂ DE
IOAN ȘERB

1967

EDITURA PENTRU LITERATURĂ

Poezia obiceiurilor tradiționale

I. POEZIA MUNCILOR
DE PESTE AN

a) COLINDE

1

Fă-te vesel, domnu bun,
Domnului bun !
Că ne vin da junii buni,
Junii buni, colindători,
D-uspăciorii lui Crăciun,
Lui Crăciun ălui bătrîn,
În veștmîntu mohorît,
Lungu-mi-i, largu-n pămînt.
Pe la poale-i polijit,
Pe de margini mărgărit,
Jur-prejur de mînecele
Lucesc stele

mărunțele ;
Între doi umeri ai lui
Lucesc doi luceferui,
Dar din față și din dos,
Dar din față ce-a luceară ?
Lucea soare cu căldură.

Dar din dos ce mai lucea ?
Lucea luna

cu lumina.

Junii buni așa grăiară :
— Și-am venit noi junii buni,
Junii buni, colindători,
Noaptea pe la cîntători,
Și-am venit noi citilin,
Ca soarele pin senin !
Cești domni buni așa grăiară :
— Ia săriți în cea grădină,
Că-n grădină-i

și-o stupină,

În stupină

și-o fîntină,

În fîntină-i

apă lină.

Apă-n vedre veți lua,
Rupe-un fir de trandafir
Și-un străpșor de busuioc
Și veniți voi lin, mai lin,
Rînd în rînd să ploaie-n rînd,
Ca vara mai greu plouînd,
Că mi-s sfinții adurmiți
Și sfinții s-or deșteptare,
Sfinții porți ne vor deschide,
Jupîne mese-or întinde,
Fete mari făclii aprinde,
Gazda-n casă ne-a primi
Cu bun dar ne-a dărui
C-un colac de grîu curat,
C-o spată de godinat,
C-o ferie rasă-n masă
Și cu doi-tri d-arginței.
Rămii, gazdă, sănătoasă
Cu colinda veseloasă !

Dimineața de Crăciun,
Florile-s flori dalbe de măr !
 Și te scoală cest domn bunu,
 Că de cînd ai adormitu
 Roșu soare-au răsăritu,
 Roșu soare cu trei raze.
 Dar o rază unde-mi rază ?
 Rază-n vîrful munțiloru,
 Sub poalele braziloru.
 Dar o rază unde-mi rază ?
 Rază-n lunca grîneloru.
 Dar o rază unde-mi rază ?
 Rază-n poarta cest domn bunu.
 Cest domn bun afară iese
 Și din grai așa-mi grăiere :
 — Hoi, juni buni colindători,
 Nu-mi grăbireți de-am intrare,
 De-am intra, de-am colindare,
 Că fiii miei sunt adormiți,
 Fete mari nempodobite,
 Curțile-s nemăturate,
 Ci săriți în cea grădină
 Și vă luați flori în mînă
 Și veniți a doua oară
 Rourînd

și-mpresurîndu,
 Că fii mici s-or pomenire,
 Fete mari s-o-mpodobire,
 Curțile le-or măturare
 Cu vîrfulu cizmeloru,
 Cu cornii cătrînteloru
 Și fii, domn bun, sănătosu !

Pe fețele munților
Pasc oile domnilor.
Printre flori și păducei,
Pasc oițe și cu miei.
Pasc oițe mititele,
Da păstor cine-i la ele ?
Tăt Ionul Sîntionul
Ce șade pe-un răzoraș
Și cîntă din fluieraș.
Fluier zice,
turma-și strînge ;
Fluier tace,
turma-ntoarce.
Sîntion hodină n-are,
Cîtu-i ziulica mare.
Zis-a Ionu Sîntionul :
— Lăsa-v-oi
la biata oi,
De cînd umblu după voi,
Am albit mai jîb ca voi !
Zis-a oaia,
pistrișoaia :
— Măi Ioane,
Sîntioane !
Mai vărează-ne o vară
Și ne mai iernează o iarnă,
Că și noi te-om dărui
La Sîngeorz
C-un miel frumos,
La Ispas
C-un bulz de caș ;
La Rusale
O lîină mare.

Dalbuț păcurariu
Mirelui tînărelu !
 Mi s-o lăudat
 Că el că mi-și dare
 Cîte flori pă munte
 Atîția oi dă frunte,
 Ciți luceferei,
 Atîția berbecei,
 Cîte stelusele
 Atîția mieurele.
 D-inde li-o iernat ?
 'N curtea lui Pilat.
 D-inde li-o-nvărat ?
 Din d-ostrov di mare,
 D-inde iarba-mi crește,
 În patru să-mpletește,
 Nime n-o cosăște ;
 D-inde lemnul crește,
 Jos îmi putrezăște,
 Nime nu-l cioplește.
 Marea-și grăi iară :
 — Dalbuș păcurari,
 Scoate-ți oile
 Din d-ostrov di-al meu,
 Că di nu li scoate
 Eu m-oi mînia
 Și m-oi tulbura,
 Oi ți-oi d-îneca.
 Dalbuț păcurari
 Din gură-i grăia :
 — Ce mi di-acolea
 Că ți-oi mînia
 Și te-i tulbura,
 Că eu că mi-și d-am

Doi berbeci d-ocș
În coarne s-or trosni,
Mi ț-or zdrîncăni,
În fluier li-oi zîce
Și oile s-or strînge,
Și eu li-oi purcede
P-un picior de munte,
La stîna bătrînă,
D-inde iarba-mi crește,
Jos îmi putrezește,
Și ti-oi veselește !

5

Pre munții cei mari
Sînt trei păcurari.
Doi îs veri premari,
Unu-i mai strinuț
Ce-l cheamă Pătruț,
Păcurari micuț.
Veri se voroviră,
Mi se sfătuiră
Pe strin să-l d-omoare
— Moarte de topoare.
Strinu-și d-auzea,
Din grai le grăia,
Duios cuvînta !
— Voi, ortacii mei,
Păcurari la miei
Și la mîndre oi,
Care din voi doi
Doriți a rămîne,
De azi ori de mîne,
Și pe al meu țol,
Și-n al meu ocol,

Care vă gîndiți
Să mă d-omorîți,
Groapa să mi-o sape
Și să mă îngroape
În tîrlă de oi,
Să dorm printre voi,
Coperit cu ploi ;
În țarcuț de miei,
Nici cînd să nu piei
De dintre ai mei.
Groapa să mi-o sape
Și să mă îngroape
Clo din sus de cale,
Sub fagul cel mare.
Și-n loc de cruciță
Puneți fluieriță ;
În loc de scrisoare,
Lancea la picioare.
Cînd soare-o luci
Lancea o desclipi ;
Cînd vîntu s-o trage
Fluiera va zice,
Oile s-or strînge,
Pe mormînt or plînge
Cu lacrimi de sînge.
Voi, ortacii mei,
Păcurari la miei,
Și la mîndre oi,
Rogu-vă pe voi,
De cumva veți mere
Pe la tîrgurele,
Cu oi de-ale mele,
Și vi-ți d-întîlni
O mamă bătrînă,
Cu cîrpă de lînă,
Lacrimi lăcrămînd,

Păru-și despletind,
Noroc blestemînd,
De fiu întrebînd,
Aceeaa-i maica
Și ea v-o-ntreba :
— N-ați vait, vait,
Nu mi-ați întîlnit
Pe al meu Pătruț,
Păcurari micuț,
Cu păr galbănuț,
Floare de spicuț ;
Cu ochi — viorele
Ce scapăr ca stele,
Cu dor și cu jele,
Pe zilele mele ;
Cu cătare blîndă
Și o față mîndră ;
Dulce la privire
Și frumos la fire ?
— Ba noi l-am văzut,
Mergînd spre trecut,
Aci mai napoi,
Tot vînzînd la oi,
La tîrguț la Beci,
Vînzînd la berbeci ;
Și l-am mai văzut
Numărînd la bani
Pe aripa șubii,
La lumina lunii,
La marginea lumii.

6

Colo-i dealu, după deal,
Este-o turmă de oi multe

Domnului și-a nost Domn !
Da la ele cine-și îmblă ?
D-îmblă-ș doi păcuraroni,
Di-unu mare, di-unu mic.
Cel mai mari pe cel mic
Tăt-ăl mînă

și-l de-adună
După oi să le d-întoarne.
Oile cînd le-nturnare
Legea lui era gătare :
Ca dîn puște să d-împuște
Și din sabie să-l d-arunce.
— Pe mine nu mă pușcați,
Dîn sabie nu m-aruncați
Ce mai bine mă-ngropați
Înaintea strungilor,
În locul găleților.
Botecuța mea ce dulce
De mi-o-s pune de cruce ;
Fluieru după gură,
Trîmbița alătura.
Numa un vînt a sufla
Și-a vini primăvara,
Trîmbița mea a cînta.
Știu că m-a-ntreba mama
Unde-a rămas Griguța ?
— Rămas-o cu două stioape,
Până-n lume să nu-ntoarne.

7

Pe picior de munte
Dai Domnului Doamne !
Mierg oile-n frunte.

De multe nu-s multe,
Numa nouă sute.
Denaintea lor,
Cine mi-ș erare ?
Doi păcurărei,
Doi frățioarei.
Grăi cel mai mare
Cătră cel mai mic :
— Rămîi frati-aici,
Că eu mă mai duc,
Că eu mi-am iubit
Sora soarelui
Ș-a pămîntului.
Grăi cel mai mic :
— Rămîi frati-aici
To' naintea tea,
De nu-i rămînea
Noi ni-om d-omorî.
— De mi-i d-omorî,
Pe min' să mă-ngropi
În tîrla oilor,
În jocu mneilor
Și la cap să-mi pui
O cruce de brad,
În vîrvu cruciei,
Dalba-i fluierice ;
Vîntu-mi d-aburare,
Oile-mi pornere,
Cele lăi
 pe văi,
Cele mai cornute
Pe vîrvuri de munte,
Cele ochesele
Pe cel mărginiile,
Cîntîdnu-să jale
Pe urmele mele.

Ia sculați, sculați,
 Voi boieri bogați,
 De mi vă uitați,
 Pe-o gură de vale,
 Vouă vi se pare
 Tot soare răsare ;
 Soare nu răsare,
 Ci vouă vă vine
 Tot cirezi, de vaci ;
 Vacile zbierînd,
 Vițeluși sugînd,
 Din codițe dînd,
 Cu codițe-nvoalte,
 'Nvoalte răsucite,
 'N aur poleite.
 Ia sculați, sculați,
 Voi boieri bogați,
 De mi vă uitați,
 Pe-o gură de vale,
 Vouă vi se pare,
 Tot soare răsare ;
 Soare nu răsare,
 Ci vouă vă vine
 Tot turme de oi :
 Oile zbierînd,
 Din codițe dînd,
 Cu codițe-nvoalte,
 'Nvoalte răsucite,
 'N aur poleite.
 Ia sculați, sculați,
 Voi boieri bogați,
 De mi vă uitați,

Pe-o gură de vale
Vouă vi se pare,
Tot soare răsare ;
Soare nu răsare,
Ci vouă vă vine :
Herghelii de cai ;
Caii nechezînd,
Mînzuleți sugînd,
Din codițe dînd,
Cu codițe-nvoalte
'Nvoalte răsucite,
'N aur poleite.
Ia sculați, sculați,
Voi boieri bogați,
De mi vă uitați,
Pe-o gură de vale,
Vouă vi se pare,
Tot soare răsare ;
Soare nu răsare ;
Ci vouă vă vine :
Tot care de grîu ;
Care scîrțiînd,
Cărauși mîind,
Din bice trosnînd.
Ia sculați, sculați
Voi boieri bogați,
De mi vă uitați,
Pe-o gură de vale,
Vouă vi se pare,
Tot soare răsare ;
Soare nu răsare,
Ci vouă vă vine,
Murgu-mpodobit ;
Cu frîu poleit,
Cu șea de argint.

Ce e-n casă să trăiască,
Ce e-afară să sporească !

9

Din forma ineluluiu,
Junelui, junelui bunu,
Luai urma leuluiu
Și o luai și o aflaiu,
Colea-ncoaci coalea-ncoleare,
Colea-n vârful munțiloru,
Sub poalele braziloru.
Găsii leul adormitu,
Adormit, nepomenitu.
Leul din somn se trezeare
Și către june-mi ziceare :
— Ce-ai cătat junel pe-aici ?
Doar călile le-ai zmintitu
Ori murgu ți-o bolînzitu ?
June din grai îi grăiare :
— Călile nu le-am zmintitu
Murgu nu mi-a bolînzitu,
Ci-am venit să ne luptămu,
Să ne-alegem de viteji.
Se luară,
 se luptară,
Zi de vară
 pînă-n seară.
Cînd fu aicea-n cap de seară,
Pusă leu pe june josu.
June cum se meșterere
De sub leu iară ieșere.
Se luară
 a doua oară,

Zi de vară

pînă-n seară

Cînd fu aicea-n cap de seară,

Pusă june pe leu josu,

Cum mi-l pusă zgardă-i pusă,

Și mi-l leagă-n curea neagră,

Și-l scoborî jos la țară,

Jos la țară

-n tîrg de mară,

Pe ulița greciloru,

Tot în fața feteloru,

Și-n cinstea părințiloru.

Cîți pe june mi-l vedeau

Toată lumea-l fericeau :

Ferică de maica-sa-re,

Ce băiat o-nfășiatsu

De-mi aduce leu legatu,

Leu legat nevătămatu,

Nici în puști că nu-i pușcatu,

Nici în săbii nu-i tăiatu,

Numa-n lupte că-i luptatu,

Numa-n lupte că sînt drepte,

De la Dumnezeu înțelepte.

10

Sub ceru-și de răsărit

Junele bun !

Mîndru-i pomu d-înflorit !

Sub poalele pomului,

Sede-un june hodinește

Și murguțu-și potcovește

Cu potcoave de molotru,

Cu cunie de sîrmă întoarsă

Ce la drumu-s ghimpuroase

Pină june potcovea,
Maică-sa la el venea,
Și din gură așa grăia :
— Ce rînd june d-ăst rînd,
De tu murgu-ți potcovești
Cu potcoave de molotru,
Cu cunie de sîrmă-ntoarsă,
Ce la drumu-s ghimpuroase ?
June din gură grăia :
— Maica mea, bolundă ești,
Mare ești, puțin pricepi,
De nu mi te nădăiești :
Dă eu mi-am îndoblicit
Peste vîrful munților,
Prin crucile brazilor,
În toriștea sterpelor
Este-un leu,

îi cîne rău,

Duce-m-oi

d-aduce-l-oi !

Pină june cuvînta,
El pe murg și-ncăleca.
Saltă ici, saltă colea,
Peste vîrful munților,
Pin crucile brazilor,
În toriștea sterpelor.
Găsi leul adurmit,
D-adurmit,

nepomenit.

Pină june se gîndea,
Leu din somn se pomenea
Și din grai așa-mi grăia :
— Ce rînd june de-ăsta rînd,
De la mine ți-ai venit,
Că la mine n-o venit

Om mirean de pe pământ !
Sau în puști să ne-mpuşcăm,
Sau în săbi să ne tăiem,
Sau în lupte să ne luăm ?
— Ba în lupte că-s mai drepte !
Se luptară-o zi de vară ;
Cînd îşi fu în murg de sară,
D-aduse june pe leu.
Cum l-aduse
Jos mi-l puse ;
Băgă mîna-n buzunariu,
Scoase o sfoară de mătasă,
Împletită în cinci, în şasă
Şi-n grumazi că mi i-o trase
Şi-apucă pe plai în vale.
Cine-n lume mi-l vedea,
Toţi pe el mi-l fericea :
— Fericean de tine june,
De tine, de maică-ta,
C-a scăldat şi-o înfăşiat,
Că-i aduci un leu legat,
Leu legat, nevătămat !
Leu din gură şi-mi grăia :
— D-alele, stăpînul mieu,
Slăbeşte-mă din curele,
Că la drum nu mai pot mere.
Pe june mintea-l trăgea,
Din curele-l mai slăbea,
Leu din gură-aşa grăia :
— Rămii june sănătos,
Că eu la mînă ţi-am fost,
Tu stăpîn de mini n-ai fost.

De cînd leul plaiu-și ține
Hoi ler hoi da leroi Doamne
 Rău plaiul s-a părăsit
 De baci și de păcurari
 Și de dalbii cîrciumari.
 Cine mări să d-aflare
 Leul de mi-l săgetară
 Gheorghe vînător vestit
 Și la el ce-și mai luară
 O torbiță pestricioară
 Plină cu săgeți ușoare,
 Cu săgete mărmurate,
 Parc-ar fi din cer picate
 Și pe plai că-mi apucară
 Și-mi ieșea, nu-mi hodineară
 Prin făgete iederete,
 Prin brădete negurete
 Pîn' la lacul iezărat.
 Și-acolo dac-a ieșit
 Găsiră leul adormit.
 Să-l săgete de-adormit
 Nu știe din ce-a pierit.
 Scoase atunci de-un șuierat
 Leul că s-a deșteptat.
 Leul atunci îi grăiară :
 — Stai Gheorghe nu săgetară
 Că ți-oi da pe soru-meară,
 Turtureaua cîmpului,
 Iubeața voinicului.
 El acestea n-ascultară,
 Leul că mi-l săgetară
 Și lui ca să-i fie fală
 Frumos cap îi retezară

Și-n suliță îl puneară
Și-napoi că se-ntorceară
Prin brădete negurete,
Prin făgete iederete,
Pe la baci, la păcurari,
Pe la dalbii circiumari.
Frumos dar că îi găteară
De-un cal galben ca și-un graur,
Friu-i galben fluturat,
Cum nu s-a mai de-aflat ;
Șeaua-i albă poleită
Cum nu s-a mai pomenită ;
Chinga-i albă de mătase
Cum nu se mai de aflase ;
Scăricele-nturnurele,
Cum nu mai sînt ca și ele.
Unde-i Gheorghe cel frumos
El să fie sănătos.

12

Din staroștea șarpelui
Oi leroi da leroi Doamne
Stă un șarpe stîrnoțat
Stîrnoțat și miniat
Drumuri trei a continat,
Mulți coconi a sărăcit,
Coconițe-a văduvit,
Coconițe smedișoare
Cu cosițe gălbioare.
Dară Niculaie mai bun bărbat
Bun cal are a fi hrănit,
Grajdi de piatră-a descuiat
Și la murgul mi-a intrat
Și pe murgul mi-l trăgea

De mîncare ce-i mai da
Tot fîn flori din sărbători,
Adunat de trei surori ;
De greunțe ce i-a dat
Tot grîu roșu vînturat,
Cu feldira-i măsurat ;
Da de bere ce i-a dat
Tot vin roșu strecurat,
Cu vedrița măsurat.
Și-l înșală și-l țesală
Și-l trage din grajdi afară
Și-l înșală-n două șai
Și-l închingă-n două chingi
Și-l înfrînă-n două frîne
Buzduganul la ciorchine,
Cu sulița-n ceea mînă
Cruce-n piept că mi-și făcea,
Picioru-n scară-l puneă,
Sus pe murgu-ncălica
Pe cel drum că-mi apuca,
Pă cel drum cam părăsit
Cu troscot verde-nvelit,
Cu năgară năgărit.
Merge drumu jumătate,
Jumătate-al treilea parte,
Șarpe de veste mi-și prindea
Sta-mi-și șarpe întîrnoțat,
Tîrnoțat și mîniat,
Drumuri trei a continat,
Mulți coconi a sărăcit,
Coconițe-a văduvit,
Coconițe smedișoare,
Cu cosițe gălbioare.
Dar Niculaie mai bun viteaz
Înapoi se-nvîrteja
Îndată-n șcări se opintea

Buzduganu repezea
Drept în gură-l sprijinea
Cu sulița-l potrivea
Tocma-n furca pieptului
Unde-i greu voinicului.
Cu paloșu mi-l trăgea
Trei dărabi că mi-și făcea
Capu-n suliță îl lua
Și-napoi se-nvîrteja
Pă su meri și pă su peri
Pe la mese de boieri,
De boieri ca dumneavoastră.
Cîți pe el că mi-l vedea
Toți pe el mi-l fericea :
Ferice Niculaie de tine
Și de cel ce-a fapt pe tine,
Mai fapt altul decît tine
Și mai frumos decît tine
Și mai viteaz decît tine.
Unde-i Niculaie cel frumos
El să fie sănătos !
Și-o-nchinăm cu sănătate !

13

Crescufu-mi-au,
Florile dalbe !
Născutu-mi-au,
Fir de măr aurel,
Mîndru și frumușel ;
Face merele
'N toate verele,
Frumoase,
Arătoase.
Ce folos că le face,

Dacă nu se coace ?
Duf de mare neagră
Cînd vine-n desară,
Din vînt,
Pe pămînt
Sare-n merişor,
Mîncă binişor.
— Nu mîncă,
Nu le strica,
Frunza nu o dărăpăna !
Prinsă măru-a se văita
Cu glas mare a striga :
— Cine-n lume s-a afla
Duf de mare-a săgeta ?
Niţă-n vad se prileja,
Pe măr de mi-l auzea,
Cum striga,
Se văita.
Iute-acasă alerga,
Şi în grabă ajungea ;
Lua arcul încordat,
Cel ce-i bun de săgetat,
Şi-o sicreată
De săgeată.
Toate-n braţă le lua,
Cărăruia apuca,
Cărăruia cam sub soare,
Ca să meargă-n vad la mare ;
Acolo cînd el sosi,
Toată zioa că păzi,
Zi de vară,
Până-n sară.
Vine zioa-ntîrnată,
Sare-afară Duf de mare
Din vînt,
Pe pămînt,

Sare-n vîrf de merișor,
Prins-a mînca binișor.
— Nu mînca,
Nu le strica,
Frunza n-o dărăpăna !
Prinsă măru-a se văita.
Niță mărul auzea,
Tare-acolo alerga,
De genunchi ingenunchea
Și arcu' își întindea
Și săgeata mi-o punea.
Duf de veste că prindea
Și din gură-așa-i grăia :
— Niță nu mă săgeta,
Că degeaba te silești,
Pe noi să ne prăpădești ;
Căci sîntem vro nouă frați,
Ce au fost toți săgetați,
Dar nici unul n-am murit,
Căci în mare ne-am dosit.
Rămii dară sănătos
Cam în vestea lui Hristos !

14

Leroleo !

Și Ion voinicu,
El s-o lăudatu
Și s-o răurat
Căci are oi multe,
Multe și mărunte,
Cît is pietre multe.
Dar și mielușăle,
Cîtu-s brîndușăle.
Dar și un' le paște ?

Pă cer, pă pământu.
Dar și un' li-adapă ?
'N cel noreț de ploaie.
Dar și un' le-nchide ?
În cel cearcăn de lună.
La ușă ce-mi pune ?
Di-un berbecie lai,
Lai

și bucălai.
Berbeciu-mi grăia :
— Duhul Mării Negre,
Rău te-ai învățat ;
Cum seara-nșerezi,
La obor de tragi,
Feste ger ți-arunci,
Tot oi mari mănînci,
Mielușele-mi strici.
Berbeciu-mi grăia :
— De m-oi mînia
Și m-oi scutura
Oi dalbe-oi scula,
Cloapete-or suna,
Sunetul s-or duce
Pe cer, pe senin,
Pîn' la dragi stăpîni.
Stăpîni di-o auzea
Și ei c-or venea,
Cu cincizeci de cîini,
Tot cîini cățelandri,
Cam pe urma lor,
Mama javrelor.
În goană te-or luară,
Și mi ti-or goniră,
Pîn' la Marea Neagră
Și-napoi ti-o-ntoarce
Și ti-or mai goni

Prin satele rare
Cu fetele mari,
Prin satele dese
Cu fete mirese.
Și-napoi ti-o-ntoarce
Și ti-ar mai goniră
Prin șirai de sate,
Prin satele rare
Cu fetile mari.
Nimenia nu-l vede,
Numai Ioana-l vede,
Îl vede-l fericește :
— Fericean de el
Și de maica lui,
Zile ce-a născut,
Parte ce-a avut
De taică, de maică,
De oițe multe,
Multe-și-s mărunte,
Cîtu-s petre-n munte.
Și Ghiorghe-ăl voinic
Fie sănătos.

15

Pe munții de piatră,
De piatră crăpată,
O droaie de ciute
Pasc și mi s-adapă,
Că-i iarba-nverzită,
Apa limpezită,
Valea răcorită.
Dar ciuta mioară
La gît gălbioară,
La păr sfrințioară,

Ea nici nu păștea,
Nici apă nu bea,
Ci se strejuia
Și de pază-mi sta.
Ciutele păștea
Și se adăpa,
Iar dac-o vedea
Din gură-i zicea :
— O ciută mioară,
La gît gălbioară,
La păr sfrințioară,
Dragă surioară,
Iarbă n-ai păscut,
Apă n-ai băut.
Ce ți s-a urît,
Ce te-a amărît
De stai și pîndești
Și te strejuiești ?
Ciuta d-auzea,
Din gură-mi grăia
Și le răspundea :
— O, droaie de ciute,
Tot ciute mărunte,
Tot ciute mioare,
La gît gălbioare,
La păr sfrințioare !
Iarba e-nverzită,
Apa-i limpezită,
Valea-i răcorită.
Pașteți, v-adăpați
Și vă îngrășiati,
Că nici nu visați
Peste ce-o să dați :
Voinic ortoman,
Fecior de mocan,
Joi de dimineață

Pe nor și pe ceață,
La vînat c-o sta,
Peste noi c-o da,
'N goană ne-o lua
Și ne-o tot goni
Cu cai, cu șoimei
Și cu ogărei
Peste munți
Cărunți,
Pe sub stînci
Adînci,
Pîn la Pod-de-carne,
Că n-a fost de carne,
Dar noi ni l-om face
Cu carne de-a noastră
Cîte-om rămînea
'N goană ne-o lua
Și ne-o tot goni
Pîn' la Pod-de-os,
Că de os n-a fost,
Ci de os l-om face,
Cu oasele noastre !
Joia cînd' venea,
Iată că-mi sosea
Voinic ortoman,
Fecior de mocan,
Cu cai, cu șoimei
Și cu ogărei.
Drumul de le da,
Ciutele-ntîlnea
Și mi le gonea
Peste munți
Cărunți,
Pe sub stînci
Adînci,
Pîn' la Pod-de-carne,

De carne de ciute,
Mai mari, mai mărunte ;
Pin' la Pod-de-os,
De oase de ciute
Mai mari, mai mărunte.
Dar ciuta mioară
La gît gălbioară,
La păr sfrințioară,
Făcea cum putea
Și fugea, fugea
Pin' la munți de piatră,
De piatră crăpată ;
De moarte scăpa
Și ea-mi rămînea
D-ogari nemușcată,
De șoimi nestricată.
Ion făt-frumos
Fie-mi sănătos
Cu taică,
Cu maică,
Cu frați,
Cu surori,
La mulți ani cu bine
Și cu sănătate !

16

Leroleo,
Cerb s-o lăudatu
Și s-a rouratu
La margini de sat,
Căci nimeni nu știe
Di-unde iarbă-mi paște
Și apă cînd bea.
Și Gheorghe-ăl voinicu

Pi-acolea-mi treceare
Pe cerb mi-l zărea.
Acas-alergară,
Arcul ce-și luară,
Arcul ș-o săgeată
La vînat să-mi iasă,
Joi de dimineată,
Pă nori și pă ceață,
Și el să-mi vîneze
Ziua, toată ziua
La margini de sat.
De-o urmă că-mi dară
Urma cerbului ;
Urma că-i lua
Tot din deal în dealu
Și din vale-n vale.
Urma că-i ducea
Tot din piatră-n piatră
Și din stană-n stană
Urma-i povîrnie,
La rîu, la pârîu,
Unde-i apa lină,
Petrele răsună,
Di-unde iarba-mi crește
Fir găitânește,
În patru să-mpletește
Sub călin mălinu,
Susu-i frunza deasă,
Jos îi umbra groasă.
Și Ghiorghe-ăl voinicu
Pi-acolea-mi trecea,
Pe cerb mi-l zărea
Zăcînd, rumegînd,
Namiaza-și făcînd.
Și Ghiorghe-ăl voinicu

La genunchi cădeară,
Arcu-și întindieară,
Arcul ș-o săgeată ;
Pe cerb mi-l izbea
La spate din dreaptă.
Cerbu-n sus săreară
Și se blestema :
— Ochișorii mei
Vedea-i-aș săriți,
Pe mare-azvîrliți,
De valuri bătuti,
De maluri trîntiți.
Și Ghiorghie-ăl voinic
Ținta-i petrecea,
Ținta-i ș-o săgeată.
La cerb năvălea
Pe cerb mi-l lua
La spate din dreapta
Și cu el pleca
Prin șirai de sate,
Prin satele rare
Cu fetele mari,
Prin satele dese
Cu fete mirese.
Nimenea nu-l vede
Numa Ileana-l vede,
Îl vede-l fericește ;
— Fericean de el
Și de maica lui,
Zile ce-a născut,
Parte ce-a avut
De taică, de maică,
De-o cherne de cerb ;
Cu cărnița lui
Nunta să-și ridice,
Nunta și nuntașii

Și toți megiașii ;
Cu chelciaua lui
Curți să-și șindruiască,
Curtea și curtașii
Și toți megiașii ;
Cu cornița lui
Face-aș furci la curți ;
Cu unghiaua lui
Face-aș păhărele
'Nchin boieri cu ele,
'Nchin și fericesc
Și Ghiorghe-ăl voinic
Fie sănătos !

17

Cine să d-aflară
El ca să-și mai ducă
Durma cerbului
Fiara cîmpului
Seară de cu seară
Prin verde secară,
Noaptea miez de noapte
Tot prin grîne coapte,
Mai înspre ziori
Prin grădini cu flori,
Dis-de-dimineată,
Pe rouă, pe ceață,
Pe mîndra-i verdeată ?
El că să d-aflară
Vasile tinerelu,
El că își mai luară
Flinta la spinare,
Arcuri de-a-ncordare,

Tolbe cu săgeți,
Cu săgeți mugeți,
Pe plai apucară,
Pîn' de cerb că-mi dară.
El în loc îmi stare
Și se judecare
Cu ce să-și mai dare,
Cu flinta să-și dare
Să mi-l săgetare
Flinta ar bufni,
El ar auzi
Și-ndată-ar sări
Două-trei sărite
Pînă-n vîrf de munte,
Pînă către-Ardealu
Că-i locu cu dragu.
Cu flinta nu-și dare
Și mi-l săgetare.
Cerbu-atunci rănit
Îndat-a sărit
Două trei sărite
Pînă peste munte,
Pînă către-Ardealu
Că-i locu cu dragu.
El în loc îmi stare,
În genunchi picare,
Lacrimi îi curgeare,
Și se judecare :
Sărmanul de mine
Eu că sînt rănit
Ia ce mi-o fi fost,
Tot de-o flintuliță,
Flinta-ar fi bufnit,
Eu aş fi auzit
Și aş fi săritu

Două-trei sărite
Pînă peste munte,
Pînă către-Ardealu
Că-i loc cu dragu.
Dar ia ce mi-a fost
Săgeată mugeată,
De la cer picată,
Dumnezeu s-o bată.
D-unde-i Făt Frumos
Fie-mi sănătos !

18

Cel uncheș bătrîn
El că și-o d-avut
Nouă fiușori.
El nu i-o-nvățat
Nice văcărași,
Făr' el i-o-nvățat
Munții la vînat.
Punte și-au d-aflat,
Urmă de cerb mare.
Atît a urmărit,
Pîn' s-au rătăcit
Și s-au neftinat
Nouă cerbi de munte.
Drag tăicuțu lor
Nu și-au mai răbdat
Și el s-o luat,
Pușcă și-au înțiglat
Și-n munți au vînat,
Punte și-au d-aflat
Nouă cerbi de munte.
'Ntr-un genunche-o stat,
Tras-au să-i săgete.

Cerbu cel mai mare
Din grai și-o strigat !
— Drag tăicuțul nostru,
Nu ne săgeta,
Că noi te-om lua
În cești coarne razi
Și noi te-om țipa
Tăt din munte-n munte
Și din plai în plai
Și din piatră-n piatră,
Tot tîră te-i face !
Tăicușoru lor
Din grai și-o strigat !
— Dragi fiuții mei,
Haideți voi acasă
La măicuța voastră,
Cu dor vă așteaptă,
Cu măsuța-ntinsă,
Cu făclii aprinse,
Cu păhare pline !
Cerbul cel mai mare
Din grai și-o grăit :
— Drag tăicuțul nostru,
Du-te tu acasă
La măicuța noastră,
Că coarnile noastre
Nu intră pe ușă,
Făr' numai prin munte !
Picioarele noastre
Nu calcă-n cenușă,
Făr' numai prin frunză !
Buzuțele noastre
Nu-și beau din păhare,
Căci beau din izvoare.

Sub cetate-n cea livadă,
Junelui bunu !
 Joac-un june calu-i suru,
 Calu-i sur cam porumbatu,
 Cu trei sfraguri de bumbacu,
 Cu trei pene-n comînac,
 Cu trei pene-nşeluite
 Cu d-argint învăluite,
 Cu d-aur acoperite,
 Tot îl joacă şi-l trăsare,
 După soare
 cînd răsare,
 După lună
 cînd e plină
 Şi-l întoarce-n curcubeu,
 Din chipul lui Dumnezeu.
 Nime-n lume nu-l vedeare,
 Num-o fică băluşear.
 Cursă-n casă
 spuse ma-să :
 Spuse către maică-sa-re :
 — Maică, maiculeana mea-re,
 Lucru mîndru ce văzuiu :
 Sub cetate-n cea livadă
 Joac-un june calu-i suru,
 Calu-i sur cam porumbatu,
 Cu trei sfraguri de bumbacu,
 Cu trei pene-n comînac,
 Cu trei pene-nşeluite,
 Cu d-argint învăluite,
 Cu d-aur acoperite !
 June dacă-mi d-auzeare
 Curse-n grajdu-i de lemnioru,
 Scoase murgul gălbiniu,

Gălbiniu bine-nșeuat
Tot în d-aur e scădatu.
Sus pe murg de s-aruncare
Ș-acolo mi-ș alergare,
Sub cetatea cea de vale.
— E bun jocul, juni frumoși ?
— Dacă-i bun hai să-l jucăm !
— N-am venit ca să-l jucăm,
Am venit ca să-l schimbăm.
— Calul tău e cal mai mare,
D-arme a tale-s d-arme mare,
Calul meu e cal mai micu,
Dar stă bine sub voinicu,
D-arme a mele-s d-arme mici,
Dar stau bine pe voinici.
Și te june veselește !

20

D-o proptea de grajd
Stă Negru legat,
Legat veregat.
Fin cine-i presară ?
Finuleț cu flori
Strîns în sărbători
Dă două surori.
Stăpîn ce-mi grăia ?
— Rozi, Negrule, rozi,
Rozi de mi te-ngrașă,
Dă-ți fă spata lată
Și cornița-nvoaltă,
Învoaltă răsucită
Că io mi te vînz
Pe care dă fin,
Pe butii dă vin,

Ș-oleu dă bumbac,
Teancuri dă postav,
Curtea să mi-o-mbrac
Curtea și curtașii
Și toți pogonașii.
— Stăpîne, stăpîne,
Tu mă vinzi pă mine,
Dar adu-ți aminte
Colo-n bătălie,
Noi cînd ne băteam
Cu turcii cu frîngii :
Frîngii ne-au înfrînt,
Turcii ne-au tăiat,
În mare ne-au băgat,
Io am înotat
Marea-n lung și-n lat,
Lungiș,

curmeziș.

La mijloc dă mare
Am fost vinovat,
M-am împiedicat
D-o gură de mreană
Și sînt vinovat ;
Ție ți-am udat
Fund dă buzunar,
Virf dă iatagan ;
La mal d-am isit,
Din nări-am suflat,
Nimic n-am stricat.
Vasile-n grăia :
— Rozi, Negrule, rozi,
Rozi dă mi te-ngrași,
Că io nu te vînd
Și te ispitesc.
Negru ce-mi grăia ?
— Mai m-ai ispitit,

An la Bobotează
Cînd preoți botează,
Cu cincizeci dă cai,
Tot cai lăudați,
Tot cai potcoviți,
Io nelăudat,
Și nepotcovit.
Silă mi-am făcut
Dă i-am întrecut :
Fală ți-am făcut
Și ție și mie,
Ție dă stăpîn,
Mie dă cal bun !
La anu și la mulți ani !

21

Ieși domnu-n vînătoare
Și-mi vînară
ce-mi vînară,
De-un bohor, de-o fiară neagră,
Dar pe unde mi-l goneară ?
Pe la curțile lui... (cutare)
Și... (cutare) mi-l vedeară,
Fuga-n casă că-și dedeară,
Cheia-n mînă și-o luară,
Grajd de piatră descuiară
Și la murgii că-mi intrară,
Cearcă-și murgi,
și cearcă-și negri,
Găsi pe negrul cal mai bun,
Cal mai bun și mai blajin
Și mai iute de picior.
Si afar' mi-l scoaseră,
Frumos șaua i-o puneară

Și pe el încălecară,
 Mina-n buzunar băgară
 Și mi-și scoase de-un gîrbaci
 Și-odată mi-l aduceară,
 Pe negrul mi-l încingeară,
 Cam la burtă, la sulac,
 Und' vii calului de hac.
 Șapte hotare-mi săreară,
 Cu domnia se-ntîlneară :
 — Bună ziua, ție Doamne !
 — Mulțumim, ție, voinice !
 — N-ai văzut, Doamne, pe-aicea,
 De-un bohor, de-o fiară neagră ?
 — De te-oi duce precum vii,
 Pe bohor că l-oi găsi.
 El atuncea mi-auzeară,
 Mina-n buzunar băgară
 Și mi-și scoase de-un gîrbaci
 Și-odată mi-l aduceară,
 Pe murgul mi-l încingeară,
 Cam la burtă la sulac,
 Und' vii calului de hac.
 Șapte hotare-mi săreară,
 Cu bohor s-alăturară,
 De trei ori roată-i dădeară,
 Într-o scară se lăsară,
 Cu patru sulii mi-l tăiară.
 Zăbovi
 de mi-l coji,
 Mititel focșor făceară,
 Bune bucate găteară.
 Atunci domnia soseară :
 — Haide, Doamne s-ospătăm !
 — N-am venit să ospătăm,
 Ci-am venit să te-ntrebăm,
 De ți-e murgul de vînzare,

De vânzare,
de schimbare,
De trei ori
cu gălbiori
Și-odată cu bani mărunți.
Să vii la curțile mele,
Că am cincizeci veri primari,
Care hrănesc la jugani
Și-am cincizeci de unchi bătrâni,
Care hrănesc la cai buni,
Toți ca negrul, și mai buni,
Să punem șaua pe ei,
Să ieșim joi
la război.
Să fie și... (cutare) sănătos,
Și să-și petreacă frumos.

22

La luncile soarelui,
Flori dalbe de măr !
La fintîna corbului,
Grele ploi că au plouat
Luncile mi le-au spălat ;
Apoi soare-au răsărit
Flori frumoase-au înflorit.
Fetele cum auziră,
După flori se pogorîră.
Le rupea și le-alegea,
Luncile le sărăcea :
Cele mari cu brațurile,
Cele mici mai puținele.
Cînd feciorii le văzură,
Pîn' la ele de fugiră.

Noroc bun că le zicea
Și de mînă le prindea,
Și în dor le dezmierda.
Da pe fata cea mai albă,
Un fecior așa o-ntreabă :
— De ești fată dă mărit'
Mă primești tu la pețit ?
Fata-n față rumenea
Și feciorului grăia :
— De cînd mama m-o făcut,
A iubi eu n-am știut.
Apoi zic să fie fecior,
Cui i-oi spune al meu dor,
Că nu-i om pe-acest pămînt
Să mă scoată din cuvînt,
Pe picioare să mă calce,
Mîna în sîn să mi-o bage,
Fața-mi albă să mi-o sărute
Ochii-mi negri să se uite.
Cel fecior se minuna
Și pe fată-o întreba :
— Mă-ta unde te-o făcut
De-a iubi n-ai învăiat ?
Și ești dulce feciorilor
Ca nucile coconilor,
Ca vinul bătrînilor.
Apoi fata-i răspundea :
— M-a făcut măicuța mea
În strungile oilor,
Tot la cîmpul florilor.
Să fii fată bucuroasă
De colinda ast' frumoasă
O-nchinăm cu sănătate
Pe la gazde, pe la toate,
Colinduța-i atîta
Pe gazdă Domnu-l trăiască !

Siminică Duminică !
 Mină fată boi și vaci
Liliană, fată dalbă !
 La cîmpul cu florile ;
 Flori alege,
 flori culege.
 Găsi ruja ne-mpupită,
 Ne-mpupită,
 ne-nflorită ;
 Țipă mîna și mi-o rupe,
 Ruja din gură grăia :
 — Nu grăbi fată-a mă rupe
 Și vină fată, la mine,
 Duminică dimineața,
 Că atuncea mă găsești
 Și-mpupită
 și-nflorită ;
 Țipă mîna și mă rupe
 Și mă rupe și mă pune,
 Pune-mă la cingătoare
 Și mă du la jucătoare,
 Să mă joace, să mă sară,
 Să mă sară-n drumuri mari ;
 Cîți drumari pe drum or trece
 Toți pe mine să mă calce.
 Și te-om fică-nvesălește !

Cetinele, cetioară, dragă Ler !
 Oltul mic
 mare-a venit

și de mare
margini n-are ;
iar pe Olt
ce mi-și că vine ?
Brazi înalți,
molifți uscați.
Printre brazi,
printre molifți,
not îmi noată
cerb strețin.
Cerbu-noată,
coarne poartă,
iar în vârful
coarnelor,
leagăn verde
de mătase,
împletit
cu vița-n șase.
Dar în leagăn
cine-mi șade ?
Ia (cutare)
fată-mare
cu cosița
pe spinare,
strălucind
ca sfântul soare.
Îmi coase
și-mi chindisește
gulerăș
lui taică-său,
batistă
lui frate-său.
Și nu-mi coase
și să-mi tacă,
ci din gură
viers îi cură :

— Lin, mai lin,
cerbe strețin,
lin, mai lin
cu notătura,
să nu-mi turburi
 cusătura,
că fac val
talazuri mari,
și din coarne
i-oi cădea.
Lin, mai lin,
cerbe strețin,
c-am trei frați
la curte dați
și la curte
'nvață multe.
Cîteșitrei
sînt vînători,
de șoimei
asmuțitori.
Ei pre tine
te-or vedea,
după mine
or-alerga,
cu șoimeii
te-or goni,
 c-ogăreii
te-or sili,
 cu suliți
te-or îmboldi.
Lin, mai lin,
cerbe strețin,
c-ai mei frați
de te-or vedea,
o să-mi facă
 nuntița

cu sărmană
carnea ta.
Cerbule,
cu oasele
mi-or dîlgheri
casele ;
cerbule,
cu pielea ta
mi-or înveli
căsuța ;
cerbule,
cu sîngele
mi-or zugrăvi
casele ;
cerbule,
și cu capul
or prăznui
praznicul ;
cerbule,
căpățîna
or pune-o-n portiță,
'n portiță bolțiță
jos de grădiniță ;
din unghile tale
mi-or face pahar,
pahar de cleștar
să bea mari boieri
rar,
la zile mari,
ziua de Crăciun
ș-a de Bobotează,
cînd preoți botează,
lumea creștinează,
lumea și pămîntul
și pe noi cu totul.
La mulți ani cu bine

și cu sănătate
îci în ceste case.

25

Ioana dă dimineată să sculară,
Juneliloru !

Pă ochi negri să spălară,
Vadra-n cap că mi-o luară,

La fîntînă că-mi plecară.

La fîntînă ce găseară ?

Găsi fîntîna stoborîță.

Dar de cine-i stoborîță ?

Dă trei juni,

Ca trei păuni,

Cîte trei sînt meșteri buni !

Unu sulîța-mi strujește,

Altu doi șoimi arănește,

Ș-altu șele-mi poleiește.

Al dă sulîța-mi strujește

Ceru Ioanei măr dîn sîn.

Ea cu foc mi-l blestemară :

— Ce să faci cu măr dîn sîn ?

Putrezire-ai ca mărul

Ca mărul, ca măr dîn sîn !

Al dă doi șoimi arănește

Ceru Ioanei inelul.

Mai cu foc mi-l blestemară :

— Petrece-te-ai pîn dînsul,

Printr-însul ca degetul !

Al de șei îmi poleiește,

Ceru Ioanei cununa.

Ea cu foc mi-l blestemară :

— Ce să faci cu cununa ?

Cununa-te-ai cu dînsa,

Cu dînsa, stăpîină-sa !

Iar Ioana, fată frumoasă,
Ea să fie sănătoasă !

26

Lua-mi-aş *Lina* vadra-n cap
Leroi Doamne
Şi la apă a plecat.
La fântină prin grădină,
Unde curge apa lină ;
La fântina din lucet,
Unde curge apa-ncet ;
Curge-ncet pe lespejoară,
Mult e dulce şi uşoară.
Pin' vedriţa se umpleară,
Ochi negri că-şi aruncară
Pă izvorul fântinii în sus :
Mulţi cai văzu priponiţi,
Priponiţi şi-mpăivăniţi,
Cu păivanuri de bumbac,
Împletite tot din patru ;
Cu păivanuri de arnici,
Împletite tot din cinci ;
Cu păivanuri de mătase,
Împletite tot din şase,
Şase-n şase,-n douăsprece.
Ea mai rău se-nspăimîntară,
Vedriţa-n cap şi-o puneară,
Şi-ndărăt se-nvîrtejară,
De la poartă că-mi strigară :
— De-ai şti, taică, şi tu maică,
Ce-am văzut eu la fântină,
La fântină prin grădină,
La fântina din lucet,
Unde curge apa-ncet,

Încet-încet pe lespejoară,
Mult e dulce și ușoară :
Mulți cai văzui priponiți,
Priponiți și-mpăivăniți,
Cu păivanuri de bumbac,
Împletite tot din patru ;
Cu păivanuri de arnici,
Împletite tot din cinci ;
Cu păivanuri de mătase,
Împletite tot din șase,
Șase-n șase,-n douăsprece.
Taică-so că mi-ș grăiară :
— Nu te, fiico, spăimînta,
C-ăia nu-s cai priponiți,
Priponiți și-mpăivăniți,
Și sînt pețitorii tăi,
Vin la min' te cer pe tin',
Și mai cer pe lîngă tin' :
Cere plug negru de boi,
Și stavă mare de cai,
Și turmă dalbă de oi.
Ea din gură-așa-i grăiară :
— Nu te, taică, spăimînta,
În celărel că mi-oi intra,
Celărel de stejărel,
Mai frumos m-oi podobi :
Lua-o-i ie dintr-o mie,
Rochiță din coftoriță,
Și briu lat din Țaligrad,
Și-oi pune năsprii pe cap,
Și la horă mi-oi ieși.
Nu m-oi prinde lîngă el,
Și m-oi prinde drept el.
El pă min' cînd m-o vedea
Toate-acelea le-o uita :

Uită plug negru de boi,
Și stavă mare de cai,
Și turmă dalbă de oi ;
Numai, taică, ca să-mi dai
Tot pe murgul cel din grajd,
De-nșelat și de-nfrînat,
Cum e bun de-ncălicat,
Nașu cînd m-a botezat,
Cu-acesta m-a dăruit.

Unde-i Lenuța cea frumoasă ?
Ea să-mi fie sănătoasă !
Ea să-și facă voia bună
Cu alesu-și dimpreună !

27

Dalba gazdei ficuțare
Florile-s dalbe ler de măru !
Dimineața se sculare
Și pe față se spălare
Și pe față și pe brațe
Și pe dalba pelițare.
Cîrcegeu-n mînă luare
Și cu ele alergare
La fîntînă la făgetu
Unde curge apă-ncetu.
Pe peatra de la fîntînă,
Trece-un laș
de golumbașu
Cu glasu de floriașu.
Ficuța-n casă .nergeare
Către maică-sa ziceare ;
— Hoi le lele maică mea-re,
Lucru mîndru ce văzuiu

La fîntînă la făgetu
 Unde curge apa-ncetu !
 Pe peatra de la fîntînă
 Trecu-u laş
 de golumbaşu
 Cu glasu de fecioraşu.
 Maică-sa din grai grăiare !
 — Luda maicii, proasta maicii,
 Ludă eşti, ori tu te faci ?
 Nu-i acela golumbaşu,
 Ci-i oacheş de fecioraşu !
 Tinde masa
 după casă,
 Şi pe masă
 grîu revarsă
 Şi în grîu, colac de grîu,
 Pune şi inelul tău.
 Că de-o fi el golumbaşu
 El grîul că-l va mîncare
 Şi colacu-l va lăsare ;
 Iar de-o fi el fecioraşu
 El colacu-l va mîncare
 Şi grîul îl va lăsare ;
 Şi inelul va luare
 Pe deget îl va băgare
 Şi pe tine te-a luare.
 Şi te fiică veseleşti
 Ş-o-nchinăm cu sănătate !

Din vad în vadul Brăilii
Mărului cu florile dalbe !
 Şade Ion tînăr călare
 Pe-un cal negru bidivlu.

Și nu-mi șade cum se șade :
Șade-n apă
Pînă-n sapă,
Și-n noroi
Pînă-n țurloi,
Șade-n scară d-alintat
Și-n sulită rezimat
Și se ceartă și cu turcii
Ni cu turcii, ni cu frîngii,
La turci să ia vadurile,
Și la frîngi corăbiile.
Se certară,
Le luară,
Să le treacă-n d-aia parte,
În d-aia parte-n Dălbinași,
Că sînt oamenii mai grași,
Să robească de trei zile,
De trei zile,
Trei pleanuri.
Plean dintîi ce mi-a robit ?
Neveste de cîte-un prunc.
Plean d-al doilea ce-a robit ?
Fete mari cu bani pe cap.
Plean d-al treilea ce-a robit ?
Tot junei,
D-ăi tinerei.
Vin juneiîi șuiерînd,
Fete mari tot hori făcînd,
Nevestele prunci săltînd.
Mai pe urma tuturor,
Tare vine d-o carîță,
D-o carîță zugrăvită,
Cu postav verde-nvelită.
Da-n carîță cine-și vine ?
D-o cocoană smedioară
Cu cosița gălbioară ;

Și nu-mi vine cum se vine,
Și vine seamă-și făcînd,
Fața dalbă zgîriînd,
Cosița dărăpăînd.
Dar și Ion mi-o vedea
Și din gură așa grăia :
— Taci cocoană nu mai plînge,
Nu te duc roabă la turci,
Ci te duc doamnă să-mi fii,
Doamnă mie, curților,
Nor' bună părinților,
Cumnățică fraților,
Stăpîină d-argaților.
Dar și Ion făt-frumos
El să fie sănătos,
Dat în știrea lui Cristos.

29

Vine marea cît de mare,
Malin, malin verde !
Da de mare țarmuri n-are.
Dar în undă ce mi-aduce ?
Duce lini
și malini ;
Înoată, -noată boul suru
Boul sur cu coarne surî.
Dar în coarne ce mi-și poartă ?
Poartă-un pătuț d-încheiatu
De scînduri dalbe de bradu.
Dar în pat ce-i așternutu ?
Iarbă verde de la rîtu.
Dar în pat cine-i culcatu ?
Hoi le lele văduviță !
Lucru mîndru ce-l lucrează ?

Tot scrie la chischineie,
Chischineie husărești,
Și steaguri împărătești.
Și mi-ș cîntă-un cîntecelu
Cum să-i steie frumușelu.
Nime-n lume n-o auzea,
Fără-o dalbă împărăteasă,
Curse-n casă

spuse ma-să :

— Hoi nălțate împărate,
Lucru mîndru ce-auziiu,
Sus roșu la răsăritu
Cum mi-ș cînt-o văduviță !
Împărăteasa grăiare :
— Hoi le lele, văduviță,
Da cui cînți tu-așa cu jele
Doară tu cînți la-mpăratu ?
— Ba eu nu cînt la-mpăratu,
Că-mpăratu-i la vînatu.
Ci eu cînt maliniloru,
De doru părinților ;
Și eu cînt a braziloru
De doruțu fraților,
Și eu cînt a floriloru
De dorul suroriloru,
Și eu cînt a spiniloru
De dorul veciniloru.
D-așa cîntă de frumosu
De se lasă codru-n josu
Și-așa cîntă de cu jale,
De pămîntul se clatină.
Și te lele veselește
Ș-o-nchinăm cu sănătate !

Ferice Doamne și de Ionu,
Hoi Lerum, dai Lerum Doamnele !
 Bun călușel d-arănește,
 D-arănește, nu-l vestește.
 Fusei joi d-o sărbătoare
 Mi-l scoase la jucătoare ;
 La jucat ca la vînat
 Să vîneze lei dormindu
 Și ciutele d-aplecînd.
 Nu găsiră lei dormindu,
 Niș' ciutele d-aplecînd.
 Cînd ochi negri-și d-aruncară
 Cam sub zări, soare răsare.
 Vede sora soarelui
 To' strigînd și bășătînd,
 Păr galben dărăpănînd,
 Din gură priorocînd :
 — Părul, perișorul meu
 Vedea-te-aș di-o colilie,
 Colilie cea cîmpie,
 Să te pască d-oi cu boi,
 Ciobănaș cu dalbe oi.
 El făcea cum își putea,
 Cam pitiș
 cam iscodiș,
 Cu dînsa s-alătura,
 Mina-n briu că i-o-nfigea
 Și pe cal mi-o arunca
 Cărăruie-și apuca,
 Cărăruia drept acasă.
 Acasă cum îmi ajunse,
 În mîna maică-sii mi-o dase.
 Maică-sa mi-o ascunsese

Prin sălaș
de păunaș.
Prinse soarele de veste
Puse zori
încercători,
Luceferi ispitori
Să-ncerce, să-mi ispitească
Pe soru-sa s-o găsească.
Maică-sa voie le dase :
— Prin tot locul să-mi cătați
Numa-ntr-un loc să nu cătați,
Că-i păuni-nspăimîntați
Și di-o scăpa vriun păun,
Di-un păun cît un cal bun,
De pana păunului
Vă iau sora soarelui.
Vă iau că v-am și luat !
Nu v-o iau roabă să fie,
Și v-o iau doamnă să fie
Doamnă lui și curților,
Stăpîna argaților,
Chelăriță banilor.
Dar și *Ion* tînăr călare
El să fie sănătos !

31

Cercănaș de lună nouă,
Arbuniel de foaie verde !
Dar în cearcăn ce e scris ?
Scrisă strunga oilor.
Scrisă-i luna cu lumina
Și soarele cu căldura.
Dă oile la strungă
Și-o fetiță să le mulgă.

— Mulge, Leano, oaia bine
 Și uită-te-ncoa la vale,
 Că-ți vin doi norei de ploaie ;
 Și-ăia nu sîn' doi norei
 Și sîn' pețitorii tăi.
 Vin la mine să te ceară,
 Dar dă zestre ce ți-o cere ?
 Cere mii de miorele,
 Cere zeciuri dă berbece,
 Cere sute oi cornute,
 Cere pe murgu din grajd
 Căci e-nchingat și-nfrînat
 Cum este bun dă plimbat.
 Lenuțo fată vicleană
 Du-te fuga-n casa mare !
 Și pă față să spălară ;
 Luară iie
 dintr-o mie
 Și fotiță
 din lădiță,
 Bete late
 din cetate,
 Și briu lat
 din Țelegrad,
 Și papuci
 dă la turci,
 Și ciorapi
 dă la harapi.
 Dăte fața la nălbeală,
 Buze moi la rumeneală,
 Sprîncenile la negreală.
 Luară donița-n mîna stîngă
 Și-apucă pîn cea grădină.
 Cea grădină
 la fintîină,
 Trec băieți călări pă cai.

Toți trecură și tăcură,
Ion rămaseră-n urmă.
— Na, Lenuță, calu mină
Și mi-l poartă dă frînele
Prin strate cu micșunele.

32

Fericiți, fericiți
Fericiți de elu
Hoi dai leroi Doamne
Cutare tinerelu
Dragi oile lor
Nu le-și are nimeni
Făr' de cin' le-și are,
Bunul Dumnezeu.
Ele cînd pornesc
Mari munți covîrșesc ;
Dar dunde le-ntinde
Mari munți că-mi cuprinde ;
Dar dunde le-așează
Mari munți covîrșează ;
Dar dunde le-adapă
Cicea acest norelu ;
Dar dunde le culcă
Cicea acest săninu ;
Strunga el ce-și are
Cercănel de lună,
Găleată ce-și are
Luna cînd e plină.
Dar cupă-n găleată
Luceafăr de ziuă.
În ușă cine mulge,
Dinu tinerelu
În strunga cine-și dară
Leana de-oichii-și negri.

Leana că-mi grăiară :
 — Mulge, frate mulge
 Mulge cum mai bine,
 Mulge una-două,
 Mai scapă vreo nouă,
 Celea plecători,
 Treacă-n trecători,
 Că el că-mi mai vine
 De-un norel de ploaie
 Ploaia va plouare,
 Strunga va udare,
 Zgarburi va-ntindeare.
 Dinu că-mi grăiare :
 — Mînă, soră, mînă
 Mînă cum mai bine,
 Nu-i norel de ploaie
 Și ei că-mi mai sînt
 Pețitori de-ai tăi
 Și ei vin la mine
 De te cer pe tine.
 Anume care sîntu :
 D-unul care-mi este
 Micul grămăticu ;
 De-altul care-mi este
 Trufaș unguraș ;
 De-altul care-mi este
 Dalbu-i cîrciumaru,
 D-altu-i care-mi este
 Negru-i ciobănașu.
 El s-a lăudatu
 Micu grămăticu :
 — Dă-o, frate, dă-o
 Dă-o după mine
 Că-i va fi mai bine
 Că eu c-oi mai face-o

Dalbă-i preuteasă,
 În frunte la masă.
 El s-a lăudatu
 Trufaș ungurașu :
 — Dă-o, frate, dă-o
 Dă-o după mine
 Că-i va fi mai bine,
 Că eu că i-oi face
 D-un briu de mătase
 Și cizme bādii,
 Luate din Sibghii.
 El s-a lăudatu
 Dalbu-i cârciumaru :
 — Dă-o, frate, dă-o,
 Dă-o după mine
 Că-i va fi mai bine,
 Că eu c-oi mai face-o
 D-alba-i crîșmărită,
 În gîrlici de pivniță,
 Cu cheile-n mînă
 Tot marfa să-și vînză.
 El s-a lăudatu
 Negru-i ciobănașu :
 — Dă-o, frate, dă-o
 Dă-o după mine
 Că-i va fi mai bine
 Că eu c-oi mai face-o
 De-o neagră băciță,
 Neagră-i la hăinuță,
 Dalbă-i la pielită,
 Și eu c-oi mai scoate-o
 Tot vara la munte
 Cu găleți pe mînă
 Oile să-și mulgă,
 Dunde-ș feți frumoși
 Fie-mi sănătoși !

Ostrovel de mare,
 Grădinița-n vale ;
 Dar cine mi-o face ?
 Fată smedioară
 Ileana d-ochi-și negri
 Projat mi-o făcea
 Pîn-o isprăvea,
 Flori ce-și răsădea ?
 Flori de toate flori,
 Mai mult busuioc
 Decît siminoc.
 Projat răsădea
 Pîn le isprăvea,
 Îndărăt se-nturna,
 Acasă mergea.
 Cel pește de mare
 Sare din mers-afară
 În grădina cu flori,
 Flori că le păștea,
 Rău le tăvălea.
 Da Ileana d-ochi-și negri
 De dimineată se scula,
 Pă ochi negri se spăla,
 La grădină că pleca.
 În grădina cu flori
 Găsi-mi flori păscute
 Păscute și tăvălite,
 Și-unde le vedea
 Rău se tînguia.
 Îndărăt se-nturna,
 Acasă mergea
 Furcă că-și făcea,
 Caier își puneă,
 Caier de mătase.

De mreajă torcea,
Mreajă că-mpletea,
Projat mi-și-mpletea,
Pînă o isprăvea.
Pe mîină c-o lua,
La iaz că pleca
 La iaz,
 La pîrleaz...
În grădina cu flori
Mreaja o-ntindea
Și se înturna,
Acasă mergea...
Cel pește de mare
Sare din mare-afară
În grădina cu flori,
În mreajă se-ncurca
Ca un vinovat,
Fi-va de-nvățat.
Ileana d-ochi-și negri,
De dimineată se scula,
Pe ochi negri se spăla,
La iaz că pleca,
La iaz, la pîrleaz...
În grădina cu flori
Sosit-a, găsit-a
Peștele-ncurcat
Ca un vinovat.
Projat îl descurca
Pînă-l isprăvea,
De urechi îl lua
Îndărăt se-nturna,
Acasă mergea
Tot pîn șir de sate
Și pîn hori de fete.
Care mi-o vedea
Toți mi-o fericea :

— Ferice de ea
Și de maică-sa !
Zile ce-a născut
Bun noroc și-a-avut,
Pește-a dobândit !
Cu carne de-a lui
Nuntă și-o nunti,
Cu oasele lui
Case-o mărtăci,
Cu solzi d-ai lui
Case-o șindrili.

34

Poruncit-a, poruncit-a
Lină, Lină Rujulină !
Fată dalbă la mirel,
La mirel cel tinerel,
Să mi-și facă-atîta bine,
Să mi-și vină pîn' la mine,
Să nu-mi vină prea cu mulți,
Ci să-mi vină cu cincizeci,
Cu cincizeci de călărași,
Mai pe-atîția pedestrași,
Să nu-mi vină sus pe munți ;
Munții-s nalți și menunați,
Mirel are cai zburdați,
Caii lui s-or spăriare
Pe mirel l-or vătămare.
Ci să-mi vină jos prin lunci,
Că pe lunci flori au-nflorit,
Peste flori rouă-a căzut ;
Și să-mi vină-n chiar senin
Cu o mîină ținînd de lună,
Cu-alta-mpletind cunună.

Poruncit-a, poruncit-a,
Poruncit-a mirel fetei
Să-mi încete lacrămile,
Să mi-și scadă vadurile,
Să-mi treacă șireagurile.
Pe cît steaguri s-or d-udare
Mai pe-atîta s-or scurtare
Fiica-i mică și netare
Și nu te-o putea spălare.
Ș-ai fi fiică sănătoasă
Precum ești și de frumoasă.

35

Leroi leo,
Ici în ceaste curți
Și-n ceaste domnii,
Născut-au,
Crescut-au
Doi meri împlețiți,
De vară-nfloriți,
De toamnă rodiți,
Cu flori mărgăriți,
Cu flori de arginți.
Jos la rădăcină,
La dalba tulpină,
Mese de boieri,
Danțuri de curteni
Și de negustori.
Danțul cine-l trage ?
Icea cest domn bun,
Bun jupîn Ion,
Cu toiag în dreapta,
Danțul îmi rotește,
Toiag răsuțește,

În sus l-azvîrlește,
'N palmă-l sprijinește
Și se fericește :
— Ferice-mi, ferice
'N zile ce-am născut,
Parte ce-am avut
De taică,
De maică,
De doamnă frumoasă
Mult mi-e cuvioasă,
Și mă poartă bine
Cum mi se cuvine :
Cămeșă de in,
Guler baidafir,
Nasturi de arginți
Cu fir potriviți ;
Și tot mă mai poartă
Cu brîu de Tocat,
Cot de Țarigrad,
Cinci galbeni luat ;
Și le știu purta
Tot la zile mari,
Ziua de Ajun,
Ziua de Crăciun
Ș-a de Bobotează
Cînd preoți botează
Lumea creștinează.
Sus la vîrf de meri,
Prin dalbele flori,
Vede-mi-se vede
Un legănel verde,
Verde de mătase
Împletit în șase.
În el cine-mi șade ?
Doamna dumnealui,
Tinăra *Maria* :

Coase, chindisește,
Cu fir împlinește,
Fir și ibrișim,
Borangic d-ăl bun,
Coase-și cîte-un fir,
Rupe-și cîte-un măr ;
În sus l-azvîrlește
'N palmă-l sprijinește
Și se fericește :
— Ferice-mi, ferice,
'N zile ce-am născut,
Parte ce-am avut
De taică,
De maică,
De domnel frumos,
Mult mi-e cuvios
Și mă poartă bine
Cum mi se cuvine :
Iie
Nisipiie,
Rochie
De cutnie,
Ciorapi albișori,
Pantofi gălbiori
Pe la toc cu flori,
Mult sînt jucători ;
Și mi-i știu purta,
Rar la zile mari,
Ziua de Ajun,
Ziua de Crăciun
Ș-a de Bobotează,
Cînd preoți botează,
Lumea creștinează,
Bun jupîn *Ion*
Cu-a sa jupîneasă
Fie-mi sănătoși,

Cu frați,
Cu părinți,
Cu dalbi coconași,
Și cu noi cu toți.

36

Prunduleț de mare,
Sub soare răsare,
Un verde d-arvînt
Bătut tot de vînt ;
Nu-i verde d-arvînt,
Nici bătut de vînt,
Ci-i un roș călin
Bătut de vînt lin.
Sus mi-i frunza deasă
Jos mi-i umbra groasă,
Sus frunza mărunță,
Jos umbra rotundă.
Jos la rădăcină,
La verdea-i tulpină,
Pat mare-ncheiat
Cu scînduri de brad,
Cu stîlpuri de fag
Să-l privești cu drag,
Mușchiul bradului
Și-a moliftului.
În pat așternut
Cum nu s-a văzut !
Peste-aceste toate
Mai sînt așezate
Covor de mătasă ;
De mătas-aleasă,
Pe el chiroțică
De cea picățică.
Peste ele toate

Mai sînt așezate
Perne frumoase
Și tot alease.
În pat ce se vede,
Oare cine-mi șede ?
Maria cu ochi verzi
Să-i vezi să nu-i crezi,
Cu Voinea iubit
Din război sosit.
Coase și-nchindește,
Brîu verde-mpletește,
Pe mare privește,
Departa-mi zărește
O corăbioară,
Mică sprinteioară,
Neagră și zmolită,
De valuri bătută,
De maluri trîntită.
În ea se zăresc
Greci care sosesc,
De cei ce s-au dus
Marfă de-au adus,
Fir și ibrișin,
Postav de cel bun,
Sculuri cu mătășă
Că sînt mai frumoasă.
Trag și chuiesc
La mal năvilesc,
Din gură grăiesc :
— Ori ți-e frățior,
Ori ți-i verișor ?
— Nu mi-i frățior
Nu mi-i verișor,
Ce-i Voinea al meu,
Ce am iubit eu ;
Din oaste sosit

Rupt și ostenit.
— Ia pas de mi-l scoală
Facă socoteală
Și să ne vorbească
Să ne vămuiască ;
Fir și ibrișin,
Postav de cel bun,
Sculuri de mătasă
Ca să-i coși cămașă,
Vama să și-o ia
Drumul să ni-i dea.
Mai rămîi sănătos
Ca un trandafir frumos !

37

Crescut-au, născut-au
Doi paltini galbini ;
'Nalți-s, nu-s prea nalți,
La vîrfu-s pitați,
La d-umbră-s minunați.
Dar la d-umbra lor
Cine să d-umbrează ?
Văduvă nevastă
C-un fiu mic în brațe.
Lucru ce-mi lucrează ?
Fîru-mi firuiește,
Fașă-mi împletește,
Fașă la fiu mic.
Tîlharii de șoimi
Tot mi se-nvîrteau
Și mi se pîndeau
Și mi se țipau
Fașă-o d-apucau
Și cu ea zburau

Sus pe lângă ceri.
Maica le grăia :
— Tilharii de șoimi,
Dați fașa napoi,
Că de nu veți da
Eu v-oi blestema
De v-oi popînda
Unde cucul cîntă,
Nime nu-l ascultă,
Unde lemnul crește,
Nime nu-l cioplește
Așa putrezește.
Unde finul crește,
Nime nu-l cosește
Așa putrezește.

38

Doamnele !
'N prundurile mării
Născut-au, crescut-au,
Doi-trei păltiori,
Nalți și gălbiori.
Sus frunza măruntă,
Jos umbra rotundă.
Sub umbrița lor
Cine se d-umbrește ?
Cele oști leșești
Sînt și românești.
Cele oști leșești
Ele domn că-și au,
Cele românești
Ele domn că n-au.
Și ce-au mai umblat
Și ce-au trepădat

Pînă mi-au aflat
D-un tînăr cocon
Pe nume Ion,
Bun d-a-l pune domn.
Și ei îl cerură :
— Dă-ni-l, taică, dă-ni-l,
Dă-ni-l, maică, dă-ni-l,
Dă-ni-l pe Ion
Că e bun de domn.
Taică-su nu vrură,
Maică-sa nu vrură,
Că e mititel
Și e crudicel
Și el nu știară
Cizme de-a-ncălțară,
Cal de-a-ncălicară,
Cal d-a-nchingă-a strînge,
Săbioara-ncinge,
Grele oști d-a-nfrînge.
Și iar îl cerură :
— Dă-ni-l, taică, dă-ni-l,
Dă-ni-l, maică, dă-ni-l,
Dă-ni-l pe Ion
Că e bun de domn ;
Și în oastea noastră
Sînt ostași bătrîni
Cari l-o-nvățară,
Cizme de-a-ncălțară,
Cal de-a-ncălicară,
Cal d-a-nchingă-a strînge
Săbioara-ncinge,
Grele oști d-a-nfrînge.
Și l-om dăruiră
Cu un veștmînt lung,
Lung pînă-n pămînt,
Cu zale cusut

Frumos zugrăvit.
Podoabele toate
Pe piept, și pe spate ;
Soarele cu razele,
Cerul cu stelele
Luna cu luminele,
Pământul cu florile.
Iară Ion făt-frumos
El să fie sănătos
Și-ai săi frați
Și-ai săi părinți
Ai lui Dumnezeu să fiți !
Ne-nchinăm cu bună vreme
La mulți ani !

39

Grele oști pornitu-s-au
Leroi Doamne
Dar de mers pe unde-au mers ?
Pe la poarta lui *Ion*
Iară mama lui *Ion*,
Înainte le ieșară
Și din gură-așa-mi grăiară :
— Lino-lin, oștile mele !
Mai așteptați puținel
Să-mi gătesc și eu pe *Ion*.
Frumos vesmînt i-am croit,
Croit croitor cu milă,
Zugrav zugrăvit cu milă ;
Cam din brîu pînă-n pămînt
E vesmînt dalb de argint ;
Din brîu pînă-n umerel
E vesmînt dalb de-aurel ;
Cam din brațe, cam din spate

Locu-i luna cu lumina ;
Cam din spate, cam din brațe
Locu-i soar'le cu căldura ;
Dinprejurul poalelor
Locu-i stele mărunțele,
Mai presus și mai mărele ;
Într-umereii amîndoi
Locu-i doi luceferei,
Luceferei ziornicei,
Ziornicei, ziori de ziuă ;
Din cornurile cîteșipatru
Scrisă-i marea turburoasă !
Cam la nouă vădulețe
Stau boieri cu ștegulețe,
Și-mi așteaptă pe *Ion*
Sub dar mare ca să-l puie,
Sub dar mare oștilor,
Bun credincios domnilor,
Învățător boierilor !

Unde-i *Ion* cel frumos
El să-mi fie sănătos !

b) PLUGUȘORUL

40

PLUGUȘORUL

Bună vremea,
bună vremea !
Bade gazdă, odihnești,
ori numai ne amăgești,
ori plugărași nu dorești,
căci te cam posomorești.
Noi cu plugul ne-am luat
de cu seara ce-a-nserat,
ș-am fi venit mai de mult,
dar noi nu ne-am priceput,
ca copiii am făcut :
dară și d-acuma-i bine,
căci mîne-i Sfîntul Vasile.
Mînați, băieței !
— Hăi ! hăi !
Într-o joi de dimineată
s-a sculat badea din față,

dimineața s-a sculat,
pe ochi negri s-a spălat ;
iar soția dumisale,
prea cinstita gazdă mare,
un știr alb în mâni i-a dat
și s-a șters pe mâni curat ;
apoi iar s-a înturnat,
un pieptene și-a luat,
chica neagr-a pieptănat,
în strai nou s-a îmbrăcat,
la icoane s-a-nchinat,
și, ieșind afară-ndat'
din bucium a buciumat,
slugile și-a adunat ;
slugilor porunc-a dat
la ocol d-au alergat
ș-au scos doisprezece boi
dintre cei mai buni de soi :

boi bourei
în coadă codălbei,
în frunte țintăței ;
mici de statură,
buni de trăsură,
cu coarnele belciugate,
cu aur suflate.

Mînați, băieței !

— Hăi, hăi !

Și-și luase bădișorul
tăvala și plugușorul,
cei doispre'ce bourei
și doispre'ce plugărei ;
ș-apoi mi-a plecat,
s-a dus la arat
la cîmpul durat,
la măru-nrotat,

pe un deluț ascuțit
ca o dungă de cuțit.

Ajungînd
și-ncepînd,
a brăzdat
ș-a arat,
în lungiș
și-n curmeziș :
brazdă neagră-a răsturnat,
grîu de vară-a revărsat ;
grîu de vară
cu secară,
să răsară
pînă-n seară,
s-alunge foamea din țară,
pe păgîni de pe hotare,
grîu mărunt
arnăut...

Și-a dat Domnul, s-a făcut,
pe la vară și mai mult.

Mînați, feciorei !

— Hăi, hăi !

Și-a arat cît a arat,
de lumea s-a minunat ;
iară dacă a-nserat,
bade-acasă s-a-nturnat
bucuros
veselos,
c-a ieșit grîul frumos.
Iar după ce a-noptat
atunci, mări, s-a culcat
cu lelica într-un pat,
mîndru, mare și-ncingat,
cu scîndurile de brad,
cu-așternutul de argint,

cu ciucuri pînă-n pămînt,
cum n-am văzut de cînd sînt !
Mînați, băieți !
— Hăi, hăi !

Dormind cu lelica-n pat,
badea vis mîndru-a visat.
Dimineața s-a sculat,
fața albă și-a spălat,
chica neagr-a pieptănat,
cu strai nou s-a îmbrăcat,
la icoane s-a-nchinat,
Domnului mi s-a rugat
visul să i se-mplinească
și mulți ani să-i dăruiască.
Mînați, feciorași !
— Hăi, hăi !

Apoi badea s-a-nturnat
și din bucium a sunat,
slugile s-au adunat,
slugilor porunc-a dat ;
ei la grajd au-alergat
și din grajd ei mi-au luat
un cal graur
cu șea de aur,
negru ca corbul,
iute ca focul,
cu potcoavele de argint,
cu zurzuri pînă-n pămînt,
și cu friul de mătăasă,
cu copîți de iarbă grasă.
Mînați, feciorași !
— Hăi, hăi !

Ei în fugă mi s-au dus
și-ndată i l-au adus.

Bade-atunci s-a bucurat,
sulița și-a rezemat
de pe dîns-a-ncălicat,
pămîntul a tremurat,
văile au răsunat,
frunza-n codru a picat,
Sîntu-Vasil' s-a bucurat.

Mînați, băieței !

— Hăi, hăi !

După ce a-ncălicat
p-acel cal neînvățat,
sus la munte a plecat,
sus la munte la vînat.
De vînat el n-a vînat
orișicît s-a zbuciumat,
de zbieretul oilor,
de răgetul vacilor,
de cîntecul mierlelor,
de țipătul ulilor,
de vuietul văilor,
de șoșetul frunzelor.
De vînat el n-a vînat,
dar degeaba n-a umblat,
căci în sine-a cugetat
și îndată mi-a plecat
la griul cel negrăpat.

Și cum a sosit

îndat-a zărit

că griul cel negrăpat
era mîndru și curat,
era mîndru și frumos
ca și fața lui Cristos,
nici prea mare, nici prea mic,
cum îi mai frumos la spic.

Mînați, băieți !

— Hăi, hăi !

Atunci singur dumnealui
peste coama calului
lîngă grîu mi s-a plecat,
trei spice-n mîni-a luat,
în basma mi le-a legat,
în curea că le-a băgat
și spre casă s-a-nturnat,
lelichii că mi le-a dat.
Lelica le-a dus în casă
s-a pus spicele pe masă ;
casa mi s-a luminat,
copiii s-au bucurat.

Lelica frumoasă,
stăpîna de casă,
pe masă le-a despicat
și din gur-a cuvîntat
că nu-i verde, nici uscat,
numai bun de secerat.

Mînați, băieți !

— Hăi, hăi !

Bădica s-a bucurat,
la Resnăvan a plecat,
auzind c-acolo-i fier
și mulțime de oțel.
S-a dus pe ulița-mare,
n-afla fier de trei parale ;
s-a dus pe ulița mică,
și n-a găsit, zău ! nimică ;
iar pe ulița din dos,
tot fuse mai norocos.

Mînați, feciorași !

— Hăi, hăi !

Și-a luat opt oca de fier
și p-atitea de oțel,
le-a luat
și s-a-nturnat
și le-a dat
lui Lionte țiganul
ce lucrează cu ciocanul,
să gătească seceruici,
seceri mari și seceri mici
cum mai bune de voinici,
de neveste ochieșele,
de copile tinerele,
de seama puicuței mele.
Minați, măi !
— Hăi, hăi !

Seceruica cea mai bună
pentru baba cea bătrână,
seceruica cea mai mică
pentru zîna tinerică ;
secerile mărunțele
cu dinți de floricele,
cu mănunchi de viorele,
la nepoți și nepoțele,
copilelor frumușele,
nevestelor ochieșele,
cu țitele bourele,
cu garoafe prin cosite,
cu flori roșii pe gurițe,
la cari inima-ți sughiță.
Minați, măi !
— Hăi, hăi !

Secerile s-au gătit,
pe la toți le-a împărțit,

și la lucru s-au pornit ;
și la lucru mi s-au dat,
mi s-au dat la secerat :
cu dreapta îmi secera,
cu stînga mănunchi făcea,
cu-amîndouă snopi lega
și în clăi îi așeza.

Mînați, băieței !

— Hăi, hăi !

Și, mări, îmi secerară
într-o zi de primăvară,
răsturnînd un corn de țară.
Iar după ce a-nserat,
înapoi cînd s-au uitat,

au stat snopii

ca și drobii,

clăile

ca stelele.

- Mînați, băieței !

— Hăi, hăi !

Apoi carele-ncărcară
și pe toate le cărară
și girezi mare durară
în capul pămîntului,
în sterița vîntului.
Iar badea, de bucurie,
s-a dat cu lelea-n sfeție
unde aria să fie :
în capul pămîntului,
în sterița vîntului,
o arie de aramă,
puțintel băgată-n seamă,

cu otgon de ibrisin
ca să meargă treaba-n plin.

Mînați, băieți !

— Hăi, hăi !

Și, prin vorbe, prin cuvinte,
badea și-a adus aminte
cum că are-o herghelie
la păscut, la suhăție.

Și, cum sfatul și-a gătat,
pe un murg a-ncălicat,
la herghelie-a plecat,
și-a ales cincispre'ce iepe
tot sirepe,

cîte de zece ani sterpe,
cu potcoave de argint
ce prind bine la pămînt,
care se duceau ca vîntul
și nu atingeau pămîntul :

unde călca,
scînteii ieșea
și colbu sărea.

Mînați, mări !

— Hăi, hăi !

Cum mi le-a apropiat
în năsadă le-a băgat,
nouă zile le-a mînat
girezile-a treierat ;
și după ce le-au gătit,
la măsură a ieșit :

dintr-o claie
o odobaie,
dintr-un snop
un oboroc,

dintr-un spic
un mertic.
Mînați, măi !
— Hăi, hăi !

Badea-atunci, de bucurie,
ca săracul d-avuție,
cu poala sumanului
•turna-n chelna carului ;
umplea pumnii, umplea poale
și turna în harabale,
harabale-mpărătești
cu boi de cei munteneschi,
nouă cară
cu povară
și porni apoi la moară,
la morișca cea tărcată,
unde dă fărina gată.
Mînați, voinicei !
— Hăi, hăi !

Iar morărița, cînd
a văzut venind
care scîrțîind
șerbii zbiciuind,
și-a făcut coada bîrzo
și-a fugit prin cele văi ;
și-a pus coada pe spinare
și-a fugit la lunca mare ;
luncă mare
frunza n-are,
luncă mică
frunza pică.
Mînați, feciorași !
— Hăi, hăi !

Morărița frumușică
paște frunza de urzică,
paște frunza de căpșună,
adevăr, că nu-i minciună.
Iar morarul, meșter mare,
Crișiu el și-a cui îl are,
a sărit îndată tare
cu barosul pe spinare,
cu briul de lână,
cu ciocan în mână,
ș-a strigat : ptrrru, ptrrru și
nanana !
stăi, morișcă, nu mișca.
Minați, măi !
— Hăi, hăi !

Ș-apucat-o la cercat,
la cercat și la muștrat,
din gură i-a cuvîntat :
— Tinerică cînd erai
zici că nărav nu aveai,
dar acum te-ai bîrzoiat,
cu nărav te-ai învățat !
Ș-apoi, cum i-a cuvîntat,
i-a și dat un pumn în cap
ș-așezat-o pe dulap,
și i-a dat un pumn în șele
și a pus-o pe măsele ;
i-a mai dat un pumn în splină
și-a tocmit-o pe fărînă.
Minați, voinicei !
— Hăi, hăi !

Apa se izbi,
moara se porni :
și venea apa, venea,

umbla moara de pocnea ;
apoi a turnat în coș
grîu mărunțel de cel roș.
Grîul s-așeza îndată
și din coș cădea sub piatră ;
de sub piatră în covată
curgea fărina curată.

Mînați, băieți !

— Hăi, hăi !

Badea mult se bucura,
zeciuiala morii da,
pe morar îl dăruia ;
pe un murg se arunca
și spre casă se-nturna
cu flăcăii-alătura,
carele care mîna.

Badea venea tot rîzînd,
feciorii veneau cîntînd
și din bice tot pocnînd,
văiele de răsuna,
munții se cutremurau.

Mînați, fécioarei !

— Hăi, hăi !

Iar lelica cea frumoasă,
preumblîndu-se prin casă,
auzînd larma cea mare
le-a ieșit spre-ntîmpinare
cu mînicele-nvîrtite,
cu mînele rumenite
cu garoafele-nflorite ;
a ieșit pe prag afară
și se uita la povară,
se uita la soțul său
și-i făcea din ochi mereu.

Mînați, băieței !

— Hăi, hăi !

Iară badea, cum sosi,
carele hălădui.
Dar lelica cea frumoasă
ca o garoafă aleasă,
se tot preumbla prin casă
și zicea că nici nu-i pasă,
că avea fata frumoasă.
Era fata dumnealor
ca și-o zîină-a codrilor,
cu cămașa cu alțiță,
cu flori roșii pe guriță,
cu garoafe în cosiță,
tinerică,
ochieșică,
tinerică, sprinteioară
ca un pui de căprioară,
cu ochii ca murele,
obrajii ca rujele ;
ș-orice fecior o vedea
pe dată o și-ndrăgea.
Mînați, mări !
— Hăi, hăi !

Lelea la dîns-o chemară
ș-o trămise la cămară
dup-o sită rară
de năgară,
ca să cearnă pînă-n seară,
să scoată răul din țară,
pe păgîni de pe hotară ;
și copila frumușea,
ascultînd pe maică-sea,
se și duse

și aduse
sită rară
de năgară
pentru noi, plugari d-afară,
s-alungăm răul din țară,
pe păgîni de pe hotară.
Mînați, mîi !
— Hăi, hăi !

Dar lelichii i-a părut
că-i prea rară de cernut ;
i-a părut sita prea rară
ș-a dat-o pe uși-afară,
și s-a dus singură iară,
din papuci tot pleoscăind,
din rochie vînt făcînd,
din cercei
tolocănei,
ș-a intrat din casă-n casă
și dădu d-o sită deasă,
sită deasă de mătăasă
pentru dumnealor din casă.
Mînați, băieței !
— Hăi, hăi !

Și cum a sosit acasă
a pus fata după masă,
și a pus-o la cernut,
la cernut și la bătut.
Din sită fata cernea,
din jos dobele bătea,
din sus negură cădea,
la plugari din ochi făcea...
Mînați, feciorași !
— Hăi, hăi !

Și era o babă,
bătrână și slabă,
babă de cele bătrîne
care știu rîndul la pîne.
Bab-aceea-a plămădit,
aluatul a dospit ;
după ce a pregătît,
a făcut la colăcei
și mai mari și mititei,
și-a făcut un colăcel
rumenel și-mpleticel ;
și-a făcut unul frumos
ca și fața lui Cristos,
nici mai mare, nici mai mic,
dintr-o miertă și-un mertic ;
și cu miere mi-l ungea,
cu zahar îl zăhărea...
În cuptor că mi-l punea
și el mîndru se cocea,
pentru plugari mi-l gătea.

Mînați, băieței !

— Hăi, hăi !

Din cuptor că mi-l scotea
și nouă că ni-l menea,
ș-apoi mi l-a pus pe masă
și s-a luminat în casă ;
și l-a rupt în două
și ne-a dat și nouă,
și l-a rupt în trii
și-a dat la copii,
și l-a rupt în patru
și-a hrănit tot satu,
și l-a rupt în cinci
ș-a dat la voinici,
la feciori cu-opinci ;

iară cît a mai rămas
înapoi că mi l-a tras,
și l-a pus în cui din dos
ca să fie-ndemînos,
pentru alți plugari de scos.

Mînați, băieței !

— Hăi, hăi !

Și noi nu urăm
pentr-un colăcel,
dar noi vă urăm
pentr-un gălbenel,
gălbenăș de aur
din luna lui Faur ;
și noi că urăm
ca să căpătăm
cel puțin un leușor,
sau, de nu, un puișor,
să facem un boldișor
să-l avem la plugușor,
să meargă mai iutișor.

Mînați, băieței !

— Hăi, hăi !

De urat am mai ura,
dar ni-i că vom însera,
și-i de mult de cînd urăm,
de cînd cu plugul umblăm,
și mai avem înc-un sat
la o casă de urat.

N-om lăsa-o neurată
căci lelica are-o fată,
și n-ar vrea cu capu-odată,
să steie nesărutată.

L-alta, într-un corn de sat,

stricătică de vărsat,
d-am ura cît am ura,
dar de noi tot n-a scăpa.
Mînați, feciorei !
— Hăi ! Hăi !

De urat am mai ura,
dar ni-i că vom însera ;
drumurile ni-s departe
și cărările-ncurcate.
La mulți ani cu sănătate,
și să vă fie de bine
ziua Sfîntului Vasile.
Dumneavoastră-n bucurie
d-acum și pînă-n vecie !
Ahohahooooo...

41

PLUGUL

Se scula ist domn bun,
Vasile jupîn,
cu plugul cu doisprezece boi,
boi bourei,
în coadă codâlbei ;
și-a arat joile
văile,
vinerile
piscurile,
marțile
hîrtoapele,
cît îți luau vederile.
Brazdă neagră răsturna,
grîu în poală el lua,
cu dreapta mi-l azvîrlea,

semăna și isprăvea.
Pogoniciul îl pune
de grapă și mîntuia.
Ia mînați, mări !
— Hăi, hăi !

Acasă cînd el venea,
la jupîneasa-i privea,
o lună la ea ședea ;
în grajd apoi mi-a intrat
și la cai el s-a uitat ;
scoase-un cal negru,
negru ca corbul
iute ca focul,
înșelatu
și-nrăfturat,
cum e bun de-ncălicat.
Să vadă griul a pornit,
de e copt, de-i pîrguit,
și l-a găsit frumos
ca și fața lui Cristos,
în pai ca trestia,
în spic ca vrabia,
în grăunț ca mazărea.
Ia mînați, mări !
— Hăi, hăi !

Ist domn bun
Vasile jupîn,
de bine ce-i părea,
pe acasă nu dădea ;
la tîrg se ducea
și-ndată îmi lua
nouă oca de oțel
și nouă oca de fier.
Porni drept la Stan țiganul,

fi-i-ar al dracului mormanul !
Făcu niște secerele
 încărlicățele,
cu dinți de chipărățele ;
dete la fini, finicele,
la nepoți și nepoțele ;
fi scoase-n gheața vîntului,
 în capul pămîntului.
Cu toții cînd ei sosiră,
la secerat se porniră :
 unii mănunchi făceau
 alții snopii legau
și în claie-l clădeau,
din clăi în care-ncărcau,
la arie ei plecau.
 Mai mînați, măi !
 — Hăi, hăi !

Ist domnul bun
 Vasile jupîn,
cu atît nu se lăsa,
ci de grabă apuca
în sat la Cegai
ș-aduse opt cai
cu coarne cănite,
unghii potcovite,
cu cozi bici făcute ;
cu copite treierau
și cu nările grîneau,
c-urechile vînturau
cu coada îl primeteau.
 Ia mînați, măi !
 — Hăi, hăi !

Ist domn bun,
 Vasile jupîn,

cu atît nu se lăsa,
ci la turmă se ducea,
nouă saci lua, vărğați,
de la nouă turme fapți.
Boii el mi-i înjuga,
sacii în care punea,
la moară mi se ducea,
la moară la Căpătanu
unde-a fost dumnealui anu,
la moară la Vijîita
unde-a fost baba Dumitra,
la moară la Siriclia
unde-a fost baba Maria.
Cînd sosi la moară
 cu atîtea cară,
 aşa de-ncărcat
 şi împovărat,
moara s-a spăriat :
puse coada pe spinare
ş-apucă în lunca mare.
 Mai mînaţi, mări !
 — Hăi, hăi !

Dar ist domn bun,
 Vasile jupîn,
luă brăcinaru-n gură,
turul şalvarilor în mînă,
 ş-o scăfiţă
 cu trei tărîţe
 şi alerga
 şi tot striga :
ptru, ptru, ptru şi nea, nea, nea !
 Moara sta
 şi se uita
pîn' punea mîna pe ea.

Ia mînați, măi !

— Hăi, hăi !

Făcu mîna otoboc
și o apucă de scoc,
cu toporu-i dă : cioc ! cioc !
ș-o trînti iarăși la loc ;
apoi grîu că i-a turnat
și îndat-a măcinat

de cu joi

pîn' mai apoi.

Ia mînați, măi !

— Hăi, hăi !

Dar cea gazdă jupîneasă
la obraz nu prea frumoasă,
în poartă ieșea,
la moară privea,
să vadă carele
și harabalele

încărcate cum veneau,
cum veneau și scîrțiau.

Mînecele-și sufleca,

mînele își arăta,

niște mîni negre-mbîrnite
ca niște tînjeli pîrlite.

Dete-n sită și-n covată

și cernu făina toată ;

făcu colaci mulți,

mulți de cei mărunți ;

dă la fini și finicele,

la nepoți și nepoțele.

Un colac e mai durat,
de grîu de cel mai curat.

Vru să-l deie în cămară,

noi strigarăm toți d-afară :

dă-ni-l pe ușă afară,

c-aşa-i legea d-astă seară ;
dac-o fi el de secară,
nu-l lăsăm noi ca să piară ;
dac-o fi el şi de orz,
îl dăm noi la Moş Găvoz ;
dac-o fi de grîu curat,
îl ducem la noi în sat.

Mai mînaţi, mări !

— Hăi, hăi !

Daţi-ne doi-trei leişori
de bănişori,
că doar nu-i marea
cu sarea.

Daţi-ne doi-trei leişori
de bănişori
să facem un boldişor,
să-mboldim cel bouşor
în trupuşor,
c-a dat plugul
cu totul

în rădăcină de lăptucă,
nu pot opt boi ca să-l ducă,
şi-ntr-un os de rîmă,
totul ni se sfărîmă.

Daţi-ne doi-trei leişori
de bănişori,
să ferecăm fiarele,

fiarele, topoarele,
ce noi le uitarăm iară
aseară pe prisp-afară,
şi hoţii ni le luară.

N-avem decît o ipingea
şi nu-ncăpem toţi sub ea.
Dă-ne şoldul porcului
cel din fundul podului.

De urat am mai ura,
dar ne-i c-om insera.
Rămii, jupine, sănătos,
sănătos și tot voios :

 cite paie pe casă
 atîția lei pe masă,
cite pietre la fîntînă
atîtea oale cu smîntînă,
 cite trestii groase
atîtea vaci lăptoase.
 Și la mulți ani !

42

PLUGUL

'Aho, aho, copii argăți,
stați puțin și nu mînați,
lîngă boi v-alăturați
și cuvîntul mi-ascultați.

 S-a sculat mai an
 bădica Troian,
 ș-a încălicat
p-un cal învățat
cu nume de Graur,
cu șeaua de aur,
cu frîu de mătasă
cît vița de groasă ;
și-n scări el s-a ridicat,
peste cîmpuri s-a uitat
ca s-aleag-un loc curat
 de arat
 și semănat.
Și curînd s-a apucat

cîmpul neted de arat
 în lungiși
 și-n curmeziș.
S-a apucat într-o joi,
c-un blug cu doisprece boi,
 boi, bourei
 în coadă coldăbei,
 în frunte țintăiei.
 Mînați, copii !
 — Hii, hii !

Ziua toată a lucrat,
brazdă neagr-a răsturnat,
și prin brazde-a semănat
grîu mărunt și grîu de vară,
deie Domnul să răsară.
 Mînați, mări !
 — Hăi, hăi !

Și cît lucrul s-a sfîrșit,
iată, mări, s-a stîrnit
un vînt mare pe pămînt
și ploi multe după vînt,
pămîntul d-au răcorit
și sămînța a-ncolțit.
 Mînați, copii !
 — Hii, hii !

La luna,
la săptămîna,
fși umplu cu apă mîna,
și se duse ca să vadă
de i-a dat Dumnezeu roadă,
și de-i grîul răsărit,
și de-i spicul aurit.
Era-n spic cît vrabia,
era-n pai ca trestia !

Minați, măi !

— Hăi, hăi !

Troian iute s-a întors
și din grajd pe loc a scos
un alt cal, mai năzdrăvan,
cum îi place lui Troian,
negru ca corbul,
iute ca focul,
de nu-l prinde locul,
cu potcoave de argint
ce sunt spornici la fugiț.

Mînați, copii !

— Hii, hii !

El voios a-ncălicat,
La Teghin-a apucat
și oțel a cumpărat,
ca să facă seceri mari
pentru secerători tari,
și să facă seceri mici
pentru copilași voinici,
ș-altele mai mărunțele,
cu mănunchi de floricele,
pentru fete tinerele
și neveste ochișele.

Mînați, măi !

— Hăi, hăi !

S-a strîns fine
și vecine,
și toți finii
și vecinii,
și vreo trei babe bătrine
care știu rîndul la pine.

Și pe cîmp i-a dus,
și pe toți i-a pus,
la lucrul pămîntului,
în răcoarea vîntului.
Mînați, copii !
— Hii, hii !

Ei cu stînga apuca
Și cu dreapta secera,
și prin lan înainta
de păreau că înotau ;
alții-n urma lor legau,
snopuri nalte adunau,
și clăi mîndre rădicau
ce la soare se uscau.
Mînați, mări !
— Hăi, hăi !

Apoi carele-ncărca
și pe toate le căra,
și girezi nalte dura
în capul pămîntului,
în sterița vîntului ;
apoi aria-și făcea
și din grajd mai aducea
zece iepe
tot sirepe,
și de par că le lega,
și pe toate le mîna
împrejurul parului,
d-asupra fățarului.
Mînați, mări !
— Hăi, hăi !

Iepele mereu fugea,
funia se tot strîngea,

de par iute ajungea.
Și griul se treiera,
și flăcăi îl vîntura.
Dimerlia scutura,
harabalele-ncărca
și la moară le pleca.

Mînați, copii !

— Hii, hii !

Iară hoța cea de moară,
cînd văzu atîtea cară
încărcate cu povară,
puse coada pe spinare
și plecă în fuga mare
la cea luncă de scăpare.

Lunca mare

frunză n-are,

lunca mică

frunza-i pică.

Iar morarul, meșter bun,
zărea moara prin cătun,
și-și lua cojoc mișos
și mi-l îmbrăca pe dos ;
și-și lua ciocanu-n brîu
și mai lua și un frîu ;
apoi iute alerga,
moara cu frîu o lega
ș-o apuca de călcîi
d-o pune pe căpătîi,
și-i da cu ciocanu-n șele
d-o așeza pe măsele.

Mînați, măi !

— Hăi, hăi !

El o lua de lăptoc
ș-o da iar în vad la loc,

și turna d-asupra-n coș
grii mărunțel de cel roș ;
griul s-așeza pe vatră
și din coș cădea sub piatră ;
de sub piatră în covată
curgea făină curată.

Mînați, copii !

— Hii, hii !

Troian mult se bucura,
zeciuală morii da,
pe morar îl dăruia,
apoi călare suia
și voios se înturna
cu flăcăii ce mîna,
iar boii se opintea
și roțile scîrțîia.

Mînați, mări !

— Hăi, hăi !

Iată mîndra jupîneasă,
Dochiana cea frumoasă,
c-auzea tocmai din casă
chiotul flăcăilor,
scîrțîitul carelor,
și-n cămară că mergea
și din cui își alegea
sită mare și cam deasă,
tot cu pînza de mătăasă.
Sufleca ea mîneci albe,
'și-arăta brațele dalbe,
și cernea, mări, cernea,
ninsoarea se așternea :
pe sus tobele băteau,
negurele jos cădeau.

Mînați, mări !

— Hăi, hăi !

Apoi mama plămădea
ș-o lăsa pînă dospea ;
apoi colaci învîrtea,
pe lopată mi-i culca
și-n cuptor îi arunca,
apoi iară cu lopata
rumeni îi scotea și gata.
Atunci ea-mpărțea vreo cinci
la flăcăii cei voinici,
și-mpărțea trei colăcei
la copiii mititei,
iară mîndrului bărbat
fi dădea un sărutat.

Mînați, mări !

— Hăi, hăi !

Cum a dat Dumnezeu an
holde mîndre lui Troian,
astfel să dea și la voi,
ca s-avem parte și noi ;

să vă fie casa

casă,

să vă fie masa

masă ;

tot cu mesele întinse
și cu fețele aprinse ;
tot cu casele grijite,
cu buni oaspeți locuite ;
și la anul să trăiți,
să vă găsim înfloriți
ca perii,
ca merii

în mijlocul verii.

Mînați, măi !

— Hăi, hăi !

De urat am mai ura,
dar ne-i că vom însera
pe la curtea dumneavoastră,
departe de casa noastră.

Dumneavoastră aveți parte
de curți nalte, luminate,
văruite,
șindrilit

și cu ferești strălucite ;
noi avem bordeie mici,
bune de plugari voinici,
veltucite
și lipite

și cu stuh acoperite ;
dar cîte paie-s la noi,
atîți bani fie la voi !
De urat am mai ura,
dar ne-i că vom însera,
și avem a trece-n cale
o dumbravă rea din vale,
unde sînt fete nebune
ce azvîrlă cu alune
și se leagă de feciori
ca albinele de flori,
și le-ncurc cărările
tot cu dezmierdările.

PLUGUL

Bună vremea la fereastră,
 la boieri ca dumneavoastră !
 De cîte ori am venit,
 tot la masă v-am găsit
 c-un pahar de vin pe masă :
 în buza paharului,
 scrisă floarea raiului.
 Ospătarea vă urmați
 și la noi să ascultați.
 Plecat-a (cutare)
 într-o sfîntă joi
 la plug cu douăzeci și patru boi
 la cîmpul vărat,
 la mărul durat,
 unde-i bine de arat
 și mîndru de semănat.
 Arară miercurile
 și joile
 în toate părțile :
 cît cu ochii coprîndea
 brazdă neagră răsturna,
 grîu de vară semăna,
 grîu de vară
 făr' secare,
 arnăut de cel mai mare.
 Arară
 pîn' se săturară,
 apoi trase plugu la perete
 și boii la iarbă verde,
 pogonicii-n sat la fete,
 cei mai tari,
 la fete mari,

cei mai mici
la mămăligi :
fata chițigoilor
înaintea boilor.

(Cutare), cu grija de casă,
puse coatele pe masă ;
gîndi una, gîndi două,
gîndi nouăzeci și nouă,
gîndi negru-nfrînat
cum e bun de-ncălicat,
cu cioltar pînă-n pămînt,
cu potcoava de argint,
mult e spornic la fugit.
Cheamă șoimi, cheamă ogare
și pleacă la vînătoare,
și-n treacăt mi se abate
și pe la ăl grîu de vară.
Grîulețul lui de vară
de departe că-nverzea,
iar d-aproape-ngălbenea,
față de copt își făcea.
El de pe cal s-apleca,
două-trei fire smulgea
și în palme le freca,
și la pasări le-arunca,
că era bun de mîncat,
grîu numai de secerat.
El, văzîndu-mi-l așa,
frumușel se așeza
pe podoaba lui de șea.
Se duse-n tîrg la Bîrlad,
că e tîrg mai lăudat ;
cumpără nouă-oca de fier
ș-alte nouă de oțel,

ocaua de fier mai mare
tot cu cîte cinci parale ;
ocaua de fier mai mic
tot cu cîte-un firfiric.
Se 'se la țiganul Stan
din sat de la Gologan,
care ședea-n fundul cortului
cu ochii sticliți,
cu dinții rinjiți,
și cu căciula pe spate
de nu mai putea bate,
lung în dește,
bun de clește,
lung în cocale,
bun de ciocane.
Cînd din dinți scrișnea,
ciocanele pîrîia
și, numai cit în vorbă se da,
secerele și gătea.
Făcu citeva mai cîrne
să secere babe bătrîne,
făcu altele gingășele,
la mănunchi cu floricele
să secere fete și flăcăi cu ele.

(Cutare) se duse
acasă
și se puse
la masă
chemă nepoți și finicei
pînă-n patruzeci și trei,
chemă neveste și fete
cu ce Dumnezeu mai dete.
Puse masa-n ospătare,
dar voinicul ăl mai mare

nici din masă nu lua,
ci la secere-mi pleca :
se puse-n vileagul vîntului
din fereastra pămîntului,
unde-i bine voinicului.

Cu dreapta trăgea,
cu stînga pologea :
din polog
snop,

din snop claie făcea,
din claie

față albă de arie.

Apoi se duse la Străgăli a.
că acolo era herghelia ;
cumpără nouăsprezece jugani
cu potcoave de argint,
batu-mi bine la pămînt :
cu picioarele-l treierau,
cu genunchile-l întorceau,
cu nările-l grohăiau,
cu coadele-l premeneau,
cu urechile-n saci turnau ;
numai baniți trebuiau.
Umplu buți și boloboace,
n-avu grîului ce face :
umplu care chiovenești
și mai multe mocănești,
și porni pe drum la moară,
la moară la Căpitan
unde-a măcinat și an ;
la moară la Călieri
unde-a măcinat și ieri :
la moara de sub pămînt
ca să vie mai curînd,
dar mai mult a zăbăvit.

Morărița, mai șireată,

de trosnetul
bicelor,
de scîrîitul
carelor,
de hiitul
cailor,

puse coada pe spinare
ş-apucă pe drum la vale,
se duse prin cătinele
să mănînce căpşunele.

Iar morarul, priceput,

o ptuşi

ş-o mîşii,

ş-o luă de scoc

ş-o dete la loc,

o luă de tulpină

ş-o aşeză la făină,

o luă de ghizdei

ş-o puse la mălai de mei.

Cînd fuse moar-aşez ata,

se uită să vadă

de curge făina curată ;

dar nu curgea făina curată,

ci aur şi mărgăritar

în curţile dumneavoastră,

boieri mari.

(Cutare) luă-ntr-o băsmăluţă
numai făină fără tărită

ş-o duse la dalba-i jupîneasă

să-i arate făina de frumoasă.

Ea îndată se duse din casă

în casă

şi căută o sită deasă

să facă un colac mare

şi frumos,

cum e fața lui Cristos,
să fie plugarilor de folos.
Se mai duse din cămară
 în cămară
și găsi ș-o sită rară
să facă un colac de secară,
să-l dea la fete-n cămară,
că se bat d-alaltăseară
și se scot de plete-afară ;
pentru-un pic de lapte dulce,
stau fetele să se-mpuște,
iar o mîță miorlăia
crezînd c-o-mpușcă pe ea.
Noi, boieri, am mai ura,
dar ne e c-om însera
și nu 'stem de ici-colea,
ci sîntem de la Pitești,
unde lapte nu găsești :
 cum îl bate
 în tîrg îl scoate,
 cum îl mulge
 în tîrg îl duce,
mor copiii de lapte dulce.
Tot am mai sta
d-am mai ura,
dar ni-e frică c-om însera,
ș-avem să trecem lunci
 și văi adînci,
munți înalți și întunecoși.
Rămîneți, boieri, sănătoși,
la anul să vă găsim
 mai voioși !

c) SORCOVA

44

URAREA CU SORCOVA

Sorcova,
vesela,
peste vară
primăvară,
să-nfloriți
să mărgăriți
ca un măr,
ca un păr,
ca un fir
de trandafir,
tare
ca piatra,
iute
ca săgeata,
tare
ca fierul,

iute
ca oțelul !
La anul
și la mulți ani !

d) CALOIANUL

45

CALOIANUL

Caloiene-iene,
Caloiene-iene,
du-te-n cer și cere
să deschiză porțile,
să sloboază ploile,
să curgă ca gârlele,
zilele
și nopțile,
ca să crească grânele.
Caloiene-iene,
Caloiene-iene,
cum ne curg lacrămile
să curgă și ploile,
zilele
și nopțile,
să umple șanțurile,

să crească legumele
și toate ierburile.
Caloiene-iene,
Caloiene-iene,
du-te-n cer la Dumnezeu
ca să plouă tot mereu,
zilele
și nopțile ;
să dea drumul roadelor,
roadelor noroadelor,
ca să fie-mbelșugată
țara toată, lumea toată.

46

SCALOIANUL

Iene, Iene, Scaloiene,
Iene, Iene, Scaloiene,
du-mi-te la Dumnezeu
și te roagă tot mereu
să dea drumul cerului
ca să curgă ploile,
ploile ca gârlele,
nopțile și zilele
și cu săptămînile,
ca să crească apele
să s-adepe vitele,
să se ude grînele,
grînele și oarzele,
meiul și fasolile
cu toate legumele
și cu porumbiștele.

Iene, Iene, Scaloiene,
Iene, Iene, Scaloiene,
roagă-te la Dumnezeu
să dea drumul ploilor,
ploilor și apelor,
apelor bogatelor,
ca să crească grânele,
grânele, fînățele,
meiul și fasolile
cu toate legumele,
porumbul și poamele
cu toate ierburile,
să le pască vitele,
să ne are holdele ;
să se facă roadele,
să mănînce oamenii.

(În unele locuri, i se adresează versurile cîntate cu jale la morți, adăugîndu-se :)

Iene, Scaloiene,
tinerel te-am îngropat,
de pomană că ți-am dat
apă multă și vin mult,
să dea Domnul, ca un sfînt,
apă multă, să ne ude,
să se facă poame multe.

e) PAPARUDE

47

PĂPĂRUGĂ-RUGĂ

Păpărugă-rugă,
Ia ieși de ne udă.
Cu găleata d-apă,
Preste gloata tătă ;
Cu ulcuța noauă,
Plinuță de roauă ;
Cu inel d-argint,
Prestă tăt pămînt.
Ploaie, Doamne, ploaie,
Să curgă șiroaie,
Ploiță curată,
Din ceri îi lăsată,
Oblăcei
Cu nourei.
Adă-mi, Doamne, cheile,
Să slobozim ploile,

Ca să crească grînile,
Crească cucuruzile.
Ploaie, Doamne, ploaie,
Locu să se moaie,
Unde-i valea sacă,
Mai mult să se facă.
Unde-i valea lungă,
Mai mult să s-ajungă.
Unde-i da cu sapa,
Să pornească apa.
Unde-i da cu plugu,
Să meargă ca untu.
Crească spicu
Cît voinicu,
Cucuruzile
Cît grădinile.
Rodu umple podu,
Rodu să rodească,
Gazda să trăiască.
Mîncă gazdă, sănătos,
Porcii-s unturoși.

48

PAPARUDELE

Paparudă-rudă,
vino de te udă,
ca să cază ploile
cu gălețile,
paparudele ;
să dea porumburile
cît gardurile,
paparudele ;

și să crească spicele
cît vrabiile,
paparudele ;
să sporească grînele,
să umple pătulele,
paparudele.
Să deschideți cerurile,
paparudele,
să pörnească ploile,
paparudele,
și să ferești holdele,
paparudele,
de toate mălurile,
paparudele ;
să gonești tăciunele,
paparudele,
din toate ogoarele,
paparudele !

49

PAPARUDELE

Paparudă-rudă,
vino de ne udă ;
paparudă-rudă,
vino de ne udă ;
ca să-nceapă ploaie,
să curgă șiroaie,
cu găleata-leata,
peste toată zloata !
unde dă cu maiul
să crească mălaiul,
unde dă cu sapa
să curgă ca apa.

Hai, Catrino, să sărim
 paparudele,
că știi iarna ce pățim,
 paparudele,
ca pasărea prin copaci,
 paparudele,
ploaie multă ca să faci,
 paparudele.

50

JUCAȚI PAPARUDELE

Jucați paparudele,
Să pornească ploile,
Să umple pătulele,
 Paparudele !
Să plouă cu ciurele,
Ciurele, dirmonele,
Să umple pătulele,
Să se verse ploile,
Să se umple gîrlele,
Ca să crească florile,
 Paparudele !
Joacă fata lui Matei,
Cu cercei de brebenei,
Cu salbă de ghiocei,
Să pornească ploile,
Să crească bucatele,
 Paparudele !
Joacă, joacă, fa Marie,
La toamnă bișag să fie,
Cară o sută și-o mie,

Să-mi dea și mie și ție,
Paparudele !
Haidea, haidea, fa Marie,
La toamnă bișag să fie !

51

Să dați cu năvodu
Să umpli și podu
Papadie-die,
Bani în băcănie,
Logofeți scrie
Să nu se mînie
Roi roitori,
Boi trăgători,
Cai arători,
Porci rîmători,
Vaci lăptoase,
Oile lînoase,
Fir-ar sănătoase,
Stapîn să trăiască
Să le stăpînească.
Undi-ați pus cu paru
Să luați cu caru ;
Undi-ați pus cu mîna
Să luați cu chila.
Roi roitori,
Boi trăgători.

Paparudă-rudă,
Ia ieși dă ne udă,
Nei ne-am îneca

Joi dă dimineață
Pă rouă, pă ceață,
Pă la dumneavoastră,
Că e ziua noastră.
S-adunăm cheile,
Să scornim ploile ;
Ploile-or ploua,
Grânele-or creștea.
Crească grâurile
Cît prăjinile,
Sară mieiele
Cît bordeiele,
Sară porumbu
Mai mari dă corbu.

★

Să nu dați cu strachina
Că roade foametea ;
Și să dați cu ciuru .
Să umplu pătulu ;
Cai arători,
Porci rîmători,
Vacile lăptoase,
Oile linoase
Fir-ar sănătoase
Spor și berechet.

f) DRĂGAICA

52

Hai, drăgaică, să sărim
Să sărim, să răsărim
Că ştii iarna ce păţim
Cu mălai din rîşnicioară,
Cu peşte din undicioară...
Mi-au venit drăgaicele
Să reteze spicele
Drăgăicoiul — drugile,
Drăgaicele mititele
Au plecat la floricele
Îmbrăcate în boşcele,
Mor băieţii după ele...
Mi-a venit vara bogată
Cu tichii de la copii,
Cu mărgеле de la fete,
Cu brăţări de la neveste.

g) CÎNTECELE DE CUNUNA

53

Dealul Mohului,
Umbra snopului...
Cine se umbrea
Și se sfătuia ?
Sora soarelui
Și cu-a boarelui.
Ele se umbrea
Și se sfătuia
Care e mai mare.
Sora soarelui
Ea așa zicea :
Că ea e mai mare
Că-i frate-său soare,
Și de cînd răsare
Pînă cînd sfîntește
Lumea-o-ncălzește.
Că de n-ar fi sori,
Lumea n-ar mai fi.

Sora vîntului,
Ea așa zicea :
Că ea e mai mare,
Că-i frate-său boare.
Că de n-ar bori,
Oamenii-ar muri :
Oamenii la plug,
Vitele la jug.
Stăpîne, stăpîne,
Nu te supăra,
Că holdele-s rari
Da la spic îi marl.
Dumnezeu va da
Snopul — feldera,
Mănunchiul — copu,
Cîia — găleata,
Stogu cît casa.
Găzdiță, găzdiță,
Gată cina bine,
Multă gloată-ți vine ;
Gată cina mare,
Că gloata-i pe cale.
Stăpîna ne-a da
Un colac curat,
Ș-o pecie de porc,
Un cop de rachiu,
Ș-o vadră de vin,
Să ne veselim.

54

Holdă mare-am secerat...
Secerat-o fetele,
Holdă ca peretele.

Fetele o secerat,
Feciorii clăi o-nșirat ;
Ș-o pus clăile-n șirage
Ca cătanele-n părade ;
Și-o pus claie lângă claie,
Ca cătanele-n bătaie.
De unde vine cunună
Rămîne țarina plină...
Cununa vine din munte
Și nu-i cine să o ude.
Nu știu, văile-or secăt,
Ori feciorii s-or culcat ;
Nu știu, văile-or stîrpit,
Ori feciorii-or adormit.
Cununiță scuturată,
Trebui-o-ai adăpată
Tot cu apă din părău,
Cu vin de la făgădău ;
Cu apă din fîntîniță,
Cu vin de la crîșmăriță.

55

Cununa de unde vine
Multe clăi s-au tocmit bine
Și cu grîu și cu secară
Și cu orz de primăvară.
Cununa trebie udată
Cu apă de la ciurgău,
Cu vin ars din făgădău.
Deschideți, oameni, poarta
Că venim cu cununa,
Pe care nu v-om da
Pînă nu ni-ți arăta

Țiganul cu cetera
Și blidul cu plăcinta ;
Și n-om pune-o pe masă
Pînă n-om vedea joc în casă.
Cununa n-om pune-o-n grindă,
Pînă n-o fi joc în tindă...
Și pe lîngă ceterași
Mai vreo cîțiva băiețași,
Să ne-nvîrtă pe sub mîină,
C-așa-i moda la cunună.
Să ne-nvîrte tot roțițe,
C-așa-i moda la fetețe.
Pe voinic dacă-l aveți,
Mult tare nu ni-l țineți,
Că cununa îi cam grea
Și copila-i tinerea.
Un ficior frumos mi-i da,
Pe gură ne-a săruta,
Cununa jos a lua.
Să trăim cei ce muncim,
Și la anul să venim
Dintr-un spic să iasă-un stog,
Dintr-o mîină,
O miertă plină...
Să secerăm pe ogor,
Voie bună tuturor.

56

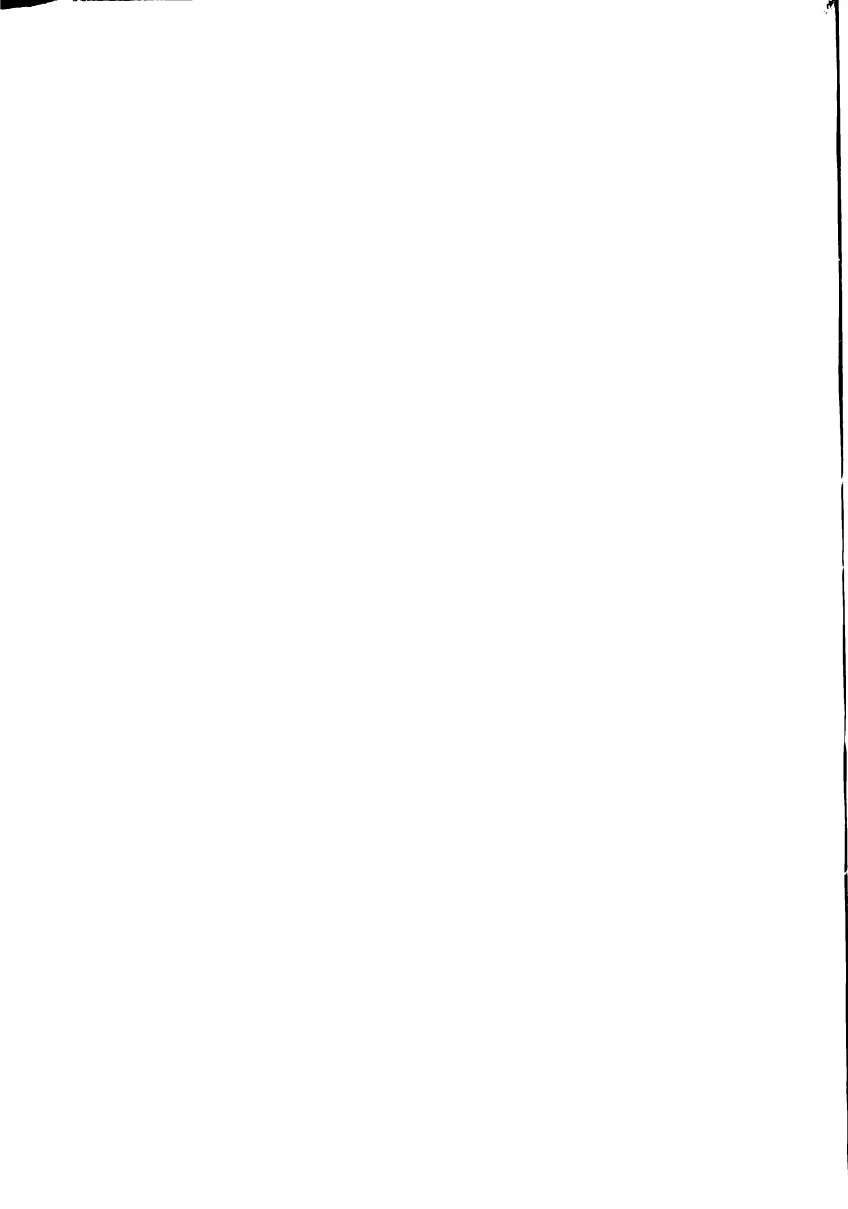
Cununița grîului
Di pe vîrvu dealului,
Din holda drăguțului.
Din sus de la răsărit
Mîndră cunun-o pornit.

Din jos de la Țarigrad
Mindră cunun-o plecat.
De unde cununa pleacă,
Multe care se încarcă.
De unde cununa vine
Multe clăi s-or pune mîne.
Cine duce cununa
Curată-i ca lumina,
Ca lumina cea de ceară
Care-o pun domnii-n pahară ;
Ca lumina cea de său
Ce o pun domnii-n bacău.

57

Să trăiți, gazde, trăiți
Întru mulți ani fericiți.
Să hiți, gazde, cu noroc,
Ca sămînța-n busuioc.
Să hiți, gazde, la o viață,
Ca sămînța-n mintă creață.
Să trăiți, gazdă, trăiți
Și ca merii să-nfloriți,
Gîndul să vi-l împliniți,
Fiii să-i căsătoriți,
Tot ca merii și ca perii
În mijlocu primăverii ;
Și ca toamna cea bogată
Ce-i de tot îndestulată ;
Tot la plug cu patru boi
Și staulu plin cu oi.
La mulți ani cu bin' și cu
sănătate !

II. POEZIA EVENIMENTELOR CELOR MAI DE SEAMĂ ALE VIEȚII

2) NAȘTEREA

58

Acest băiat
Ce l-am rădicat
Să fie norocos
Și mintos
Și voios
Și drăgăstos
Și sănătos
Și-nvățat
Și bogat,
Om de treabă
Și luat în seamă !

59

Din găoază de răgoz
A ieșit ist făt-frumos
Și cere scufă și salbă
Să se ducă-n lumea albă,

Cere cal de călărie
Și o stea la pălărie
Ca să treacă de pustie ;
Și mai cere un cal breaz
Că-i fecior de om viteaz.
Dă-i măicuț-un oboroc
Ca să-și cate de noroc
Și mai dă-i măicuț-o sită
Ca să-și cate de ursită ;
Și mai fă maic-o plăcintă
S-o mîncăm pînă la nuntă.
Ca griul N.N. să crească
Și-ntru mulți ani să trăiască !

60

Doina din ce s-o făcut ?
Dintr-o gură de mic prunc ;
L-o lăsat maica dormind,
L-o aflat doină zicînd.

Culcă-te, puiuț, micuț,
Scoală-te mărișoruț,
Culcă-te și te abuă
Pînă mîni în dalbă ziuă,
Și te culcă și adormi
Pînă mîni în dalbe zori.

Abuă-buă-buă
Abuă, țucu-l maica !
Dormi, puiuțule, te-alină,
Maica-i dusă la fărînă.
Puișor cu ochi de mure,
Maica-i dusă la pădure.

Ți-a aduce gătejoare
Și ți-a face scoverjoare.
De ti-i purta binișor
Ți-a frige și-un puișor.
Tu singur l-îi mînca tăt,
Tu ești mic — ți-a fi bugăt !

Liu-liu-liu, puiuț micuț,
Taci că ți-oi da un puiuț,
Un puiuț de rîndunea
Și cu tine s-abua.

Abuă-buă-buă
Abuă, țucu-l maica !
Nu ti teme tu de zmei,
I-a goni maica pe ei.
Nici de zmei nici de moroi,
Maica nu-i lasă la noi.
Nu ti teme de moroaie
Cîrțițoi și cîrțițoaie,
Că le dă maica bătaie !

61

Haida liuliu, puiule,
Puiule, puiule !
Haida liuliu cu mama,
Că mama te-a legăna
Și din gură ți-a cînta,
Ți-a cînta un cîntecel
Scurticel și frumușel,
Doară-i crește măricel
Și te-i face voinicel.
Haida liuliu, nani, nani,
Liuliu, liuliu, puiu mami

Că mama ție ți-a zice
Un cântec mîndru, duios,
Ca s-adormi să fii frumos,
Părinților de folos !
Haida liuliu, băiețel,
Dragul mamei mititel,
Doară-i crește mărișor,
Să fii mamei de-ajutor.
Haida nani, palicaș,
Dragul mamei ficioraș,
Doară-i crește mai de grabă
Să fii tatii bun de treabă !

62

Bua, bua, bua,
Puișor și-al meu drăguț !
Fecior fă-te mărișor,
Ca să-mi fii de ajutor
Și să-mi iei boul de corn
Și la-ntors și la ogor ;
Pentru tine mă căznesc
Ca să te cresc
Să te măresc.
Haide luică,
De mi-l culcă ;
Și tu cioară,
De mi-l scoală ;
Și tu pește,
De mi-l crește ;
Și tu rață,
De-l răsfată ;
Și tu țarcă
De-l îmbracă ;

Numai mare să se facă,
Să crească,
Să-mbătrânească,
Pe lume să vecuiască !

63

Culcă-te, puiule,
Că dorm tăte apele !
Culcă-te
Și-alină-te
În legănuț
De pălținuț,
Fașă dalbă de mătăasă,
A mămichii pui de casă.
Și-ți închide ochișorii,
Să crească mamii feciorii,
Că eu bine te-am fășat,
Te-am culcat, te-am legănat,
Doară-i crește mărișor,
Să-mi fii scump și bunișor,
Să fii mamii de-ajutor !

64

Haida liuliu dragu mamii,
Draga mamii, puica mamii !
Haida liuliu, de-mi adormi !
Demineăța să te scoli
Să fii nenii de-ajutor
Și mamii lucru cu spor.
Cîte flori au fost pe șes
Fetele că le-au cules,

Și le-au strîns în mănunchele,
Și le-au pus în sîn la piele,
Și le-au strîns în mănunchi mare
Pe la asfințit de soare
Să-i pară noaptea mai mare...
Și așa mi-a adormit
Puiul mamei cel iubit,
Că singură n-a știut
Noapțile cînd a trecut.

65

A, a, a, puiule de șoim,
Eu te leagăn, tu n-ai somn.
A, a, a, puiule de pește,
Eu te leagăn, doar îi crește.
A, a, a, puiule de cuc,
Eu te leagăn și mă duc.
Dui, dui, dui,
 mînce-te-aș, pui,
Rabdă, gură, dacă nu-i !
Culcă-te, puiule mamei,
Tată-to nu-i nicăiri.
Dui, dui, dui,
 puiule cucului,
Adă-i somnule pruncului
De pe frunza nucului.
Liu, liu, liu, puiule mamei,
Eu te leagăn, tu-i dormi,
Pînă mîni nu ti-i stîrni.

Leagănă-te, leagănu,
Să-mi adoarmă voinicu.
Hai, liu, liu, pui de om,
Culcă-mi-te să te-adorm.
Să te-adorm cu leagănu,
Să te scol cu cîntecu.
Hai, liu, liu și-ai adormi
Că măicuța te-o păzi,
Vișuri blînde să-ți urgești,
Calea vieții s-o-mplinești,
Hai, liu, liu.

b) NUNTA

ORAȚII

67

Bună sara,
Bună sara,
Cinstiți boieri pămîntești
Și sfetnici împărătești !
Pe sfetnicu-mpărătesc
La noi afară-l poftesc
Ca cu dînsul să vorbesc.
Că noi încă sîntem soli împărătești
De-al nostru-mpărat trimeși
Că-al nostru tînăr împărat
Toată oastea o adunat
Și a scos-o la vînat
Ca să vîneze :
Munții
Cu rîșii,
Codrii
Cu urșii,

Măgurile
Cu fiarele,
Bîtcele
Cu ciutele,
Stîncile
Cu caprele,
Rediurile
Cu vulpile,
Belțile
Cu peștele,
Satele
Cu fetele,
Cîmpiile
Cu florile,
Poienile
Cu zinele,
Dumbrăvile
Cu izvoarele.

Dumbrăvi mari și umbricioase,
Văi adînci și răcoroase,
Cîmpuri largi, înfloritoare,
Cu izvoare
Curgătoare
Și răcoritoare.

Să prindem soboli și rîși,
Să-mpușcăm vulpi, lupi și urși.
Cînd au fost la o milă de loc
Stătu toată oastea pe loc.
Dădu peste-o urmă de fiară mare,
Și cum dădu de acea urmă de fiară
Stătu singur împăratul și se miară :
„Urm-aceasta de ce să fie ?“
Și el îndat-a strîns sfetnici,
Și filozofi mari și vrednici,
Sfetnicii se sfătuia
Iar filozofii tăcea

Și la urmă tot privea :
Sfetnicii au sfătuit,
Iar filozofii au gicit.
Sfetnicul dintîi a zis :
— Aceasta-i urmă de zîină
Ca să fie soață bună
Cu-mpăratul dimpreună !
Sfetnicul al doilea a zis :
— Aceasta-i urmă de floare de
rai.

C-a nost tînăr împărat
Va fi un soț de bun trai ;
C-a nost tînăr împărat
Pe-aceste locuri a vărat
 Și a iernat
 Și știe florile
 Și garoafele
 Unde cresc
 Și-nfloresc,
Și-a văzut în răsăriturile
Domniilor-voastre o floare
 Cu raze de soare
Care ziua înflorește
 Noaptea crește,
Și-a odrăsli nu mai odrăslește.
Iar al nost tînăr împărat
Așa a pus la socotință
Ca să mute-această floare
 Cu raze de soare,
Din răsăriturile dumniilor-voastre
În grădina-mpărătească
Și noaptea să odrăslească
Toată lumea să-i fericească,
 Și-a gîndit,
 Și-a socotit

S-o ducă la munți
 Cărunți
 L-ale dumnisale curți,
 Că acolo va-nflori
 Și va odrăsli
 Și Dumnezeu înc-a ști...
 Al nost tânăr împărat
 Demineată s-a sculat
 Și pe obraz s-a spălat,
 Pe obraz
 Cu vinars
 Și pe mân'
 Cu vin bun.
 Și-n scări de argint s-a ridicat,
 Peste oaste s-a uitat
 Și pe noi
 Pe-acești doi
 Voinici
 Mici
 De stat
 Și buni de sfat,
 Din cai sumeți
 La oaste îndrăzneți.
 Cari acum stăm sub păreți,
 Ne-a ales
 Și ne-a trimes
 Din olac
 În olac
 Să strîngem harac
 Un mîndru colac,
 Un colac mîndru frumos
 Ca și fața lui Cristos,
 Jirezi de fîn,
 Buți de vin,
 Ialovițe grase,
 Copile frumoase.

Și pe-acești doi ne alesă
Și-nainte ne trimesă
Pe clugul pământului,
Pe stireția soarelui,
Pe stelele ceriului,
Tot săltînd
Și jucînd
Și din ploște vin bun bînd,
Din pistoale împușcînd,
Raze luminoase slobozînd
Mare veselie
Și bucurie
Pretutîndenî făcînd,
Pre Dumnezeu lăudînd...
Dar noi cînd am fost
Pe-n dreptul acestei case
Iat-o stea că ni se lasă,
Deci ori steaua ne-arătați,
Ori răspuns bun să ne dați,
Că n-am băut buți de holercă
Să ne fie vorba de nemică,
Ci am băut buți de vin
Să ne fie vorba deplin !
Răspunsul nostru ce este ?
Ușele să descuieți,
Că de nu, dăm de armăți,
Și vom da cu armățile
Și vom sparge ușele,
Și vom da cu pistoalele
Și-om sfărma fereștile.

68

Bună vremea,
Bună vremea

În această casă
Și cinstită masă,
Nuntași mulți, cinstiți
Mîndru rînduiți
Ca pomii-nfloriți.
Dar mai cu de-ales
Bună vremea,
Bună vremea
La dumnia-ta jupîneasă
Înălțată-mpărăteasă
Și mult cinstită mireasă !
Fii veselă și voioasă
Precum ești și de frumoasă
Că și-al nostru înălțat,
Tînăr, voinic împărat
Încă-i vesel și voios,
Precum îi și de frumos.
Auzind de numele dumitale
Că ești negustoriță mare
S-a bucurat foarte tare.
Dar și-al nostru împărat
Încă-i negustor însemnat,
Care nu s-a mai aflat,
Toate tîrgurile-a-mblat,
Toate orașele a călcat,
Dar el oricît a-mblat
Și oricît a căutat
Marfă dup-a dumitale față
Nicăieri n-a aflat,
Dar fiind el vrednic,
Voinic și puternic
Cu-atît nu s-a lăsat,
Dimineata s-a sculat,
Pe ochi negri s-a spălat,
Cu strai nou s-a îmbrăcat,

Murgul și l-a cersălat,
Cu șeăua l-a înșeuat,
Cu trîmbița-a trîmbițat
Și din corn a buciumat
Mare oaste s-a-adunat.
Sfetnicilor
Și miniștrilor
Mare poruncă li-a dat
Ca să plece la vînat.
Și la vînat
Au plecat
Să vîneze fieri
Și jderi.
Iar pe samă și-a luat
Că fierii
Și jderii
Poartă numai domnii.
Dar fiind el vrednic,
Voinic și puternic
Nici cu-atît nu s-a lăsat,
Sfetnicilor
Și miniștrilor
Iarăși poruncă li-a dat,
Corabie au căutat,
Corabia au gătat
Pe mare-n sus au plecat
Pe mare ca pe uscat
Pînă-n tîrg în Țarigrad.
Cînd a fost la Țarigrad,
Au tras corabia la uscat
Și-n tîrg apoi au intrat.
Iar în tîrg în Țarigrad
Ei trei zile au îmblat
Și trei nopți neîncetat
Și tot marfă-au căutat.

Marfă de care au căutat
Frumușică au aflat
Milioane de gălbini.
Pe dînsa au dat,
În teancuri o-au adunat
Și-n tipsii de diamant
Toată frumos o-au legat
La corabie au cărat-o
Pe corabie-au încărcat-o,
Grea zahara-au rădicat,
Corabia-n jos a plecat
Tot pe mare ca pe-uscat.
Dar puțin ce-or fi plecat
Și Dumnezeu a și dat
Vînturi grele
Și vremi rele.
Vînturile-au bătut,
Corabia-n loc a stătut.
Tînărul nostru-mpărat,
Cu atîta nu s-a lăsat,
Ci fiind el vrednic
Și puternic
A strîns patrierci
Și vlădici
Și trei zile ne-ncetat
Și trei nopți neprecurmat
Lui Dumnezeu s-au rugat
Pînă vînturile-au stat,
Valurile s-au alinat
Și corabia singură
În picioare s-a sculat
Și-n jos pe mare-a plecat.
Dar iată-acum alt păcat :
Cînd au fost pe la mijloc
De mare, într-un rău loc,

A dat Dumnezeu un vînt,
Cum n-a mai fost dat nicicînd,
Un vînt mare spulberat
Corabia a răsturnat,
Negoțele s-a-necat.
Noi cîțiva ostenitori,
De-asemenea călători,
Pe-acolo ne-am întîmplat
Și-am sărit, nu le-am lăsat.
Și negoțele mai mice
Le-am luat toate-n caice
Și le-am dus pîn-aice.
Pîn-aici la dumnia-voastră
Cu toată sudoarea noastră.
De te temi de înșelăciune,
Noi pe nume ți le-om spune :
Alune și nuci,
Turtișoare dulci
Ca să le mănînci ;
Mere, pere, alune,
Păpuci și smochine.
Niște păpucași
Tare dragălași,
Taftă de mătăasă,
Ciobote frumoase
Ca pentru mireasă ;
Năfrămuțe pestricioare,
Cioboțele gălbioare,
Ca să-ți fie dumitale
Oricînd de tras pe picioare
Și de ieșit la plimbare
Sara pe l-apus de soare,
Demineața pe răcoare.
Dară mie mi se pare

Că-s eu tăpile de iapă
Să-ți fie de-adus apă.
Și-ncă ți-a mai cumpărat
Tinărul nostru-mpărat
Un *festilat* lat
Să-ți fie de-nhobotat
Și-un fecior
Roșior.
De care
Dumitale
De mulțisor
Ți-a fost dor,
Cu canaful de mătasă
Să-l ai de plimbat prin casă,
Și-un testimel
Frumușel
Cu floricele
Să-ți fie de mîngîiere.
Jupîneasă mireasă,
Dacă pe mine nu mă crezi,
Poftim pune mîna vezi !

Ho ! Jupîneasă
Mireasă !
Nu te grăbi la luat
Precum te-ai grăbit la măritat,
Căci pre părinții dumitale
Îi cuprinse o mare jale
Și s-au pus de price
Ca să strice,
Dumnia-ta ai prins a plînge
Și te-ai dat de-un corn de vatră
Și-ai zis că nu-i rămîne fată

Și-ai mai zis oară
Că pînă desară,
De nu te vei mărita,
De grumaz o piatră ți-i lega
Și-ntr-o baltă sacă te-i îneca,
Căci ca N.N. nu-i mai afla.
Dar tot de-ai mai fi șezut
Mai bun om ai fi găsit.
Cu acestea, cu toate,
După cît se poate,
Cîte le-am urat
Să fie cu adevărat.
Poftim ! plocon înalt -
De la cînstitu-mpărat
Al nostru bun comandant
Să faci bine să-l primești,
Pe oșteni să mi-i cînstesti,
Pe meșter să-l dăruiești
Cu galbini împărătești.
Iar la ceilalți scripcari,
Buni și isteți lăutari,
La toți dimpreună
Dă-le o masă bună.
Poftim ! și gazdei de loc
Să-i dea Dumnezeu noroc
Și multă viață
Plină de dulceață !
Colăceii ți i-oi da,
Dar tulpănașul ba !

Amin ! Amin ! Amin !
Și cine n-a zice amin
Să se-mpiedice de-un arin,
Să deie cu capu-n spin.

Că noi toți zicem : amin !
Și mie ce mi se cuvin ?
Un pahar de vin
Și-o năframă de in
Să-mi șterg mustața de vin,
Da de-ar fi și de holercă
Nu mi-ar mai strica nimică !
Mulțămim !
Mulțămim !
Jupîneasă
Mireasă
Pentru acest dulce pahar
Ca și Domnului de dar.
Cas-aceasta, ce se face,
Fie făcută pe pace
Și pe loc
Cu noroc,
Pe viață
Cu dulceață.
Domnul sfînt vă dăruiască
Locaș pentru dumneavoastră :
Curte albă lingă drum
Să sălășluiți
Pe cei neavuți,
Să hrăniți
Pe cei flămînzi,
Să adăpați
Pe cei însetați.
Și încă vă dăruiască
Dumnezeu dumniilor-voastre :
Sahane de bani
Ca la boierii cei mari,
Și iarăși vă dăruiască
Dumnezeu dumniilor-voastre !

Contăse cu lupi
Cațaveici cu hulpi,
Iarăși vă mai dăruiască
Din trupul dumniilor-voastre :
Fii și fiice frumoase,
Fiii și fiicele
Să fie feți
Și logofeți,
Preoți, preotese
Prin capuri de mese.
Încă vă mai dăruiască
Dumnezeu dumniilor-voastre,
Cele șapte daruri,
Cari le-au dăruit celor șapte oameni :
Tăria lui Aron,
Înțelepciunea lui Solomon,
Blîndețea lui David,
Vitejia lui Alexandru-mpărat...
Și vă bucure precum a bucurat
Dumnezeu cel pre-ndurat
Prefericitul Noe
În a sa corabie,
Cînd o porumbiță
I-a adus o mlădiță
Și-o frunză verde de măslin
În gură, și-a băut vin,
Și s-a veselit deplin,
Și-a mîncat poamă de vie
Și s-a-mplut de bucurie.
Și-a tras arca pe uscat
Și s-a mîntuit de păcat,
Și noi toți ne-am bucurat
Seminția lui
Bunul neamului
Tatăl tuturor
Și nouă acestor.

Să trăiți cu toții
Pînă-n ceasul morții !
Să trăiești naltule pod
Să-nchin acest pahar tot.
Să trăiești și tu podea
Să beie gurița mea,
Să trăiești podea uscată
Că l-a bea gură căscată.
Să trăiești și tu grindă
C-or mai bea și cei din tindă.
Să trăiești și tu scară
C-or mai bea și cei de-afară,
Dacă le-a da
Cineva,
Dacă nu, ba !
Să trăiești și dumneata
Înălțată-mpărăteasă,
Tînără și frumoasă
Mireasă !
Că eu beau paharul
Și mă-nchin cu darul.
Dar tu holercă nu te bucura,
Nici domnia-ta
Înălțată-mpărăteasă,
Cinstită mireasă,
Tînără și frumoasă
Că cu acesta m-oi sătura,
C-oi face gura leicută,
Pîntecul balercută
Și nu mă las nici țirucută,
Nici un pic de holercută.
Să trăiești — vivat grindă
Să se uite cei din tindă !

ORAȚIE DE NUNTA

— Bună dimineața,
cinstiți socri mari !

— Mulțăm dumneavoastră,
băieți militari !

Dar ce umblați,
ce căutați ?

— Ce umblăm,
ce căutăm ?

La nimeni n-avem
seama să ne dăm.

Multe mări am trecut
multe țări am bătut,

și orașe și sate
de departe
am colindat,

și nimeni seama
nu ne-a luat.

Cine sînteți
dumneavoastră
să ne luați
seama noastră ?

Dar... fiindcă ne întrebați,
să ne lăsați

cu încetul
cu-ncetișorul,

să ne dăm cuvîntul
cu adevărul,

că de multe ce sînt, și dese,
nu le putem spune alese.

Tînărul nostru-mpărat
de dimineață s-a sculat,

fața albă și-a spălat,
chica neagră-a pieptănat,
cu straie noi s-a-mbrăcat,
murgul și l-a înșelat,
cu trîmbița a sunat,
mare oaste-a rădicat :
două sute grăniceri,
o sută feciori de boieri
din cei mai mari,
nepoți de ghinărari ;
și, pe la răsărit de soare,
a plecat la vînătoare
ș-a vînat țara de sus,
despre apus,
pînă juganii ne-au stătut
și potcoavele au pierdut.
Atunci ne lăsarăm mai jos,
p-un deal frumos,
și alergarăm
de vînarăm
munții
cu brazii
și cu fagii,
cerul
cu stelele,
cîmpul
cu florile,
dealul
cu potgorile,
• vâlcelele
cu viorelele
și satele
cu fetele.

Cînd dete soarele-n deseară,
ieșirăm la drumul cel mare
și deterăm d-o urmă de fiară :

stătu toată oastea-n mirare...
Unii ziseră că e urmă de zînă,
să fie-mpăratului cunună.
Așa, se mai chibzuiră
 și se găsiră
 alți vînători,
și ziseră că-i urmă de căprioară,
să fie-mpăratului soțioară.
Dar nunul cel mare,
Cu grija-n spinare,
Călare p-un cal
ca un Ducipal,
se ridică în scări
și se umflă în nări,
și făcu ochii roată
peste oștirea toată,
și cînd încoace privi,
 aicea zări
o florică frumoasă
 și drăgăstoasă.
Și văzînd că nu-nfloreste,
 nici nu rodește
și nici locul nu-i priește,
ci mai mult se ofilește,
ne trimise pe noi, șase lipcani
 călare pe șase jugani
 cu coarțe cănite,
 cu frîne zugrăvite
 cu unghile costorite,
 cu coadele împletite,
ca cu toții să pornim
și la curțile dumneavoastră
 să venim,
ca florica s-o luăm
și la împăratul s-o ducem.

Pornirăm
și venirăm
pe fața pământului,
pe aburii vîntului,
bînd
și chiuind
și din pistoale trăznind,
caii încurînd
pe nări flăcări lăsînd,
rîncezînd
și din unghii scăpărînd,
pînă am sosit
și v-am găsit.
Acum, ori florica să ne dați,
ori, de unde nu, nu scăpați ;
căci am venit cu tîrnăcoape
de argint
să scoatem florica
din pămînt ;
s-o scoatem din rădăcină,
s-o sădim la-mpăratu-n grădină,
ca acolo să-nflorească,
să rodească
locul să-i priiască,
și să nu se ofilească.

Dacă dumneavoastră, socri mari,
ne credeți nescari tîlhari,
avem și firman cu pecetî
de la-mpărăție.
Cine știe carte latinească
să vie să ni-l citească ;
iar cine nu știe
să nu vie,
ci ca de foc să se păzească.

Să ne aduceți, socri mari,
oameni cărturari ;
vrun popă cu barba deasă,
să ne citească carte-aleasă ;
să nu fie cu barba cănită
să rămână cartea necită,
ori vruncul cu barba rară
să ne ție pîn' deseară,
ci unul cu barba ca fusul,
să ne dea curînd răspunsul.

Răspunsul nostru este :
șase pahare de vîn,
șase mahrame de in,
de care se gălesc p-aici,
cusute cu fluturi și arnici ;
fie și cu strămătură,
numai să fie cu voie bună ;
să fie și de mătăasă,
numai să fie d-aici din casă,
de la cinstita mireasă ;
să nu fie de pe la vecine,
să pățim vro rușine,
că atunci va fi cinstea noastră
și ocara dumneavoastră.

Socri mari, ascultați
și în urechi băgați :
cînd o da soarele-n deseară,
mare oaste vă-mpresoară.
De n-ați avea bucate de ajuns,
să vă căutați loc de ascuns ;
să aveți buți cu vin,
care cu fin,
boi grași,
claponăși,

vacii lăptoase,
fete frumoase ;
să mai aveți, socri mari,
și lăutari ;
să vie și tot satul,
să se veselească-mpăratul.
Cînd o fi soarele-n deseară
mare oaste vă-mpresoară ;
să lărgiți casa,
să-ntindeți masa,
că vine-mpăratul îndată
cu oștirea toată :
o sută cincizeci și cinci
de cei mai voinici,
cu fețele alese,
cu mînicile sumese,
scobiți în măsele,
gătiți, socre mare,
pentru oasele tale !

Noi am vrea să descălicăm,
dar n-avem jos pe ce să ne dăm ;
nu sîntem ciobani de la oi
să descălicăm în noroi
nici nescaiva morari beți,
să descălicăm în scaieți,
ci sîntem boieri mari,
ghinărari,
de lîngă Mare,
de unde soarele răsare.

Nouă să ne aduceți scaune de argint
să descălicăm aici pe pămînt,
sau să întindeți covoare,
să descălicăm în pridvoare ;
la cai să dați fîn, ghizdei verde,
cosit din noaptea Sfintului Gheorghe,

cu roua neluată,
cu floarea nescuturată,
strîns în sărbători
de două fete surori ;
caii noștri să mănînce
și din capete să nu miște,
caii noștri să bea
și din capete să nu dea,
că și dumneavoastră
din partea noastră
urechile vi s-or tăia.
Noi am descălica
și am mai sta
d-am mai ura,
dar ne-i frică c-om însera
și avem de trecut stînci,
văi adînci,
munți
cu brazi mărunți
și-ntunecoși.
Bine v-am găsit sănătoși !
Soacre mare, ce s-a făcut
s-a făcut ;
nu mai e de desfăcut.
Să dai numai opt boi
și șapte vaci,
ș-apoi să rabzi și să taci.
Ține, socre mare !
Ia astă rădăcină uscată,
jos crăcănată,
mare și spătoasă
ca o broască țestoasă,
p-icea lată, p-icea lată.
La inimă, socre, o dată !
Să nu o săruți tare,
că și căciula din capu-ți sare ;

să o săruți mai binișor,
să-ți pară mai dulcișor.
 Poftim de beți!
 și vedeți,
că e rachiu de la Pitești,
cînd bei te înveselești,
iar nu țuică de a dumneavoastră,
 zeamă de prune,
 cînd bei multă
 te umflă-n burtă,
 faci burta tobă,
 intri după sobă
și stai cu greierii de vorbă.
Tot urînd, socri mari,
vedem că toți au rămas —
 cei de la spate
 cu gurile căscate
 cei dinainte
 cu gurile proțapite.
Aduceți dar un vas
 cu prune uscate
să aruncăm în ale guri căscate,
 un putinei cu lapte bătut
 să le turnăm pe gît,
 o strachină cu poame
 să dăm la ale cucoane
că vedem că s-au slăbit de foame,
 și vro cîțiva usturoi,
 să dăm pe la ai ciocoi
 fiindc-au poftit pe la noi.
Munți înalți, luminoși,
 bine v-ăm găsit sănătoși !

ORAȚIE DE NUNTA

Colăcerul

Bună dimineța,
cinstiți socri mari !

Socrul

Mulțămim noi vouă,
tineri voinicei !
Cu ce treabă mare
ați venit la noi ?

Colăcerul

Acum dară, socre mare,
că ne-ați făcut întrebare
de ce adică venirăm,
și la ușă ne oprirăm,
ne vom da răspunsul. Însă,
să vă țineți gura strînsă
și să tăceți ca pămîntul
ca să ne-auziți cuvîntul.
Ce ne-ntrebați dumneavoastră
în grab' de venirea noastră ?
Ce-i această tinerețe,
ce e această mulțime ?
Aste fete urși văzură
de țînt' ochii-și cască gură ?
N-au mai văzut oameni încă,
și se tem că le mănîncă ?
Noi am mai umblat ș-altdată
pe aiurea, ca ș-astdată,
și așa nu se mirară,
nici ce cătăm ne-ntrebară ;
acum toți v-ați strîns grămadă

ca cum ați căuta sfadă !
Oare voiți noi, de teamă,
să stăm și să vă dăm seamă ?
Dar nici prin gând să vă treacă
o așa părere seacă !
Nu ne speriem de lume,
căci purtăm de voinici nume ;
nici ne îngrozește vîntul,
că știm să ne dăm cuvîntul !
Dacă voiți și vă place
să vă răspundem cu pace,
o luați cu încetișorul
să vorbim cu binișorul,
că orice, cu-ngăduială,
se face cu rînduială,
iar răpede cînd se cere
nu se face cu plăcere.
De aceea, lăsînd gluma,
ascultați la noi acuma.

Junele nostru-mpărat
frumușel ni s-a sculat
într-o zi de dimineață
dup-a norilor roșeață.
Vrînd să plece-n vînătoare
cu tineri, cu pompă mare,
s-a sculat, s-a gătit bine,
s-a armat cum se cuvine,
și, luînd bucium, îndată
buciumă cu el o dată.

Strînse el ostași mulțime,
tot voinici de călărime,
și ageri, cu măiestrie
la arc și vînătorie.

Apoi cu ei, pe răcoare,
a plecat la vînătoare,
să-ncureze,
să vîneze
munții
cu dealurile,
pădurile
cu umbrele,
și văile
cu luncile.

Astfel umblînd ziua toată,
ocolit-a locul roată
pînă la amiezi spre seară
fără a vîna vro fiară ;
și atît se dezgustase
încît era să se lase,
dar se părea c-o nălucă
îi tot zice să se ducă.
El cu arc, săgeată-n mînă,
ajunse la o fîntînă
și văzînd urmă de fiară,
aci toți descălicară
să se uite, să privească,
ce urmă e să ghicească.
Stînd dar astfel fiecare
și privind-o cu mirare,
unii-au zis că e de zîină,
aib-o-mpăratul de mînă !
Alții că-i floare crăiasă,
aib-o împăratul mireasă !

Deci, cu-această cuvîntare
pe-mpăratul ațîțară
și făcură-n gînd să-i vie
să hotărască, să știe

din ce parte acea zină
a venit pe la fîntînă ;
și cu inima-nfocată
plecă pe urmă-i îndată.
După dînsa se tot duse
pînă văzu că-l aduse
cu toată oștirea noastră
drept curțile dumneavoastră,
unde a zărit o floare
ca o stea strălucitoare,
care de crescut tot crește,
de-nflorit tot înflorește,
iar de rodit nu rodește,
căci pămîntul nu-i priește.
De aceea împăratul
făcu întru sine sfatul,
ca p-acea frumoasă floare
și dulce mirositoare
s-o ia ca să strălucească
la curtea împărătească,
unde locul să-i priiască,
să crească,
să înflorească,
odrasle să odrăslească,
să-și dea rodul la iveală
și tuturor la priveală.

Așa împăratul june
în gînd după ce își pune,
se uită, locu-nsemnează
după a stelelor rază,
și se întoarce îndată
cu inima ne-mpăcată
și cu gînduri doritoare
pentru rumena lui floare.

A doua zi, de dimineată,
la a norilor roșeată,
se îmbracă, se încalță,
pe scări de argint se-nalță
și pe cal alb voinicește
încălecînd, se oprește,
și peste oștirea toată
întorcîndu-și ochii roată,
pe noi colăceri ne-alese !
cu mustățile sumese,
pe atîți cai, iuți ca zmei,
cu capete toți de lei,
cu coamele poleite,
c-unghile zugrăvite,
care, cînd încep să saie,
din nări aruncă văpaie !
Iară după ce ne-alese,
el cu vorbă ne trimese
după iubita lui floare
și foarte mirositoare,
s-o ducem să strălucească
la curtea împărătească !
Noi am plecat toți îndată,
după vorba lui cea dată.
Nu știurăm seama bine
să venim pe drumuri line,
ci ne-am îndreptat pe stele
ș-am venit tot după ele,
peste munți și peste șghiaburi
și peste sute de dealuri,
mîncînd
și bînd
împreună,
cu cîntări, cu voie bună.

și întrebînd în calea noastră
tot de curtea dumneavoastră ;
și așa steaua dorită,
împăratului iubită,
aci din ochi o pierdurăm
și că s-a pitit văzurăm.
Dați-ne dar acea floare,
acea stea strălucitoare
și, cu răspunsu-mpreună
vă poftim și voie bună !
Nu răspundeți vorbe rele,
că apoi vă vin mai grele.
Noi nu sîntem, bunăoară,
să îndrugăm ca la moară,
și dăm vorba mirelui,
porunca-mpăratului.
Iaca și fermanul lui.
Este carte lătinească :
puneți ca să v-o citească !
De nu știți, ca de cărbune
vă feriți mîna a pune,
și chemați popa să vie,
că el latinește știe ;
dar nu vrîrul barbă-lungă
trei zile să nu-i ajungă,
nici vrîrul cu barba rară
să ne ție pîn' deseară,
nici vrîrul cu barba deasă
s-o citească ne-nțeleasă ;
ci de cei ce știu să sugă,
ca s-o citească pe fugă,
că nu-i carte lătinească,
ci, cum vedeți, plosca noastră,
cu vin de la Dealul-Mare,
cînd beți, căciula vă sare !

cu vin de la Valea-Lungă,
 cînd beți, faceți gura pungă !
 Poftiți de-nchinați o dată,
 vă udați gura căscată,
 ș-o treceți din mînă-n mînă
 să ne dați pe acea zînă
 ca s-o ducem la-mpăratul
 și să contenim tot sfatul.
 Nu gîndiți că vorbim glume
 ori niscăi basme din lume,
 ci vă gătiți cît mai tare
 cu cele de ospătare :
 aduceți finul în care,
 s-aibă caii de mîncare,
 tăiați junci cu carne grasă
 să dați ostașilor masă,
 strîngeți fete frumoșele
 ca să dăm hora cu ele ;
 apoi mai gătiți și case
 îmbrăcate în mătase
 și, pentru ostași, umbrare
 cu loc de-ncăpere mare.
 Întindeți mai multe mese,
 puneți bucate alese
 și cofeturi ling-aceste,
 c-așa obiceiul este.
 Iar cumva de nu se poate
 să le împliniți pe toate,
 nici să stați să mai răspundeți,
 ci cătați loc să v-ascundeți,
 că ostașii nu știu glumă
 ș-o să fie vai de mumă !
 În sfîrșit, să mai știți bine
 că și împăratul vine
 cu căpitani, cu cătane
 și cu mai multe rădvan

zugrăvite,
poleite,
în ele doamne gătite.
Vine și un rădvan mare
cu lăute de cîntare,
stînd în el mărita nună,
țîind în mîni o cunună
strălucită, luminată,
cu pietre scumpe lucrată,
pentru rumena mireasă
cea de împărat aleasă.
Scoateți dar acum colacul,
că ne-am deșertat tot sacul.
Și să ne mai dați, se știe,
și cîte o sangulie
de în subțire țesută
și cu flori de fir cusută.
Puteți da și de mătase,
d-aveți inimi să vă lase ;
iar de nu, și arnici fie,
cum veți avea omenie,
căci noi cam primim de toate,
numai curînd de l-ați scoate
ca să ne ștergem la gură,
că-i udă de băutură.
Iar ăstor fete venite,
ca ciorile grămădite,
ce vă stau cam pe la spate
tot cu gurile căscate,
muiati în lapte-o cojiță
și le dați ca să înghiță
să nu stea cu gura seacă,
ci de dor să le mai treacă ;
să-și mai potolească jîndul
pîn' le-o veni și lor rîndul.

Socrul :

Dar ce, nu descălicați ?

Colăcerul :

Vrem răspunsul să ni-l dați,
că de ! am descălica,
dară ne-i c-om însera
ș-o să trecem văi adânci
cu prăpastii și cu stînci
munți înalți și brazi umbroși
dați răspunsul sănătoși !

71

Bună ziua oameni buni !
Ce saltă, ce veselie,
Ce lucru poate să fie ?
Ce stați aici adunați,
Dumneavoastră, iubiți frați ?
Că noi mult loc am îmblat,
Și așa noi n-am aflat.
Trei luni sînt, de cînd venim,
Ne uităm și nu dormim,
Și așa lucruri tocmite
Încă nu ne-au fost ivite.
Noi vedem poarta legată
Și-o nuia mare ridicată :
Poarta legată cu paie
Gloata-n cap stă să ne saie.
Legată cu lanț de car,
Ca să îmblăm în zădar,
Și cu funii de fuior,
Dar de noi v-a fi fost dor ?
Noi drept vă rugăm,
Și sfat sănătos vă dăm :

Să fiți cu noi buni și blînzi
Că noi sîntem flămînzi ;
Nici nu ne temem de voi,
Deși sîntem trei sau doi,
Că ne mai vin înapoi :
Patruzeci de călărași
Cu cai de se sparg de grași,
Pedestrași cincizeci și nouă,
Oaste înfocată, nouă...
Ca înturnîndu-ne lin,
Să fie suta deplin...
Mai mult cu doi sau cu tri
Precum și dumneata ști...
Tot cu puști și cu pistoale,
Mai mulți cu mînele goale.

Vornicul miresei :

Nu ne lua cu cuvîntul,
Ca și volbura și vîntul,
Că de ce spui nu ni-i frică,
Toate sînt numai nimică :
Că sîntem întregi ca mărul,
Și grăim tot adevărul.
Tînăra noastră crăișoară,
Plină de voie și de pară,
S-a sculat de dimineată
Și spălîndu-se pe față,
A luat un bucium mare
Și-a suflat în trei părți tare,
Și-a adunat oaste multă
Care de ea bine-ascultă :
Patru sute muntenești,
Două sute din Florești,
Dar nu gîndi că-s ungurești,
Că-s tot de neam *lătinești*...

Dar dumneavoastră unde călătoriți
Și dincotro veniți ?
De-atita ne lărmuiți,
Ca niște tătari veniți...

Vornicul mirelui :

Dacă gândiți că sîntem tilhari,
Avem de la-mpărăție
Carte cu peceti mari,
Cine știe carte lătinească
Să vie să ne-o cetească.
Iar cine nu știe
Mai bine să nu vie.
Să nu aduceți
Vreun popă cu barba rară,
Să ne ție pînă-n desară,
Nici unul cu barba cănită,
Să rămînă cartea necetită.
Mai bine unul cu barba ca fusul
Să ne deie curînd răspunsul.
Răspunsul nostru așteptăm,
Șase pahare cu vin,
Șase maramे cu in,
Numai să fie din casă
De la cinstita mireasă.
Să nu fie din sat
Sau de căpătat,
Că atunci ar fi cinstea noastră
Și ocara dumneavoastră.

Jupîne frate !
Al nostru tînăr împărat
A lăsat
Casele să le încălziți,
Blidele să le umpleți
Iar să nu v-aflăm sumeți,

Să-i gătiți pentru cai două trei care
de fin,

Cosite din postul lui Crăciun ;
Două buți cu vin din cel ales
Din luna lui Faur să fie cules,
Și-un sac de vinars ca căpușa să fie
legat,

Pe sama tinărului împărat
Să fie gătat.

Ce fel de oameni sînteți dumneavoastră

De stați aci în calea noastră ?
Noi cît am umblat și-am cugetat
În calea noastră nimeni nu ne-a stat,

Vornicul miresei :

Bine vorbești dumneata, jupîne frate,
Eu însă te-am așteptat cu mai multă
oaste !

Dar dumneavoastră ați venit numai
doi

Și nu prea știți vorbi cu noi.
Dumneata să vorbești bine,
Nu vă lăsați pînă mine,
Am venit de la voi.
Nici un pic nu mă tem de voi.

Vornicul mirelui :

No ortace
Ce ne-om face
Hai la altă casă
C-aici nu ne lasă.
Cît am umblat,
Și-am cugetat,

C-aici n-am aflat.
Înuntru oameni și gloate,
Afară porțile legate.
Afară vedem viind și jucînd
Înlăuntru plîngînd și jelînd.
Acest lucru ce poate să fie ?
Să ne spui adevărat,
Să nu-ți pară lucru dezmiardat,
Noi încă ți-om spune-o vorbă bună,
Ca și dumneata nouă o minciună.
Al nostru tînăr împărat
Dimineață s-a sculat,
Pe față s-a spălat,
Lui Dumnezeu s-a rugat,
Trîmbiță de aur în mînă a luat
Și frumos a trîmbițat,
Mîndră oaste a adunat
De boieri bătrîni, de tineri voinici,
Cum ne vedeți și dumneavoastră aici.
Al nostru tînăr împărat
În scările calului s-a înălțat
Peste oaste s-a uitat
Și ne-a ales pe noi, cești trei voinici,
Precum ne vedeți și dumneavoastră aici,
Mai aleși de minte,
Cu vreo două-trei cuvinte.
Și ne-au dat calea înainte,
Bune semne ne-au dat,
Pe bune drumuri ne-au îndreptat,
După cugetul cerului,
După numărul stelelor.
Și așa venirăm cîmpi cu florile,
Dealurile cu viile,
Șesurile cu grînele,
Cînd fuserăm la mijloc de cale,

Găsirăm o zînă.

Toți stătură în loc și se mirară,
Unii ziceau c-ar fi floare de mare,
Să fie tînărului împărat de bună

împreunare,

Alții zic c-ar fi floare de pe sate
Să fie tînărului împărat de bună sănătate,
Trecînd la mijloc de cale,
Pierdurăm acea zînă de floare,
Cînd fuserăm pe la această casă,
Văzînd că steaua încă ni se lasă,
Ne-am abătut la dumneavoastră,
Văzînd că sînteți de limba noastră,
Or solia să ne-o dați
Sau pe cale să ne îndreptați.

Vornicul miresei :

Totuși, totuși, jupîne frate,
D-ai ști o țîr de carte,
Eu te-aș trece poarta-n spate
Că văd că vii de departe.

Vornicul mirelui :

Dar după aceste cuvinte
Nu ne-ai putea poarta deschide
De-ți va părea că nu-i așa,
Mai multe îți voi înșira
Și, vai, rău ți-a sta
De nu-mi vei ști vorba înturna.
Tînărul nostru împărat
Umblînd cu ai săi p-aici
A oblicit la dumneavoastră o floare
Care înflorește,
Dar nu rodește,
Noi după dînsa am venit
Să o ducem în curțile tînărului împărat,

Acolo să crească,
Să înflorească,
Dar să și rodească
Și mulți ani cu dînsa să trăiască.

Vornicul miresei :

Dumneavoastră ați rătăcit,
De oblu la noi ați venit.
Ce-mi veți da
Dacă pe cale v-oi îndrepta ?
Mergeți p-aici la vale,
Că e bună cărare.
Ori mergeți p-aici în jos,
Că-i locul destul de frumos.
Dacă veți ieși din sat,
Trageți în sus către munte,
C-acolo-s drumurile cele multe,
Nu pe la noi prin curte,
A noastră cinstită împărăteasă, știind bine,
Că pînă acum nu i-a mai venit nime,
Șede în cămară supărată.
De nu crezi,
Astară te voi lăsa s-o vezi.
Mai apoi,
Ți-oi da-o s-o duci la voi
Numai a noastră împărăteasă
Se teme că-ți fi o limbă străină,
De-ndată veți lua-o de mînă ;
Or veți fi o limbă rea,
De veți duce-o și pe ea.
Eu i-am spus să nu se supere-n har ;
Că dumneavoastră veți duce-o-n car ;
Și nu-ți arunca-o din car jos
Că nu-i om somnoros,

Că nu doarme numai cite-o țiră
De la prînz pîn' la ojină.
Și dacă veți duce-o la dumneavoastră
S-o culcați în cămară,
Să nu fie cu împăratul de ocară.
Dar dumneavoastră, iubiți frați,
În a cui treabă umblați ?
În treaba satului
Ori în treaba împăratului ?
Dacă umblați în treaba împăratului
Ia o trîmbiță și prinde-a trîmbița,
Doar vi s-or mai aduna,
Că eu nu vă las prin curtea mea,
Măcar pînă pe seară veți ședeă.
Dar adă cinci florinți de hîrtie
Să dăm împăratului bună soție.

Vornicul mirelui :

Parcă noi cu împărăteasa am vorbit,
Că de n-am fi vorbit,
Noi p-aici n-am fi venit.
Dar încă avem cărți bine pecetluite.
De mîna împărătesei făcute...

(Aici arată țipăul împănăt.)

De știi dumneata carte
Cetește de departe.
De nu știi prea bine
Fă-te de-aici încoale,
Să mă ducă pe unde-oi vrea...
Nu mai ține calea mea.

Vornicul miresei :

(Închinînd dintr-o ploscă cu vin.)
În astă rădăcină uscată,
La fund cam crăcănată,

Lată și spătoasă
Ca o broască țestoasă.
P-aici lată, p-aici lată,
Placă și-mi închin-odată.
Că nu-i țuică, zamă de prune,
Cum voi i-ați pune nume,
Că-i vin de Mălăiești :
Cînd bei te-nveselești.
Să n-o săruți tare,
Că și căciula din cap îți sare.
Și deschizînd poarta,
Las' să intre toată gloata
Că făcîndu-se tot una
Așa vom împleti cununi,
Că vedem că sînteți buni
Și ne aduceți cununi.

72

Ce salt, ce veselie,
Ce lucru poate să fie,
Ce stați aici adunați
Dumneavoastră, iubiți frați ?
Că noi foarte ne mirăm
Și nu vă prea lăudăm,
Gîndind : că de frică mare,
V-ați închis așa de tare,
Văzîndu-vă fața-ntristată
Și cu galben mestecată,
Firea vi-i cam spăimîntată
Și starea vi-i tremurată.
Trei luni sînt de cînd venim,
Ne uităm și nu durmim,

Dar lucruri așa tocmit
Încă nu ne sînt ivite
Poarta legată cu paie,
Gloata-n cap stă să ne saie.
Unii cu măciuci ferecate
Alții cu gurile căscate
Și de garduri răzămate.
Dar de cei cu măciuci ferecate,
Nu ne temem că ne-or bate ;
Ci ne temem de cei cu gurile căscate,
Că ne-or mînca ielele toate.
Mai cuvîntați și dumneavoastră ce
știți,
Și cu vorbă nu ne zăboviți !

Colăcarul :

Cinstite vornice de casă
Spuseși multe, nu ne pasă
Dumnezeu să te trăiască
Traiul tot să ți-l sporească
Gura cît șura să ți-o lărgească
Noi de cînd ne-am ridicat
Cu-al nostru crai lăudat
Multă lume am îmblat,
Și umblînd atîta lume
Am văzut cîte-o minune,
Care toate vi le-oi spune,
Și credeți, că nu sînt glume
Dară lucrul minunat
Ca să fie-așa ciudat,
Încă nu mi s-a-ntîmplat :
Porțile tare legate
Și cu paie-nfășurate !
Poate doară vă păziți
Și de cineva gîndiți,

Sau de turci ați auzit,
Că pe-aici au tăbărit.
Dar bine să vă păziți
Că și noi am înțeles
De un crai macedonesc,
Care-acum s-a ridicat
Și-i lotru prea minunat.
Vine cu niște oști grele
Cît să sparie toți de ele.
Tunuri groaznice slobozesc,
De și munții se clătesc.
Dar vă prindeți cu noi frați,
Porțile să dezlegați,
Și ne dați tot ce vom cere,
Că noi sîntem cu putere
Și vom păzi cu tărie
Pe-aici nimeni să nu vie.
Faceți-vă voie bună,
Și credeți că nu-i minciună.

Starostea :

Te-am ascultat, vrînd-nevrînd,
Să mai apuc și eu la rînd,
Că multe spui și înșiri,
Tu zici că de noi te miri ;
Dar voi sînteți tocălii
De spăriet păsări în vii.
Dară mă rog taci acuma
Să-ți mai spun și eu una.
Taci, rogu-te, fii domol,
Să nu te culci pe pomnol,
Și nu vorbi tot minuni,
Doar n-ai mîncat bureți nebuni ;
Sau fugiți de priculici,
De aceea v-ați oprit aici ;

Ori umblați după boștine,
Că aici nu are nime...

Colăcarul :

Dumneata-mi ești cunoscut,
De cînd mi te-am fost văzut
Știi azi-vară în oraș
Ședeai la un contoraș,
La masă după cuptor
Rodeai un mestecător,
Și ieri pe nescari rozoare,
Răsfățîndu-te la soare.
Dumneata ești de la Buda-veche
Unde mîța fuge de streche...
Cinstite vornice,
Să-ți mai spun oarece :
Eu sînt sol împărătesc,
Nimică nu mă-ndoiesc,
Tot directe să grăiesc ;
Că porunca-mpărătească
Caută să se împlinească ;
Cine n-o vrea s-o-mplinească
Cu capul o să plătească.
Pe-al nostru crai lăudat
Îngeru blînd l-a deșteptat,
Fața vesel și-a spălat,
La Dumnezeu s-a rugat
Slugile și le-a chemat,
Mîndră oaste și-a adunat
Din bătrîni și tinerei
Cît îi stă bine cu ei.
Tot argați de cei voinici
Peste cinci sute și cinci,
Peste-o sută călărași,
Peste-o sută pedestrași.
Peste dînșii s-a uitat
Și-apoi ieși la vînat.

A vînat cîmpii cu florile
Munții cu răcorile
Și văzînd o umbră de fiară
Stătură toți și se mirară.
Unii ziceau că-i floare de rai
S-o rupă al nostru dulce crai ;
Alții că-i viță de vie
Să-i fie craiului soție ;
Atunci pe noi pe-acești doi,
Văzîndu-ne mai vioi,
Fiind cu calea-nvățați
Și cu cai mai buni gătați
Dintre oaste ne-a ales
Și-nainte ne-a trimes
Ca s-aducem veste bună
La toți și toate-mpreună,
C-al nostru crai lăudat
Și pe-aici a mai îmblat,
Și fiind vreme sănină
A intrat într-o grădină
Și aflînd o floare-nflorită,
Frumoasă neodrăslită,
Ar duce-o-n grădina crăiască,
Că acolo s-o sădească
Și frumos să odrăslească,
Domnul gîndu-i îplinească !

Starostea :

Ardealul, cît e de mare,
Mincinos ca tine n-are,
Călare pe-a ta iapă
Mai mincinos ca o babă,
Ba și soțu-tău, știu bine,
Că vorbind cum se cuvine,
E mincinos ca și tine,

Nespălat și somnoros
Rău de gură flecăros,
De cînd mă-sa l-a băiat
Și popa l-a botezat
De loc nu s-a mai spălat
Și-nc-asa e de măreț
Ca și-un purcel creț
De după coteț !
Iar dumneata ca un dregător
Ieșit de după cuptor
Cu cizme de piele de mîță
Pe la gură tot tăriță.
Cu capul cît un bostan
La gură ca un cloțan,
Unde mergeți, acolo vă uitați,
Așa sînteți de detunați,
Ați uitat de ce-ați venit
V-ați dat după flecărit.

Colăcarul :

Toate bine le-ai cuvîntat,
Dar pe gură nu te-ai spălat
Și totuși te ții măreț
Ca un purcel creț
Într-un fund de coteț,
Cu mustața trasă-n jos
Și la gură mîncăcios...
Iubiți oameni de omenie
Ca Dumnezeu să vă ție !
Vorba prea îndelungată
Nu-i de treabă niciodată.
Noi acum ne-am dat solia
Dumneata ne dă simbria.
Du-te-n cea frumoasă casă,
Vezi în cornul cel de masă

Un colac de grîu curat
 Într-o sulită-mplîntat
 Pe sama noastră gătat ;
 Și o glajă de vînars
 Ca să o dăm pe sub nas
 Să ne treacă de necaz ;
 Sau și o ploscă de vin
 Și o ștergură de in,
 Ca buzele să ne ștergem
 Și-ncălziți de vin să mergem.
 Foarte frumos mulțămim
 Ca și cînd am bea deplin,
 Că nu sîntem învățați
 Să trăim necumpătați,
 Căci cînd eram eu băiat
 Mama mea s-a miniat,
 O plăcintă a luat,
 M-a lovit peste obraz
 De mi-a fost mare năcaz.
 Dar de-om îmbuca o bucătură,
 Vom mai bea și din băutură,
 Îmbucînd de două ori,
 Vom bea și de nouă ori.

73

Mirele :

Portari, portărei,
 Dragi oamenii mei,
 Dați-mi mîndra mea
 Deschideți poarta
 Ca să ies cu ea !

Portăreii :

Mire frumușel,
Tinăr feciorel,
Nu te lăuda
Zău cu aceasta :
Că noi nu ți-om da
Mîndrulița ta,
Pîn' ce-i fi vorbit
Cine ne-a venit
De la voi la noi ?

Mirele :

Bine mă-ntrebați,
Răspuns căpătați :
Că eu mi-am mînat
La voi un bărbat,
Pe socrul cel mare
Ziua-ntîia oară,
Să vadă fata
Că mîndră-i sau 'ba ?

Portăreii :

Mirel de la masă,
Pe sorița noastră
N-om da nicidecum,
Pînă nu ne spui :
Că a doua oară
Pe cine-mi mînară
De la voi la noi ?

Mirele :

Portărei de poarte
Eu răspund la toate
Că a doua dată
Zău eu am mînat

Pe cumătrul mare
Să vadă fata
Că mîndră-i sau ba ?

Portăreii :

Mire prea iubit
Bine ne-ai vorbit ;
Dar tot nu ți-om da
Nevestuța ta,
Pînă nu vei spune,
Că pe astă lume,
Pe deasupra noastră
Ce umbră-i mai groasă ?

Mirele :

Astă lume are
O umbră mai mare
Care-i cea mai groasă.
Și-i deasupra noastră :
Umbra cerului.

Portăreii :

Voinicele mire
Ești fecior de fire,
Dar nu-i căpăta
Zău mîndrulița ta
Pin' te-om întreba :
Ce apă-i mare
Aici pe sub soare ?

Mirele :

Apa cea mai mare
Aici pe sub soare :
Roua de vară
Pe toată lumea.

Portăreii :

Mire mirișor,
Frumușel fecior,
Nu te lăuda
Nici cu atîta
Că sorița noastră
Nu va fi a voastră
Pînă ce ni-i spune
Cu cuvinte bune :
Ce umbră-i mai groasă
'N fața pămîntească
În post de Sîn-Petru ?
Și pînă-i gîci
Ce munte ar fi,
Care e mai mare
Aici pe sub soare ?

Mirele :

Cîte-ați întreat
Toate-am dezlegat,
Bine m-oi gîndi
Și-aste le-oi gîci ;
Cea mai groasă umbră .
Pe pămînt deasupra
Umbra stogului
'N postu Sîn-Petrului
Și munte-i mai mare
Aici pe sub soare ?
Zău moșinoiul
'N vârful muntelui.

Portăreii :

Nu te lăuda
Că noi nu ți-om da
Nici acuma

Pe sorița noastră,
Nevastă frumoasă,
Pînă ce-i răspunde :
Ce glasuri mai mîndre
Se aud pe-afară,
Cînd îi primăvară ?...
Pînă-i da cuvîntu
Pe acest pămînt
Ce umbră-i mai mare ?

Mirele :

Portărei făleți
Poarta deschideți,
Că io am răspuns
La ce mi-ați prepus ;
Bine m-oi gîndi
Și-aste le-oi gîci...
Și așa răspund
Că glasu-i mai mîndru
Glas de plugărel
Cu-al său zbicurel
Pê boii-și minînd
Din gură cîntînd,
Paseri dezmierdînd,
Toate desfătînd,
Și pămîntul n-are
Umbră mai mare
Ca și cea de plug.

Portăreii :

Bine răspunseși,
Bine ne spuseși,
Dar te-om mai împinde
Poarta n-om deschide
Pînă ce ni-i spune
Ce rînd fu pe tine

Și ce te-a aflat
De tu ai intrat
În grădina mare
Fără-nștiințare
Și tu ai cules
Și tu ai ales
Cea mai mîndră floare
Nearsă de soare,
Cîte ai lăsat
Toate le-ai călcat,
Și s-au ovilit
Și s-au vestejit.

Mirele :

Portărei de poartă
Suflețele bune
Toate vi le-oi spune...
În grădina voastră
Fără știrea voastră,
Zău nu m-am băgat ;
Ci de știre am dat ;
Nici n-am cules
Nici n-am ales,
Cea mai dalbă floare
Mîndră-nfloritoare,
Ci care mi-a dat,
Care mi-a-nălțat
Bunul Dumnezeu
Mi-am luat-o eu.

Portăreii :

Toate bine, mire...
Dar ți-om da de știre,
Că fetița noastră
Dalbă drăgăstoasă,

Ea mai are frați,
Zău frați ca și brazi,
Și surori
Ca flori,
Și frații că cer
Pălării de păr
Cojoace-mbumbate,
Topoare-ncolțate,
Surorile ei
Ele zău că cer :
Zadii răsfățate
Cîrpe împănate
Cojoace-mbumbate.

Mirele :

Portari, portărei !
Dragi oamenii mei,
Deschideți poarta
Să-mi iau eu mîndra
Tîrgul va fi joi
Și-om mé noi și voi
Și vom tîrgui
Ce va trebui.

Portăreii către mama miresei :

Rămii, sănătoasă
Maică, draga noastră
Că fetița ta
Se va-ndepărta...
Că nu ți-a plăcut
Cum ți-a făcut
Cum ți-a măturat
Și cum ți-a spălat ;
Tu vei rămîné
Însă ea va mé

Peste văi și munți
Peste ape, punți.
Bunul Dumnezeu
Nu te lasă-n rău !

74

ORAȚIE LA MASĂ

Ian poftim, jupîne mire,
Și dumneata, nune mare,
Și cinstita nună mare,
Și cinstiții socri mari,
Și dumneavoastră, feciori de gospodari,
Poftim la cinste,
Apoi la ospăț ;
Poftim, luați
Și ospătați.
Dar să nu bănuți,
Că s-ar cădea cuțite
Și furculițe ascuțite,
Am trimite hărgatul
Pe iapa cea pestriță
În târg la Bistriță
Să ne aducă furculițe
Și cuțite
Cît de multe.
Dar el pînă ce-a veni,
Bucatele s-or răci,
Dumneavoastră-ți flămînzi.
Poftim, luați
Și ospătați,
Că se roagă jupînul mire
Ca din pîne și din sare,
Din darul sfintiei-sale

Să luați
Să ospătați.
Cari aveți paloșele
Cu paloșele,
Paloșele-nferecate,
Că prind bine la bucate ;
Cari cu furculiți
Cu furculiți,
Cari cu linguriți
Cu linguriți,
Cari cu cuțite
Cu cuțite.
Cari n-aveți nici de unele,
Să mai prindă și cu minile,
Să rusdească și cu unghiile,
C-asa face și jupînul mirele ;
Căci eu am o custurice rea
Și-a fi cît pentru treaba mea.
Ian poftim, luați
Și ospătați
Și-alte scaune nu așteptați,
C-avem și scaune cu spătari
Da-s în pod la Silion Lestari.
Poftim, fiecare pentru sine
Să fie voitori de bine
Și croitori de pîne,
Că eu sînt numai pentru mine.
Că așa socot eu,
Că nime nu și-ar voi rău
Pîntecelui său.
Că cel ce-a voi rău
Pîntecului său,
Nu-l va mai hrăni Dumnezeu.
Poftim, luați
De ospătați !
Poate vă temeți de otrăvit,

Dar și eu sînt un copil de trăit
Și cu toate acestea voi lua
Și mai înainte voi gusta,
Căci decît a pieri
Oastea împăratului,
Mai bine a pieri
Un mincinos al satului.
Dar nici acela n-a pieri,
Căci n-are de ce, ci-a trăi...

75

Cîstită gazdă de casă,
Dumnezeu să te trăiască,
Traiul să ți-l tot sporească,
Binele să-ți înflorească.
Cîstite staroste de loc,
Deie-ți Dumnezeu noroc,
Iasă-ți părul prin colop
Și din cojoc cite-un floc,
Mă rog să mă ascultați,
Vorba să nu mi-o uitați !
Ce-ți căpăta să primiți
Și frumos să mulțamiți.
Dumneavoastră, iubiți frați,
Faceți bine și iertați,
Vorbele să nu-mi schimbați.
De-oi grăi că azi nu-i marți.
Așadară Duhul sfînt
Îmi dădu și un cuvînt,
Ca să vorbească pentru toți,
Frați, cumetri și nepoți.
Aici cîstită nună mare,
Care bună voie are,

Deosebi de-a sa soție
Cel din sfînta cununie,
C-un colac de grîu curat
Cum Dumnezeu i l-a dat,
C-o butelie de vin
Ca să-i fie voia-n plin,
Cinstesc pe ai săi fini!
Aceasta-i cam puținel,
Da-i cinstesc și c-un purcel.
Și zice așa prin mine
Să ia-n nume de bine
Și de cumva o mai trăi
Cu mai mult îi va cinsti.
Mai încolo o fată de nun
Și-aduce semnul bun,
O butelie de vinars,
Ca s-o dăm pe sub nas,
Să ne treacă de năcaz,
Și o hodă sălbatică
De pe tăul Bandului prinsă.

Un văr sau o verișoară :

Își arată iubirea,
C-o butelie de vin,
Să-i fie voia deplin,
Ca o prepeliță
Pestriță
Adusă din Bistriță
Cornurată,
Gulerată,
Vinerată,
Să ouă cite trei o dată.
Și să trăiască,
Să-i sporească !

Alt văr sau verișoară :

Își arată iubirea
C-un taier de porțelan,
Să pună în el hrean,
Cu nescari linguri de pleu
Să mănince cu ele oleu.

Soacra mică :

Mai încolo soacră mică,
Care-a rămas cu nemică,
Și-arată iubirea sa,
Cătră jupîneasa mireasă,
C-un colac de grîu curat,
Din toată inima dat,
Și c-un val de pînză albă,
Cum e pînza mai frumoasă.
Urzită din postul mare,
Nevădită de Rusale,
Țesută la Sîn-Nicoară
Poftindu-i cu iubire,
Viață și fericire.
Și zice așa prin mine
Să ia în nume de bine,
Că de cumva va trăi,
Cu mai mult îi va cinsti.

O soră :

Își arată iubirea,
Cu niște bucine frumos gătite,
Și prin mijloc găurite.
Înfășurate cu curele,
Bate-mi-ar aste măsele,
C-o butelie de vin,
Să-i fie voia deplin.

Altceineva :

Un cinstit om de-omenie,
Cu a sa dulce soție,
Își arată iubirea :
Cu nescari frumoși bureți,
Pare că sînt din Glogoveți,
Cu niște fluturi mărunți
Cari îmblă pe sub munți,
Și pe la noi umblă mulți,
Mai cu seamă pe la nunți.
Mai pe urmă nunul mare,
Cel cu doba în spinare,
Bagă mina-n buzunare,
Și cinstesc pe finii dumitale :
Cu niște galbini din Țară,
I-a cîștigat astă-vară,
I-a fost ascuns în cămară,
Și acuma i-a scos iară,
Și cu niște taleri mari,
Rămași încă de tătari.
Pe dreptul sînt cîștigați,
I-a șters c-au fost întinați.
Și încă cu niște hîrtii,
Cine știe, de cîte mii.
Și cu mai mulți
Bani mărunți,
Cruceri, groșițe, bănuți,
Ce i-a cîștigat săracul
De cînd a îmblat cu Iancu.

76

— „Zi, țigane, zi cu drag,
Să mă pot sui pe prag ;

Zi, țigane, mai domol
De pe prag să mă cobor,
Să mă duc printre nuntași
Cu găina la nănași.
O, săracu nănașu,
Tot închină

Și suspină
Și se uită la găină ;
Și la mine și la ea,
Nu știu care i-o plăcea !
Frunză verde lemn domnesc,
Stau în loc și mă gîndesc,
Găina cui s-o cinstesc ?
Frunză verde ca iarba,
O-aș cinsti pe nănașă,
Da mai tare-mi stă gîndu
Să-l cinstesc pe nănașu,
Că nănașu-i subțirel
Și mi-am pus gîndul pe el.
Nănașule, dragul meu,
Răsuce mustețele,
Sărută nevestele,
Și ți le răsuce bine,
Mă sărută și pe mine ;
Și ți le răsuce-n sus,
Mă sărută, cum ți-am spus,
Că io-s nevestă isteată
Și de mustețe mi-i greață ;
Și ți le răsuce tare,
Sărut-o pe-a dumitale,
Că-i cinașă ca o floare.
Nănașule, ce gîndești ?
Găina să mi-o plătești
Aripa cu pițula,
Clonțu plătește suta.

Găina cît o trăit
Tot așa s-o cîrîit,
Și mi s-o suit pe poartă
Că-i trebe taler cu toartă.
Nănașule, dragul meu,
Găina nu ți-oi da
Pînă ce mi-i număra
Pe frunzuța de mălai
Talerii de pe doi cai,
Pe frunzuță de răchită
Taleri de pe două vite,
Că-i găină cît un cuc,
Plătește bani de pe-un junc ;
Și-i găină porumbacă,
Plătește banii pe-o vacă.
Nănașucă, draga mea,
Spune-ți-oi, ori oi tăcea,
Spune-ți-oi pe nănașu
Că mi-o cumpărat șurțu ?
Asară la asfințit
Cu nănașu m-am tîlnit,
Mi-o spus că să-i frig găină,
Că mi-o da o plată bună...

*

Și de am greșit ceva
Faceți bine și-ți ierta.
C-am chiuit de iubit,
Nănașule, am glumit ;
C-asa-n lume se glumește
Om cu om cînd se-nțîlnește.
Merșori mîndri-nflorați,
Faceți bine și-o primiți,
Merșori mîndri, rotați,
Faceți bine și-o luați...

(O dă nașei.)

Răspunsul nașei :

— Socăciță de la vatră,
Roșie și-mbujorată,
Vino să-ți închin o dată ;
Să-ți închin cu sticla plină,
Nu știi rîndu la găină.
Găina care-i de nuntă
Mai bine trebe ținută ;
Cu pită de grîu ales,
Nu cu hoaspe de ovăz ;
Cu pită de grîu de țară,
Nu cu hoaspe de săcară ;

Răspunsul socăciței :

— Mulțumesc, nănașă mare,
Că nu m-ai ocărit tare,
Că găina nu o-am fript,
Numa cît o-am circălit,
Cu niște goz rău de rît.
Săraca găina mea,
Rău îmi pare după ea.

77

CEREREA MIRESEI

Cinstită adunare,
V-aș ruga de iertare,
Să fiți cu ascultare,
Să luați aminte
A mele cîteva cuvinte,
Care în cărți nu sînt scrise,
Și totuși trebuie acum zise.

Care în cărți nu să scrie
Și totuși trebuie să fie.
Ascultați voi frați iubiți,
Ce planuri vor fi pe-aici,
De la tată, de la mamă,
De la frați, de la surori de-o seamă.
Că azi în ziua în zori cu floare
Au răsărit sfântul soare.
Sfântul soare au răsărit
Și mireasa s-au gătit
Cu cunună de argint,
Cu șlaier pînă-n pămînt.
Sus soare pe cer înalt,
Că azi am eu de plecat.
De la casa maicii mele
Azi mă despărțesc cu jele ;
De la casa tatălui meu
Azi mă despărțesc cu greu.
Țucu-te, măicuță dulce,
Iartă-mă că eu m-oi duce,
M-oi duce și n-oi veni,
Fată mai mult nu ți-oi fi.
Îți mulțumesc de născut,
De-mbrăcat și de crescut,
De-mbrăcat și de spălat,
Și de mult lucru doicat.
Țucu-te, măicuța mea,
Te rog, din inima mea,
De ți-am greșit vreodată,
Te rog din suflet mă iartă.
Întinde-ți mîna de iertare,
Și gura de sărutare ;
Gura să ți-o sărut
Și sînul cu lacrimi să ți-l ud.
Țucu-te, tătucul meu,
Te rog din sufletul meu

Că daeă ți-am greșit vreodată
Te rog din suflet mă iartă.
Tinde-ți mîna de iertare,
Și gura de sărutare ;
Tinde-ți mîna de-a dreapta,
C-atunci știu că mi-i ierta.
Frunză verde de lămîie,
Acum merg la cununie,
Dar să-mi ieu și iertăciune,
Parcă m-aș duce la fune.
De la frați, de la surori,
Parcă m-aș duce să mor.
Ia-ți mireasă, ziua bună
De la părinții tăi iubiți,
Ca să nu rămîie scîrbiți ;
De la frunzele de fag,
De la-al tău tătucă drag ;
Și frumos îi mulțamește
Pentru că te-au putut crește ;
De la iarba de sub cruce,
De la a ta măicuță dulce.
Rămas bun, măicuța mea,
Des pe-aici nu m-ei vede.
Că ție nu ți-au plăcut
Să mă vezi umblînd prin casă
Și să fim toți la o masă ;
Să ne vezi pe toți lucrînd
Și la o masă prînzînd.
Tu, maică, te-ai îndurat,
De tare m-ai înstrăinat,
Peste munți, la alte curți,
La părinți necunoscuți ;
Unde nu cunosc pe nime,
Nici nu oi vorbi cu tine.

(Cînd pleacă în alt sat :)

Am avut drăguț în sat,
M-a cerut și nu m-ai dat,
Că tu, maică, te-ai temut,
C-oi veni după-mprumut
Și nu ți l-oi da mai mult.
Și m-ai dat în sat departe,
Ca să viu cu străiți în spate,
Cu desagi îmbăierăți,
Și cu ochii lăcrămați.
Ia-ți, mireasă, ziua bună,
De la părul tău iubit,
De la frate-tău iubit,
De la părul cel cu pere,
De la-a tale surorele,
Dă-le, dragă, o sărutare
Și te roagă de iertare,
Ca să nu te uite tare.
Ia-ți, mireasă, ziua bună
De la neamuri împreună,
Verilor și verelor,
Unchii și mătușilor,
De la toți îmi ceri iertare,
De la mic pînă la mare.

(Dacă merge în alt sat :)

De la pietrele din vale,
De la vecinele tale,
De-o fost bune,
De-o fost rele,
Ai trăit în sat cu ele.
Ia-ți, mireasă, ziua bună
De la struț de cărăgele,
De la a tale poitășele,
De la struț de bosioc,
De la feciorii din joc,

De la struț de mintă creață,
De la feciorii de pe brață.
Ia-ți, mireasă, ziua bună,
De la fete și feciori,
De la grădina cu flori.
Creșteți flori și nu-nfloriți,
Că mie nu-mi trebuiți ;
Creșteți pă cît gardurile,
Și-nveliți prilazurile,
Și vă bată vînturile,
Ca pe mine gîndurile ;
Să vă bată vînturi reci
Ca pe mine gînduri săci.
Bosiocul vestejește
Și pe mine mă jelește.
Spusu-ți-am eu, mîndră, bine,
Cînd ai dat mîna cu mine
Peste-un blid de grîu curat,
Cu arvon nou din bold luat.
Pamblicuța ta cea albă
S-a-nschimba pe zadie neagră,
Și săracul părul tău,
Cum l-or pune sub haitău,
Săraca cununa ta,
Sta-u-a-n cui ș-a rugina,
Dor de mă-ta te-a minca,
Ai vini, n-ai cuteza,
Te-i cere, nu te-or lăsa
Amar de viața ta.
Poți, mîndră, să lacrămezi,
După binele ce-l pierzi.
Care pînă tu-i trăi
Mai mult nu îl vei găsi.
Dar,
Sărută-ți părinții tăi,
Cînd ti-i duce de la ei,

Dă-le, dragă,-o sărutare,
Și te roagă de iertare,
Pentru cîte le-ai greșit,
Mîndră, de cînd te-ai născut.
Sărută-i, mîndruță, dulce,
Cînd îi pleca și t-ii duce,
Cu un struț de bosioc,
Dumnezeu să-ți dea noroc,
Și să trăiți cincizeci de ani,
În trei îndoiți.

78

RĂMAS BUN DE LA MIREASA

Vers ce se cîntă de fetele din sat, la fe-
reastra miresei, pînă cînd mireasa e după
masă cu mesenii.

Îngădui, cumetre mare,
Cu mesenii dumitale,
Să cinstim pe sora noastră
C-așa-i legea-n țara noastră.
S-o cinstim, s-o ispitim
Și cu ea să mai vorbim !
— De ce, soro, n-ai venit
După cum ne-am fost vorbit,
Aseară la șezătoare,
La scaun pe trei picioare ?
— Dalelei, soațele mele !
N-am venit că n-am putut,
Că grea oaste d-am avut :
Vreo cinzeci de călărași,
Mai pe-atîția pedestrași.
Pin' cocoșii i-au cîntat,

Eu de-abia i-am ospătat.
Pînă ziuă s-a făcut,
Eu de-abia i-am pătrecut,
Prin fundul grădinilor,
Prin mirosul florilor,
Prin zvonul albinelor.
Creșteți voi, florile mele,
Creșteți voi, dar nu-mpupiți,
Că mie nu-mi trebuîți.
Cînd mie mi-ați trebuit
N-ați crescut, n-ați împupit !
Creșteți voi cît gardurile,
Să vă bată vînturile,
Să vă rupă vîrfurile !
Dalelei, soatele mele,
Udați voi florile mele ;
Le udați și le purtați
Și pe mine mă iertați,
Că vi-oi lăsa loc în joc
Și cărare la fîntînă
Și pîrlazul la grădină.
Cînd pîrlazul voi li-ți trece
La izvor cu apă rece,
Mîna stîngă mi-ți întinde,
Floare dalbă voi mi-ți frînge
Și pe mine mult mi-ți plînge.
— De-ai avea, soro, avea,
De-ai avea tată cu milă,
Și pe tine nu te-ar da,
În această seară mare,
Cu străini, soro, pe cale.
Ci el numele ți-ar scrie
În cornuțul mesci lui.
Cînd la masă ar prinzi,
Tot la fiică s-ar gîndi,
Lacrimile l-ar porni.

— De-ai avea, soro, avea,
De-ai avea mamă cu milă,
Ea pe tine nu te-ar da,
În această seară mare,
Cu străini, soro, pe cale.
Ci ea numele ți-ar scrie
În cornuțul cătrînței
Și pe poala rochiei.
Cînd la nedei ar porni,
Tot la soră s-ar gîndi,
Lacrimile o-ar porni.
Da nu-ți pare soro, rău,
De portul tău cel fetesc,
Că ți-l dai pe nevestesc?
Că ș-acela-ar fi frumos,
Dar cade cam obidos;
Mergi la jocuri tot mînată,
Vini acasă tot chemată.
Dar în portul cel fetesc,
Mergi la joc cu flori chitînd,
Vini acasă tot rîzînd.
Și-ți ia, soro, ziua bună,
De la fir de romoniță,
De la fete din uliță.
Și-ți ia, soro, ziua bună
De la fir de busuioc,
De la feciorii din joc.
Și noi, soro, ți-o-nchinăm,
C-un chituș de busuioc
Să fiți tineri cu noroc.
Și noi, soro, ți-o-nchinăm,
C-un firuț de romoniță,
Să fiți tineri cu credință.
Și noi, soro, ți-o-nchinăm,
Ți-o-nchinăm cu sănătate.
Cruciș, soro, peste masă,

Să iese socrii din casă.
Te du, soro, sănătoasă !

79

Sus, în stîlpul vrăniții,
Șade mama miresii,
Se roagă sfîntului soare
Să ție ziua mai mare.
C-are-o fiică ducătoare
Peste munți
la alte curți,
La părinți necunoscuți,
La cumnate nenvățate...
Mireasă, cununa ta
Dă-o tu de-a durișa
În grădina nuni-ta ;
Unde-o sta cununa-n loc,
Să răsară busuioc ;
Unde-o sta cununa lin
Să răsară rozmarin.

80

Pe deasupra istui sat
Joac-un păunaș rotat.
Nu știu-i. păunaș rotat,
Ori mirele fărîmăcat ?
Dar cine l-a fărîmăcat ?
O copilă din cel sat.
Dar cu ce l-a fărîmăcat ?
Cu sulcină din grădină
Și cu apă din fîntînă.

Legăna-s-ar,
 Clătina-s-ar,
 Legăna-s-ar brazii-n munți,
 Să se roage vîntului,
 Vîntului,
 Pămîntului,
 Să le cruce vîrvurile,
 Vîrvurile,
 Ramurile,
 Și să-i bată la rupină
 Și mai jos la rădăcină.
 Să mi-i scoată din pămînt,
 Din pămînt,
 Din negru lut,
 Să mi-i treacă prin ovăs
 Și să-i scoată-n jos la șes.
 La pămînt să mi-i oboare,
 Să mi-i facă trei pătrare,
 Să-i despice-n mici bucăți,
 Să-i împartă în trei părți
 Și să-i ducă la trei tîrguri,
 La trei tîrguri,
 La trei meșteri,
 Ca să-i facă săhănele ;
 Săhănele,
 Păhărele,
 De cîstit, de ospătat,
 Mirelui de închinat ;
 De cîstit părinților,
 De-nchinat nănașilor ;
 Nănașilor,
 Nuntașilor,
 Tuturor slujbașilor
 Și nouă, vătăjilor !

Frunzuliță frunză creată,
 Duminecă demineată
 Mîndră zi s-a mai ivit
 Mîndru soare-a răsărit
 Și pre mire l-am gătit
 Cu cunună de argint.
 Nu știu, soare-a răsărit,
 Ori mirele-a înflorit,
 Că frumos mai e gătit !
 Cu podoaba tîrgului,
 Cu mirosna cîmpului,
 Cu cușmuță brumărie,
 Cu cunună argintie.
 L-am gătit la mănăstire
 Și i-am dat numele mire.
 L-am gătit la cununie
 Ca să-și capete soție,
 Și soție și nevastă,
 De noi să se despărțească !
 Și nevastă și femeie,
 Ziua bună să și-o ieie !
 De la strat cu busuioc,
 De la feciorii din joc ;
 De la strat cu tămîiță,
 De la mîndrele fete ;
 De la stratul cu hemei,
 De la fete și flăcăi.

Cărauși, băut-ați vin,
 Ce mînați caii-așa lin ?

Da mînați caii mai tare
S-ajungem în sat cu soare,
Să ne vadă oamenii
Pentru ce-am trudit caii !
Pentru-o floare din fereastră,
Pentru-o rujă de nevestă,
Pentru-o floare din grădină,
Pentru-o lînă ră copilă.
Prins-o cucu-o rîndunică
Micuță și frumușică,
Da n-a prins-o ca s-o crească,
Ci s-o aibă de nevestă,
Da n-a prins-o ca s-o ție
Ci s-o aibă de soție.

-84-

Busuioc verde din vie,
Jalnica mea holteie,
Cînd merg la căsătorie.
Cînd de-acasă am plecat
Ziua bună mi-am luat
De la părinți și frățini,
De la prietini și vecini,
Căci acolo am intrat
Clopul-n măsură l-am luat,
Mă uitai la clopul meu,
Lacrimile-mi curg mereu
De jalea struțului meu.
Vai, sărace struț frumos
Cat-acuma să te-arunc jos.
Maierean în cornul mesei,
Mîndru plîng ochii miresei,
Dar nu plînge ca unul,
Care știe ce-i dorul...

Mirele-i cu voie bună
Că merge și se cunună;
Mireasa-i cu voie rea,
Și se plînge, vai de ea,
Că-și schimbă portuțul
Și-i rămîne drăguțul,
Și locul din șezătoare
Și drăguțul ca și-o floare.

.85

Mult mă bat gînduri nebune
Să-mi iau cal și arme bune
Să mă duc cu mîndra-n lume,
Dar nu-s popi să ne cunune.
Dar nu-i bai de cununie
Dacă-mi place fata mie.
Dacă-i place ei de mine
Merge-om să nu știe nime
Cînd or da de-a ne căta
Nicăiri nu ne-or afla
Zice-or că ne-am înecat,
Dar că cum s-ar fi-necat
De nime nu i-a aflat!
Dar oare unde s-au dus,
De către nime n-au spus
Și ei n-au spus către nime
C-au gîndit c-or trăi bine,
Dar trăiesc în focul lor,
Ei trăiesc mai că nu mor,
S-au dus ei dar iară vin,
Că n-au nici apă nici vin,
Să știe și estea fete
Că zău se uscă de sete,

Pînă-i lumea n-ar fugi,
Ba nici nu s-ar învăli
Că-i mai bine dezvălită
De cît să fie fugită,
Mai bine chica pe spate
De cît în străinătate.

86

Copilă din doi părinți,
La ce foc te mai măriți ?
Că mila de la bărbat
Ca frunza de măr uscat ;
Și mila de la măicuță
Ca și mierea de dulcuță.
De-ai ști cum îi bărbatu
N-ai sili la măritatu,
Ți-ai tocmi zestrea pe ladă
Și-ai ședea la mă-ta fată.
Mai stăi, fată, și fetește
Și vezi lumea ce gîndește.
Da mai șezi măcar o lună
Să porți floare din grădină.
Da mai șezi măcar un an
Să porți struț de măgheran.
Șezi un an și jumătate,
Să mai porți coada pe spate...
Creșteți, flori, da nu-nfloriți,
Că mie nu-mi trebuiți ;
Creșteți, flori, cît gardurile,
Nu v-oi rupe ramurile.

Trandafir în cornu mesii,
 Cum mai plîng ochii miresii !
 Unu plînge, unu nu,
 Că ştie ce-i urîtu.
 Unu plînge ş-unu ba,
 Că ştie ce-i dragostea.
 Plînge-mă, maică, cu dor,
 Ți-am fost fată și fecior,
 Ți-am scos plugu din ocol
 Și ți-am semănat ogor.
 Strînge-ți, fată, hainile ;
 Ți le strînge,
 Ți le plînge,
 Că noi de-aicea te-om duce
 Păstă munți,
 La dalbe curți,
 La părinți necunoscuți
 Și la cumnați
 Nentrebați.
 Rîdeți, fete, și glumiți
 Pînă sînteți la părinți ;
 Că dacă v-ați mărita,
 Rîde-ați și nu-ți cuteza.

Frunză verde lăcrimioară,
 Lado, lado, sorioară !
 Du-te-n haine de mireasă
 La bărbatul tău acasă.
 Lasă mamă, lasă tată,
 Că de-acum ești măritată.

Lasă frați, lasă surori,
Lasă grădina cu flori,
Că tu singură-ai să fii
O grădină de copii.
Lado, lado, nu mai plînge,
Mijlocelul nu-ți mai frînge,
Că acasă t-ei întoarce
Cînd pe strat inul s-a toarce
Și la maică-ta t-ei duce
Chiar atunci și nici atunci
Cînd bîndariu-a face miere,
Cînd a face plopul pere
Și răchita vișinele,
Să-ți alini pofta cu ele !

89

Într-un cornuț de Gutii
Mîndră grădină-ngrădii.
Mult am dat pîntru arat,
Mîndre flori am sămînat :
Pă margini cu busuioc,
Și-n mijloc rujă de foc ;
Pă margini cu tămîiță,
Și-n mijloc rujă pestriță ;
Pă margini cu sansiu plin,
La mijloc cu rujmalin ;
Pă margini cu rujnicele,
La mijloc cu viorele.
Pă cînd o fost de plivit,
Măicuța m-o credințit ;
Pă cînd o fost la ciuntat,
Măicuța m-o măritat,
Eu pă flori le-am blestemat :

— Creșteți, flori, și nu-nfloriți
Că mie nu-mi trebuiți ;
Creșteți, flori, cât gardurile,
Astupați prilazurile,
Nu v-oi ciunta vîrfurile ;
Nu v-oi pune la ureche,
Nu v-oi ține între fete,
Numa-n drum între neveste.

90

Hori-ți, fată, horile
Pînă ești ca florile,
Că dacă ti mărita,
Hori-o-ai, nu-i cuteza :
În casă de mamă-ta,
În tindă de nene-tău,
Ș-afară de mutu-tău.
Că, cînd îi zice tu duinu,
Da-o-a mutu cu pumnu ;
Cînd îi zice tu daina,
Da-o-a mutu cu palma.

91

Fost-am și noi tri surori,
Ca și creanga cu tri flori,
Ș-o băgat doru-ntre noi ;
Și ne-o despărțit pe noi ;
Ș-o rămas creanga uscată
Și măicuța supărată.
Rămii, maică, sănătoasă
Ca ș-o pară viermănoasă,
Că tot p-aceea-ai fost voioasă

Să nu-mi vezi umbra pînă casă,
Nici panglicuța pe masă !
Rămii, tată, sănătos,
Ca ș-un măr putregăios,
Că tot p-aceea-ai fost voios
Să nu-mi vezi umbra pe jos !
Tot aceea te-ai temut
C-oi vini după-mprumut
Și nu vi l-oi da mai mult !
Eu noaptea de-am vut lucra
Împrumutu vi l-am vut da.
Poți, măicuță, sămăna
Busuioc pe talpa ta,
Că eu rar ți l-oi călca.
O dată la două veri, .
De tri ori la două ierni.

92

Trandafir în cornu mesii,
Mîndru plîng ochii miresii.
Lasă, plîngă cît de rău
Binile tătîne-său ;
Lasă, plîngă, săraca,
Binile de la mă-sa.
Rămas bun, dragă măicuță,
Că te-am slujit de micuță
Și flămîndă și desculță
Pîntu șapte perinuță ;
Te-am slujit bugăt cu-amar
Șapte perini ș-un dricar,
Spusu-ț-am, măicuță, bine
Să ții zile pîntru mine

Să mă dai în sat cu tine,
D-ai ținut zile-nvrîstate
Și m-ai dat, maică, departe ;
Că, măicuță, te-ai temut
C-oi vini după-mprumut
Și nu ți l-oi da mai mult.
Da noaptea de-am vut lucra
Și-napoi ți l-am vut da.
P-asta-ai fost, maică, voioasă
Să nu-mi vezi umbra pînă casă,
Nici să nu fim toți la masă.
Măicuță, nu ți-a fi dor
Văzînd urma pînă ocol
Plină de amar și dor ?
Măicuță, nu ți-a fi jele
Să vezi urma cizmei mele
Plină de amar și jele ?
Poți, măicuță, sămăna
Busuioc pe talpa ta,
Că eu rar ți l-oi călca ;
O dată la două veri,
La tri ani de două ori.
Trimesu-mi-o mama carte
P-un noruț de vreme rea,
Să mă duc pînă la ea ;
Și eu i-am trimes napoi,
P-un noruț de vreme lină,
Nu mă duc, că-s prea străină.

93

Rămîi, maică, sănătoasă,
Dacă n-ai fost bucuroasă
Ca să-ți vezi fiicuța-n casă,

De spălat, de măturat,
Și de făcut de mîncat.
Ce-a fost dulce am mîncat,
Ce-a fost frumos am luat,
Ce-a fost urît ți-am lăsat.
Rămii, nene, sănătos,
Dacă n-ai fost bucuros
Să ai un copil frumos.
Că sara, cînd îmi veneai
La uși nu te-apropiai
Și-n ferești nu zurăiai.
Da de-acum, cînd îi veni,
Tot la ușă te-i opri
Și-n ferești îi zurăi.

94

Miresucă, ține minte,
Să fii bună și cuminte.
Să fii harnică, blajină,
Că mergi în casă străină.
De-i fi bună, stai la noi,
De-i fi rea, te duci napoi.
De-i fi rea și veninoasă
Te trimit la mă-ta-acasă.
De-i ocoli lumea-ntreagă
Nu găsești o cioară albă,
Nici noră la soacră dragă.
Frunză verde ca iarba,
Mireasă, pe casa ta,
Cîntă cucu și mierla,
Cucu cîntă, mierla zice :
Stai, mireasă, nu te duce,

Stai, mireasă, nu pleca
De la măicuța ta,
Că te duci la soacră-ta,
Soacră-ta-i femeie rea
Și te ceartă toată ziua.

95

Busuioc mîndru pe masă,
Rămii, maică, sănătoasă,
Dacă n-ai fost bucuroasă
Să mă vezi sara prin casă
Ca ș-o garoafă frumoasă.
Busuioc mîndru, tufos,
Rămii, tată, sănătos,
Dacă n-ai fost bucuros
Să trăiești cu fiica-n casă,
Să mănînci cu ea la masă !
Taci, mireasă, nu mai plînge,
Că la maică-ta te-oi duce
Cînd a face plopul pere
Și răchita vișinele
Și proțapul mugurele
Și tînjala viorele
Și atunci și nici atunci !
De trei ori pe lingă masă,
Să scoatem floarea din casă,
Să roiască-albinele,
Să rămîie binele,
Să trăiască mirele.

96

Plînge-mă, maică, cu milă,
Că ți-am fost scumpă copilă.

Plînge maica nencetat,
Casa-i plină de bănat,
Grădina de floricele
Și ocolu nost' de jele.
Eu mă duc, maică, cu dor,
Ca steluța pe sub nor,
Că ști, maică, lumea-ntreagă
Cît ți-am fost ție de dragă ;
Dar de azi cînd vei prînzi,
Mare jele te-a lovi ;
Și de azi cînd vei cîna,
Ruptă ți-a fi inima.
Nu mi' vedea lîngă masă,
Ți-a fi inimuța arsă.
Cînd ti-i pune la culcare,
Perina ți-a părea tare.
Dimineța la sculat,
Jele ți-a fi și bănat,
Că ti-i scula singurea,
Ca și-un pui de turturea.

97

Hei tu, dragă, de mireasă,
Din cornuț de după masă
Te rog, plînge și suspină,
Și tată-tău îi închină ;
Închină și mîne-ta,
Și mîngîie-o și pă ea.
Cînd meri a te cununa,
Roagă-o pe mamă-ta
Să-ți puie mîna pă cap,
Să te năpuste cu drag ;
Să-ți puie mîna pe piept,
Să te năpuste cu drept.

Tu, mireasă, ce-ai pierdut,
Nici în târg nu-i de vîndut :
Mamă dulce n-ai mai mult ;
Tu, mireasă, ce-ai scăpat
Nu-i în târg de cumpărat,
Mamă dulce de aflat.
Tu, mireasă, paie-ți rău
Și după tătucul tău.
Părinți nu poți cumpăra,
Să dai mia și suta ;
Să dai mia și mulți lei,
Nu-s ca și părinții tăi.
De-i înconjura lumea,
Mamă dulce nu-i afla.
Și cîtu-i lumea de lată
Nu găsești ca al tău tată !
Vai, fete care sînteți,
De părinți grijă aveți,
Aveți grijă și-i cinstiți
Și cînd vă căsătoriți.

98

Ia-ți mireasă, seara bună
De la tată, de la mamă,
De la frați, de la surori,
De la grădina cu flori,
De la fir de busuioc,
De la fete, de la joc.
De la fir de lămîiță,
De la fete din uliță.
Înfloriți flori, înfloriți,
Că mie nu-mi trebuiți.
Cînd mie îmi trebuiați
Voi atuncea-mboboceați.

Înfloriți și stați pereche
Că acum mai stau cu fete.
Astăzi sînt cu fetele,
Mîine cu nevestele.
Măi fetiță cu părinți,
Te pripești să te măriți.
Te pripești la măritat
Ca floarea la scuturat ;
Floarea mai înfloare-odată,
Dar tu nu te mai faci fată,
Pîn-o cînta știuca-n baltă
Și cristeiul pe corlată ;
Ori atunci, ori nici atunci,
Pîn-o face salca nuci,
Și sălcuța mere dulci.

99

Frunză verde mărăcină,
Ie-ți, mireasă, ziua bună
De la frați, de la surori,
De la grădina cu flori,
De la strat de busuioc,
De la feciorii din joc,
De la strat de floricele
Și neamuri și vericele,
De la frunza cea de brad,
De la puiul cel lăsat.
Plînge, mireasă, cu jle,
Că nu-i mai purta petele,
Nici în degete inele,
Și nici în urechi cercei,
Nici nu-i ședea cu flăcăi.
Cununița ta cea verde
Cum te scoate dintre fete

Și te dă între neveste ;
Și cununa cea de flori
Te scoate dintre feciori
Și te pune-ntre nurori,
Cîntați, fete, și horiți
Pînă sînteți la părinți ;
Cîntați, fete, horile,
Și vă purtați florile,
După ce ve-ți mărita,
Horile nu-ți mai juca,
Florile nu-ți mai purta,
A cînta nu-ți cuteza
În casă de soacră-ta,
În tindă de socru-tău
Și-afar' de bărbatu-tău.

100

Miresucă cu cunună,
Hainele pe tine sună ;
Și pe tine și pe pat,
Ca pe-o fată de-mpărat.
Nu sună de lenevie,
Ci sună de hărnicie.
C-ai lucrat și zi și noapte,
Ți-ai făcut haine bogate.
Ai țesut și ai lucrat,
Nu-s din sat de căpătat.
Las să sune hainele,
Să moară dușmanele.
Ia-ți, mireasă, ziua bună
De la tată, de la mumă,
De la frați, de la surori,
De la grădina cu flori,

De la fir de lămîiță,
De la fete din porțiță,
De la fir de busuioc,
De la feciorii din joc.
Mireasă, pe casa ta
Cîntă cucu și mierla.
Cucul cîntă, mierla zice,
Taci, mireasă, nu mai plînge
Că pleci de la maică dulce,
Taci, mireasă, nu ofta
Că pleci de la maică-ta.

101

Soacră, soacră,
poamă acră,
De te-ai coace-un an și-o vară,
Și tot ești poamă amară.
De t-ei coace cît t-ei coace
Poamă dulce nu t-ei face.
Da măicuța mea hăi bună
Să coace numa-ntr-o lună
Și ea tot îi poamă bună.
Fir-a dracului de soacră,
Mult as da să te văd moartă.
Că de cînd m-am măritat
Vorbă bună nu mi-a dat.
De-am făcut bine ori rău,
Tot n-o fost pe gîndu tău.
Cînd eram la maică-mea
Eram pui de rîndunea
Și dragă cui mă vedea.
De cînd îs la mama lui,
Nu-s nici pasăre, nici pui,

Nici dragă nimănui.
Cîntați, fete, și horiți
Pînă sînteți la părinți
Că dacă v-ați mărita
Ați cînta n-ați cuteza
În tindă de socru-tău,
În curte de nătărău.

102

Frunză verde măr domnesc,
Mă dusei să logodesc.
Logodii pe nevăzute,
Luai sluta dintre slute
Și-mi adusei neamuri multe.
Cînd intrai cu nunta-n casă
Și se puse după masă,
În loc de mireasă-aleasă,
Iese-o buhnă dupuroasă,
 Cu un cap
 Ca de drac,
 Și la față
 Ca o rață,
 Cu ochi mari
 Ca la măgari,
 Buze moi
 Ca la broscui,
Buze moi și suptîrele
Ca dunga de la podele
Și trei degete de-a mele,
Cu dinții de chihlimbari
Ascuțiți ca niște pari,
 Cu picioare
 Ca de cucoare

Și la trup
Ca un butuc.
De la frunte pîn' la nas,
Șapte poște și-un popas ;
Fruntea lată ce-i era,
De trei coți o măsura
Și de margini nu-i mai da.
De puțințel ce mînca,
Lumea toată se mira :
Șapte pite și-un pitoi,
Trei cununi de usturoi
Și-o cununiță de ceapă,
La inimă să-i mai treacă,
Și-o căldare de păsat
Și tot nu s-a săturat.
Frunză verde petrînjei,
Merge buhna la viței ;
Viței răcnesc de mor,
Că gîndesc că-i boala lor.
Frunză verde de mohor,
Merge buhna la ocol ;
Vacile răcnesc de mor,
Că gîndesc că-i boala lor.

Maică-nchide ușa bine,
Că iată buhna iar vine.
Ori o-nchide, ori o lasă,
Că ea tot a-ntra în casă !

103

Fost-am tînăr ca borcutul,
Rău m-o bătrînit urîtul ;
Și-am fost tînăr ca vinarsul,
Rău m-o bătrînit năcazul.

Năcazul ce mi-l trag eu
Nu-i dat de la Dumnezeu,
Că-i făcut din capul meu.
Vai de mine, ce-am făcut,
Trebuie-mi-ar capul rupt !
Vai de mine, ce-am lucrat,
Trebuie-mi-ar capul spart !
Lăcomit-am la avere
Și-am luat hîdă muiere.
Lăcomit-am la doi boi
Și-am adus hîda la noi.
Lăcomit-am la o vacă,
Mi-am adus hîdă pe vatră.
— Foaie verde de trifoi,
Du-te, hîdă, de la noi !
— Ba nu, zău, c-am adus boi !
— Du-te, hîdă, de pe vatră !
— Ba eu nu, c-am adus vacă !
Boii i-am țipat în munte,
Le-am adus coarnele rupte.
Vaca lupii mi-o mîncat
Și locul s-o surupat
Și-am rămas cu hîda-n pat.
Vai de mine, ce mă fac,
Mi s-o dat răul de cap !

184

— Te-ai însurat,
Frate,-nsurat ?
— M-am însurat,
Frate,-nsurat !
— Bine, frate, bine !
— Bine, frate, bine,

Bine și nici prea,
Că cu muta mea
Am dat de-o belea,
C-adusei o proastă
La căsuța noastră.
— Rău, fîrtate, rău !
— Rău, fîrtate, rău,
E rău și nici prea,
Că cu proasta mea
Am luat cu ea
Opt părechi de boi
Și-o turmă de oi !
— Bine, frate, bine !
— Bine, frate, bine,
Bine și nici prea
Că dînd boală rea,
După nunta mea,
Oile-au crepat,
Iar boii sărmanii
I-au furat tilharii !
— Rău, fîrtate, rău !
— E rău și nici prea,
Că cu proasta mea
Oițele moarte
Le-am topit pe toate
Și-am scos, frate, eu,
Mulțime de seu !
— Bine, frate, bine !
— Bine, frate, bine,
Bine și nici prea,
Că năuca mea
Făcînd mare foc,
A ars seul tot !
— Rău, fîrtate, rău !
— Rău, fîrtate, rău,

E rău și nici prea,
Că și proasta mea
Înc-a ars și ea !
— Bine, frate, bine !
— Bine, frate, bine !
Așa cred și eu,
C-am scăpat de-un rău !

105

Nevastă de breb,
Tot stau să te-ntreb,
Ai bărbat, o n-ai ?
— Ba io bărbat n-am,
Că mi l-am mînat
'N țara ungurească
Cu sare domnească ;
Și lui i-am dat
Șimbur de alună,
Să meargă-ntr-o lună ;
Șimburel de nucă,
De tot să se ducă ;
Și strugur din vie,
Ca să nu mai vie ;
Țipăuaș d-un ban,
Să șază un an ;
Cocă din cenușe,
Să nu-l văd la ușe !
Decît cu urît,
Mai bine-n pămînt,
Că te hodinești,
Da cu el bolești.

c) INMORMÎNTAREA

106

— Zorilor, surorilor,
Mîndrelor, voi zînelor !
Ia grăbiți voi de ziliți
Și pre Ion îl întîlniți,
Și-l întoarceți înapoi,
Să vină el iar cu voi
L-astă lume luminată,
De Dumnezeu bun lăsată,
La vînt, ploaie și la soare
Și la apă curgătoare.
— Noi, acum vezi că grăbim,
Iacă de loc că zilim
Dar nu-ntoarcem înapoi,
Pe Ion a veni cu noi,
Ci că vremea ne-a venit
De pornit la răsărit,
Unde-un măr mîndru-nflorit
De tot că s-a vestejit.
— Zorilor, surorilor,
Mîndrelor, voi zînelor !

Ce grăbiți voi de ziliți
 Și pe Ion îl despărțiți
 De jocuri ne jucate,
 De lucruri nelucrate,
 De flori mirositoare,
 Dalbe și rumenioare ?
 — Noi grăbim, vezi, de zilim
 Nu pe Ion să-l despărțim
 De jocuri ne jucate,
 De lucruri nelucrate,
 De flori mirositoare,
 Dalbe și rumenioare,
 Ci că vremea ne-a venit
 Acum iară de pornit,
 Căci câte flori împupesc
 Toate pe una jălesc ;
 Și câte în lume înflor
 Toate lui se-nchin cu dor.
 Și câte din lume trec
 Toate pe el mi-l petrec.
 — Zorilor, surorilor,
 Mîndrelor, voi zînelor !
 Ian grăbiți voi de ziliți.
 Apoi bine voi să faceți
 Pe el înapoi să-ntoarceți
 L-astă lume luminată,
 De Dumnezeu bun lăsată,
 La vînt, ploaie și la soare,
 Și la apă curgătoare ;
 La frați, surori și la mamă,
 Cari pe ea cu dor o cheamă.
 — Bine, că noi vom grăbi,
 Și deloc că vom zili,
 Dar cine-n lume că poate
 Să-mplinească doruri toate ?

Ce ursita a urzit,
Și-n lume s-a împlinit,
Rămîne nestrămutat
Chiar și pentru împărat.
A plînge putem și noi,
Dimpreună și cu voi,
Plîngeți și voi, codrilor,
Mîndrelor pădurelor,
Plîngeți și voi munților,
Și voi, mîndre văilor,
Plîngeți și voi, apelor,
Dimpreună pietrelor,
Plîngeți, dobitoacelor,
Dimpreună lemnelor,
Plîngi tu, lună, și tu, soare,
Cînd omul din lume moare,
Plîngeți și voi, patru vînturi,
Din toate patru pămînturi,
Plîngi o, lume, și alină
Clipa cu suspinuri plină,
Că o stea iar a căzut
Și din lume a trecut.

107

Zorilor, zorilor,
Voi, surorilor,
Voi să nu pripiți
Să mi-ți răsăriți
Pînă mi-oi trimite
Cărți

în toate părți,
Încă răvășele
Arse-n cornurele
Pe la nemurele,

Să vină și ele
Să v-aducă jele...
Pe una să-ți vină
Vîntul cu răcoarea,
Să te răcorești,
Să nu putrezești.

108

Zorilor, zorilor,
Voi surorilor,
Voi să nu pripiti,
Să ne năvăliți,
Pînă și-o găti
Dalbul de pribeag
Un cuptor de pîine,
Altul de mălai,
Nouă buți de vin,
Nouă de rachiu,
Și-o văcuță grasă,
Din ciread-aleasă,
Să-i fie de masă.
Zorilor, zorilor,
Voi surorilor,
Voi să nu pripiti,
Să ne năvăliți,
Pînă și-o găti
Dalbul de pribeag
Turtiță de ceară,
Fie-i de vedeață ;
Vălușel de pînză,
Altul de peșchire
Zorilor, zorilor,
Voi să nu pripiti,

Voi să nu grăbiți,
Să mi-ți răsăriți
Pînă mi-or gătire
Cuptoare de pine,
Nouă buți de vin,
Nouă de rachiu,
Și-o văcuță grasă
Din ciread-aleasă,
Să-i fie de masă...
Roagă-mi-te, roagă
De șapte zidari
Zidul să-l zidească
Și ție să-ți lase
Șapte zăbrelui :
Pe una să-ți vină
Colac și lumină ;
Pe una să-ți vină
Izvorul de apă,
Dorul de la tată ;
Pe una să-ți vină
Miroase de flori,
Dor de la surori ;
Pe una să-ți vină
Spicul grîului ;
Pe una să-ți vină
Buciumel de vie ;
Pe una să-ți vină
Raza soarelui ;
Fie-i de gătire.
Zorilor, zorilor,
Voi să nu pripiti
Să ne năvăliți,
Pînă și-o găti
Dalbul de pribeag
Un car cărător,
Doi boi trăgători,

Că e călător
Dintr-o lume-ntr-alta,
Dintr-o țară-ntr-alta ;
Din țara cu dor
În cea fără dor,
Din țara cu milă
În cea fără milă.
Zorilor, zorilor,
Voi surorilor,
Voi să nu grăbiți
Să ne năvăliți,
Pînă și-o găti
Dalbul de pribeag
Nouă răvășele
Arse-n cornurele,
Ca să le trimeată
Pe la nemurele,
Să vină și ele,
Să vadă ce jele !

109

Cetină de brad,
Rău te-ai duplecat,
Din codru-ai plecat !
— Eu m-am d-oblicat,
La mine-or mînat
Tri voinici din sat.
În codru-i mînară,
Pă mine m-aflară,
Fain mă curățară,
Cetina mi-o luară,
Și cu min' plecară,
P-o rară cărare,
P-o rază de soare,

P-un deluț frumos,
Cătă sat în jos.
În calea mea veniră
Fete ciștigate,
Tri neveste nalte.
Ș-apoi mă cântară
Ș-în sat mă băgară,
La vraniț-aleasă,
La sora acasă.
Și pă min' m-or pus
Cu cetina-n sus,
Să-i fiu pom de-ajuns ;
Cu cetina-n deal,
Să-i fiu pom amar ;
Cu cetina-n prag,
Să-i fiu pom dă veac.
Ș-apoi mă-nflorără
Tăt cu viorele,
Că le-am făcut jăle ;
Cu flori din islaz,
Plins și mult năcaz.
Chișchineu rotat,
Rău te-o blăstămat
Grecu-ăl de te-o dat,
Să stai sus în brad,
Ploaia să te ploaie,
Neaua să te ningă,
Gerul să te strîngă,
Vintu să te bată,
Soarele te ardă.

110

— Bradule, bradule,
Cin' ți-a poruncit

De mi-ai coborît
De la loc pietros
La loc mlăştinos,
De la loc cu piatră
Aicea la apă ?
— Mi' mi-a poruncit
Cine-a pribegit,
Că i-am trebuit
Vara de umbrit,
Iarna de scutit.
La mine-a mînat
Doi voinici din sat
Cu părul lăsat,
Cu capul legat,
Cu roua pe faţă,
Cu ceaţa pe braţe,
Cu berde la briu,
Cu colaci de grîu
Cu securi pe mîină,
Merinde de-o lună.
Eu dacă ştiam
Nu mai răsăream ;
Eu de-aş fi ştiut
N-aş mai fi crescut.
Şi ei au plecat
Din vărsat de zori,
Pe la cîntători.
Şi ei au umblat
Văile cu fagii
Şi munţii cu brazii,
Pînă m-au găsit,
Bradul cel pocit.
Pe min' m-au ales
Pe izvoare reci,
Pe ierburi întregi,

Pe cracă uscată,
De moarte lăsată.
Ei cînd au venit,
Jos au hodinit,
Au ingenuncheat,
De-amîndoi genunchi
Și s-au închinat :
Iară s-au sculat,
Cu securi au dat,
Jos m-au doborît,
M-au pus la pămînt.
Și ei că m-au luat,
Tot din munți în munți,
Prin brădui mărunți ;
Tot din văi în văi,
Prin brazi mărunței.
Dar ei nu m-au luat
Ca pe alte lemne ;
Și ei m-au luat
Tot din vale-n vale,
Cu cetina-n vale,
Să le fiu de jale ;
Cu poale lăsate,
A jale de moarte.
Eu dacă știam
Nu mai răsăream ;
Eu de-aș fi știut,
N-aș mai fi crescut.
Cînd m-au doborît,
Pe min' m-au mințit,
C-au zis că m-or pune
Zină la fîntînă,
Călători să-mi vină ;
Ș-au zis că m-or pune
Tălpoaie de casă,
Să mă șindilească

Cu şindilă trasă.
 Dar ei cînd m-au pus
 În mijloc de cîmp,
 Cîinii să-i aud
 A lătra pustiu
 Şi-a urla muţiu ;
 Şi să mai aud
 Cocoşii cîntînd,
 Muieri mimăind
 Şi preoţi cetînd ;
 Ploaia să mă ploaie
 Cetina să-mi moaie ;
 Vîntul să mă bată,
 Cetina să-mi cadă ;
 Ninsoarea să ningă,
 Cetina să-mi frîngă.
 Eu dacă ştiam,
 Nu mai răsăream ;
 Eu de-aş fi ştiut,
 N-aş mai fi crescut.
 Şi cînd m-au tăiat,
 Ei m-au îmburnat
 Că ei mă sădesc,
 Nu mă secuiesc.
 Şi ei m-au minţit ;
 Că m-au secuit,
 Jos la rădăcină,
 Cu fum de tămîie ;
 Mai pe la mijloc,
 Chiţi de busuoc,
 Tot milă şi foc ;
 Sus la crângurele,
 Chiţi de ochesele,
 Tot milă şi jele.
 Eu dacă ştiam,
 Nu mai răsăream ;

Eu de-aş fi ştiut,
N-aş mai fi crescut.

111

— Ridică, ridică,
Gene la sprîncene,
Buze subţirele,
Să grăieşti cu ele.
Cearcă, dragă, cearcă,
Cearcă de grăieşte
De le mulţumeşte
La străini, la vecini,
Cui a făcut bine
De-a venit la tine,
Că ei şi-au lăsat
Hodina de noapte
Şi lucrul de ziuă.
— Eu nu pot, nu pot,
Nu pot să grăiesc,
Să le mulţumesc.
Mulţumi-le-ar Domnul
Că eu nu li-s omul.
Ieri de dimineată
Mi s-a pus o ceaţă,
Ceaţă la fereastră,
Şi-o corboaică neagră,
Pe sus învolbînd,
Din aripă plesnind,
Ochi a-mpănjenit
Faţa mi-a smolit,
Buze mi-a lipit,
Nu pot să grăiesc,
Să le mulţumesc,

Mulțumi-le-ar Domnul,
Că el mi-a dat somnul.
Mulțumi-le-ar sfântul,
Că el mi-a luat gîndul.

112

Scoală, Ioane, scoală,
Cu ochii privește,
Cu mîna primește,
Că noi am venit,
Că am auzit
Că ești călător,
Cu roua-n picioare,
Cu ceața-n spinare,
Pe cea cale lungă,
Lungă, fără umbră.
Și noi te rugăm
Cu rugare mare,
Cu strigare tare :
Seama tu să-ți iei,
Seama drumului.
Și să nu-mi apuci
Către mîna stîngă,
Că-i calea nătîngă,
Cu bivoli arată,
Cu spini semănată,
Și-s tot mese strînse
Și cu făclii stinse.
Dar tu să-mi apuci
Către mîna dreaptă,
Că-i calea curată,
Cu boi albi arată,
Cu grîu semănată,

Și-s tot mese-ntinse,
Cu făclii aprinse.

★

'Nainte-i mergea
Și mi s-o făcea
Tot un bălciuleț.
Și să te oprești,
Ca să-mi târguiești
Cu banul din mână
Trei mahrame negre,
Trei sovoane noi
Și trei chiți de flori.
Și ți-or mai ieși
Tot trei voinicei.
Mîna-n sîn să bagi,
Mahrame să tragi;
Să le dăruiești,
Vama să plătești.
Și ți-or mai ieși
Tot trei nevestele.
Mîna-n sîn să bagi,
Sovoane să tragi;
Să le dăruiești,
Vama să plătești.
Și ți-or mai ieși
Tot trei fete mari.
Mîna-n sîn să bagi,
Chiți de flori să tragi;
Să le dăruiești,
Vama să plătești.

★

Seara va-nsera,
Gazdă n-ai avea

Și-ți va mai ieși
Vidra înainte,
Ca să te-nspăimînte.
Să nu te spăimînți;
De soră s-o prinzi,
Că vidra mai știe
Seama apelor
Și a vadurilor.
Și ea mi te-a trece
Ca să nu te-nece ;
Și mi te-a purta
La izvoare reci,
Să te răcorești
Pe mîni pînă-n coate
De fiori de moarte.
Și-ți va mai ieși
Lupul înainte,
Ca să te spăimînte.
Să nu te spăimînți;
Frate bun să-l prinzi,
Că lupul mai știe
Seama codrilor
Si-a potecilor.
Și el te va scoate
La drumul de plai,
La-un fecior de crai,
Să te ducă-n rai,
C-acolo-i de trai;
În dealul cu jocul,
C-acolo ți-e locul;
'N cîmpul cu bujorul,
C-acolo ți-e dorul.

Și-acolo la vale,
Este-o casă mare,

Cu ferești la soare,
Ușa-n drumul mare,
Strașina rotată,
Strînge lumea toată.
'Acolo că este
Mahalaua noastră.
Și-ți vor mai ieși
Tineri și bătrîni,
Tot cete de fete,
Pîlcuri de neveste.
Să te uiți prin ei,
C-or fi și de-ai mei.
Ei cînd te-or vedea,
Bine le-o părea
Și te-or întreba :
Datu-le-am ceva ?
Bine să le spui
Că noi le-am trimis
Lumini

din stupini
Și flori din grădini.
Și iar să le spui,
Anume la toți,
Că noi i-așteptăm
Tot la zile mari,
Ziua la Joimari ;
Cu ulcele noi,
Cu strachini cu lapte
Și cu turte calde ;
Cu pahare pline,
Cum le pare bine ;
Cu haine spălate,
La soare uscate,
Cu lacrimi udate.
Roagă-mi-te, roagă,
De copiii tăi,

Să aibă răbdare,
 Să nu plîngă tare,
 C-acum nu-i pe dare,
 Ci e pe răbdare.
 Că de-ar fi pe dare,
 Soțul tău ar da
 Plug cu patru boi,
 Cu plugar cu tot,
 Doară mi te-a scoate
 De la neagra moarte.
 Dar nu e pe dare,
 Ci e pe răbdare .
 Că de-ar fi pe dare,
 Soțul tău ar da
 Ciopărel de miei,
 Cu cioban cu tot
 Și oile toate,
 Doară mi te-a scoate
 De la neagra moarte.
 Dar nu e pe dare,
 Ci e pe răbdare.

113

PETRECEREA MORTULUI

Trandafire, fire,
 Rău mai ești la fire !
 Ce te-ai zăbovit
 De n-ai înflorit
 De ieri demineată
 Pîn-azi demineată ?
 Lasă ciudă c-am privit
 Pînă ce s-a despărțit

Suflet de la oasă
Din lume frumoasă,
Din lume cu soare,
Din vînt cu răcoare
Și-apă curgătoare.
Trandăfire, fire,
Rău mai ești la fire.
Ce mi te-ai grăbit
De ai înflorit ?

— M-am grăbit
De am înflorit,
Căci vremea mi-a venit
Ca și ție la pornit
De pornit către apus,
Unde soarele-i ascuns,
Unde-s toate florile
Ca toate surorile
Și-unde floarea-soarelui
Șade-n poarta raiului
Să judece florile
Unde li-s miroasele.
Cu de seara a plouat
Cu de noapte-a-nseninat
În zori brumă a căzut,
Miroasele s-or pierdut.
Suflet despărțit
De multe mîhnit
Pleacă și se duce
Marea o ajunge
Vine marea mare
Vine-n turburare
Greu urlînd
Și arducînd
Toată lumea spăimîntînd.
Unda se aduce

Tot mălini, călini,
Brazi din rădăcini.
Iar din rîpa mărilor,
Unde-i bradul zînelor,
Trecătoarea apelor,
Sufletul stătea
Și mi se ruga :

— Brade, brade !

Să-mi fii frate,
Întinde-ți, întinde,
Eu să le pot prinde,
Vîrfurile tele
Să trec peste ele
Marea în cea parte
Ce lumea-mi desparte.

— Eu nu pot întinde,
Tu să le poți prinde,
Vîrfurile mele
Să treci peste ele,
Că-n mine a puiat
Din inimă spurcat
Roșu șoimuleț
Cu ochiul sumeț ;
Cînd nici vei gîndi
Puii te-or simți
Și-ei-or șuiera
De te-i spăria,
În mare-i cădea
Și te-i îneca.

— Las' să fie și-așa !

Vine marea mare,
Vine-n turburare,
Greu umblînd
Și arducînd
Toată lumea spăimîntînd.

Unda se aduce
Lumea s-o îmbuce,
Tot mălini, călini,
Brazi din rădăcini,
Iar în rîpa mărilor
Unde-i bradul zînelor,
Trecătoarea apelor,
Sufletul stătea
Și mi se ruga !

— Brade, brade !
Să-mi fii frate,
Întinde-mi, întinde
Ca să le pot cuprinde
Trupinele mele
Să treci peste ele,
Că-n mine-o puîat
Vidră lătrătoare,
Oameni pînditoare
Nici nu oi gîndi,
Puii te-or simți,
Ei mi te-or lătra
În mare-i cădea
Și te-i îneca.

— Las' să fie și-așa !
Vine marea mare,
Vine-n turburare
Greu urlînd
Și arducînd
Toată lumea spăimîntînd.
Unda se aduce
Lumea s-o îmbuce
Tot mălini, călini,
Brazi din rădăcini,
Iar în rîpa mărilor
Unde-i bradul zînelor,
Trecătoarea apelor,

Sufletul stătea
Și mi se ruga :
— Brade, brade,
Să-mi fii frate !
Întinde-ți, întinde
Ca să le pot prinde
Rădăcini a tele
Să trec peste ele
Marea în cea parte
Ce lumea-mi desparte.
— Eu nu pot întinde
Să le poți tu prinde
Rădăcini a mele
Să treci peste ele,
Că-n mine-a-ncuibat
Și-apoi a puiat
Galbenă șerpoane,
Ce piere de foame,
Nici nu vei gândi,
Puii te-or simți
Și or șuiera
Tu te-i spăimînta,
În mare-i cădea
Și te-i îneca.
— Las' să fie și-așa !
Hai brade, hai,
Mult mă mai rugai,
O rugare mare
Cu multă răbdare.
Brade, brade,
Am și eu un frate,
Un frumos păcurel
Și are un toporel
Și are verișori
Doi voinici feciori,

Ei te vor tăia
Și te-or răsturna,
Maistări vor veni
Și te vor ciopli
Și din tine-or face,
Ca să fie pace,
Punte preste mare
S-aibă trecătoare
Suflete-ostenite
Cătră rai pornite !
Bradu-atuncea se gîndea
Și trupinele-ntindea,
Iar mortul îmi trecea
Unde dorul îl ducea
Marea fără nume
L-aialaltă lume,
Pas, suflete, pas,
Du-te făr' necaz
Pîn' vei trece tu cu dare
Cele grele șapte vame.
Ține, dragă suflete,
Drumul înainte,
Pînă vei ajunge
Unde se înfrînge
Drumul jumătate
Ce locuri desparte,
Acolo să stai
Și sama să iai,
Că-i vedea o salcă
Mare și înaltă
Salcă abruiată
Și cu frunza lată,
Sam-aci iară să iai
Și spre stîngă să nu-mi dai,
Căci în partea stîngă
E calea cea strîmbă,

Strimbă și-astupată,
Cu lacrimi udată.
Apoi tot în aia parte
Sînt cîmpuri urît arate
Și cu spini răi semănite,
Acolo-i zina bătrînă
Și-ți ia paloșul din mină.
Ci să dai în mină dreaptă,
Precum firea îți arată,
C-acolo tu vei afla
Spre îndestularea ta
Cîmpuri frumoase
Cu flori alese,
Cîmpuri d-ale arate
Cu flori semănite.
Flori tu vei culege
Și doru-ți va trece.
Și apoi iar să stai
Și samă să iai,
Că-n două răzoare
Va fi cîte o floare,
Floare la pămînt
Neajunsă de vînt,
Floare la răcoare
Neajunsă de soare,
Tu să mi le iai,
Că sînt flori din rai.
Apoi iar să mi te duci
Pînă cînd vei să ajungi
L-al măr mare de Sîn-Petru
Cu ajutorul lui Sîn-Medru
Măru-i mare și rotat
Și de poale aplecat
Cu virful ajunge-n ceri
Cu poalele pîn' la mări

Și pe vîrf e înflorit
Iar pe poale împupit,
Jos la rădăcină
E lină fîntînă,
Acolo-i Sînta Marie,
Cu voi mila ei să fie.
Călători cîți mai trecea
Ea spre toți se îndura
Ea pe toți îi adăpa,
Drumurile le-arăta !
Sufletul din apă bea
Și el lumea o uita.
Iarăși calea să-ți apuci
Pînă cînd vei să ajungi
La mîndra răchită
Răchită-mpupită.
Nu-i mîndră răchită,
Răchită-mpupită,
Ci milă să-i fie
Tot Sînta Mărie.
În haină aleasă
Haină la mătasă
La masă chitită,
Masă înflorită,
Șade și scrie
Maica Marie
Pe cei vii și pe cei morți
Și-și înseamnă a lor sorti.
Roagă-mi-te tu de ea
Coala viilor s-o ia,
Doară că s-a îndura
Și-ntre vii te-o însemna.
Dar ea nu se va-ndura
Între vii a te scria,
Căci coala i s-a împlut,
Condeiu și l-a pierdut,

Dar tu roagă-mi-te bine
Să te ia în rai cu sine,
Dacă nu mi te-ai rugat
Cînd a intrat
Scrisoarea-n sat,
Apoi iar tu du-mi-te, du-te,
Pe cărări bătute
Pînă vei pătrunde
Și tu vei ajunge
Tocma-n poarta raiului
Unde-i floarea-soarelui.
Acolo să te oprești
Acolo s-adăpostești
Și așteaptă cu răbdare
Ceasul de reînturnare,
Că el va sosi
Și tu vei veni :
Dacă cerbii vor ara,
Ciutele vor semăna...
Pămînte, pămînte !
De azi înainte
Ian să-mi fii părinte
Să nu te grăbești
Să mă putrezești,
Că acuma-ți dau
Și nu le mai iau
Spatele mele
În brațele tale
Și fața d-a mea
Sub pajiștea ta.

114

La gură de vale
Este-o ceartă mare.

Cine se certa ?
Soarele cu moartea.
Soarele zicea
Că el e mai mare ;
Că el cînd răsare,
El îmi încălzește
Cîte cîmpuri lungi,
Cîte văi adînci.
Moartea că-mi zicea
Că ea e mai mare ;
Că ea mi se duce
Pe la bilciuri mari
Și ea își alege
Voinici pe clipici,
Fete cu panglici ;
Voinici tinerei,
De care-i plac ei ;
Fete tinerele,
Să plîngă cu jele.

115

Tu moarte, hamnișă ești,
Toată lumea celuiești ;
Pă mama-o-ai înșelat,
Și pă noi că ne-a lăsat.
De-aș pune mîna pe tine
N-ai mai celui pe nime,
Că te-aș băga într-o ladă,
Te-aș încuia c-o lăcată,
Și te-aș arde într-o căldare
Ca să nu faci supărare.
Te-aș arde și topi bine,
Milă n-aș avea de tine,

Că și tu, mortilă reă,
Mi-ai topit inima mea.

116

Of ! mînca-te-ar focu, moarte,
Cum mai faci și tu dreptate !
Nu mergi unde-mi ești rugată,
Ci-ai venit și nechemată ;
Nu mergi unde-mi ești poftită,
Venit-ai netrebuită !
Nu știu, moarte, ce gîndești
De-al meu neam îl pustiești ?
Nu știu, moarte, ce-ai gîndit
De-al meu neam l-ai pustiit ? !
Cum nu-i moartea-n lume mare,
Ea pe nime prieten n-are,
Nici pe crai, nici pre-mpărați,
De taberi înconjurați,
Nici de noi, de ceștialaltî.
Moartea cu coasa coșește
Și pre nime nu ferește,
Nu se teme de voinici,
Nu-i milă de pruncii mici,
De bătrîni nu-i e rușine,
La cei tineri încă vine.
Casă mare pustiește,
Soț de soț îl despărtește !

117

Cîntă cucu-n vîrv de nuc
Și moartea-ntr-un vîrv de ciung.

Moartea zice către cuc :
— Dă-mi, cuce, glasul tău mie,
Că vom fi bune soție !
Dar cucul din grai grăia :
— Du-te, moarte, de-acolea !
Du-te, moarte, la focul,
Că nu ți-ai aflat omul !
Glasul eu nu mi l-oi da,
C-a veni primăvara
Și iar voi prinde a cînta.
Eu pe unde merg și cînt
Ies plugari cu plugurile,
Păcurari cu oile,
Neveste cu prînzurile.
Eu pe unde merg și cînt
Ies bărbați cu plugu-n cîmp,
Nevestele duc de prînz.
Bărbații merg șuierînd
Și nevestele cîntînd,
Și voie bună făcînd.
Tu pe unde mergi și cînti
Nu mai vezi ochi înfloriți,
Făr' numai păinginiți,
Mumele rău despletite,
Nevestele bănuite.
Tu pe unde mergi și cînti
Copii mici îi sărăcești,
Oameni tineri despărțești,
Căși de oameni pustiești !
Cucul dacă a cîntat,
Iute-n casă a zburat
Și la cap s-a așezat.
Iară moartea stașnica
Iute după el mergea.
La picioare s-așeza
Și cu cucul se muștra.

Strigă moartea-ntîia oară :
 — Să iasă mortul afară !
 — Moarte, nu mă astajî,
 Că nu mă pot despărţi
 De cătră vecinii mei,
 Că trăiesc bine cu ei.
 Strigă moartea-a doua oară :
 — Să iasă mortul afară !
 — Moarte, nu mă astajî,
 Că nu mă pot despărţi
 De cătră copiii mei,
 Că trăiesc bine cu ei.
 Strigă moartea-a treia oară :
 — Să iasă mortul afară !
 — Moarte, nu mă astajî,
 Că nu mă pot despărţi
 De neamurile mele
 Că trăiam bine cu ele.

Bucură-te ținîrime
 Că frumoasă floare-ți vine,
 Da nu vine să-nflorească,
 Ci vine să putrezească.
 Draga mamei fiiculiță
 Nimic nu zici din guriță.
 Încotró eu de m-aș duce,
 Fiiculiță n-oi aduce.
 Dincotro vînt aburește,
 Fața mea că mi-o pîrlește ;
 N-am unde mă jălui
 Nici unde mă tîinui.

Soarele că asfințește,
Trupușoru-ți putrezește.
Primăvara că sosește,
Și cîmpul că înfloreste,
Numai fiica mea lipsește.
Cît e văruța de mare,
Nu pot merge pe cărare,
De mirozna brazilor,
Și de jalea fraților.
Cît e văruța de mare
Nu pot merge pe cărare
De mirozna peliniței,
Și de jalea fiiculiței.
Ia deschide-ți ochisorii,
Și-ți privește frățiorii,
Că de astăzi încolè
Frățiori nu-i mai avè,
Ia ridică-ți genele,
Și-ți privește verele,
Că de astăzi încolè
Verișoare nu-i avè.
Mai deschide-ți și gurița
Și grăiește cu măicuța,
Spune-i două, trei cuvinte
Să le ție bine minte.
Pentru-a noastră-nstrăinare
Nici pămîntul roadă n-are !
Măiculița te-a făcut,
Măiculița te-a crescut,
Lutului, pămîntului,
Giuruită duhului.

Bucură-te mănăstire,
 Că frumoasă floare-ți vine,
 Da nu vine să-nflorească,
 Ci vine să vestejească.
 Draga mamei Măriucă,
 Tu ești mîndra floriceică,
 Tinerică fără nume,
 Și nepetrecută-n lume.
 Că mama te-a logodit
 Cu pămîntul înnegrit
 Și apoi te-a cununat
 Numai cu scînduri de brad.
 Spune nouă, Măriucă,
 Mîndră floare tinerică.
 Cine ți-or fi vornicei?
 Vornicei, doi păltinei.
 Cine ți-or fi conacari?
 Conacari, doi-trei mari.
 Lăutari fără lăute,
 Cum vor sta cu toate mute,
 Cuscrele tot despletite
 Pentru tine așa gătite.
 Mumile de tot mîlnite
 Și cu toate amărîte.
 Decît mi te logodeam,
 Mai bine te prohodeam.
 Decît mi te cununam,
 Mai bine otravă-ți dam.
 Sărmana inima mea,
 Multă jale are ea;
 Mult îi plină de amar
 Ca Prutul din mal în mal.

Eu o fiică c-am avut
Ş-a mea inimă mi-a rupt ;
Că era la mama una,
Precum e pe cer şi luna.
A fost una la părinţi
Ca şi luna între sfinţi.
Roagă-te la sfântul soare
Să nu meargă aşa tare,
Că mi-e jale de tot mare.
Vremea ți-a venit,
Ceasul c-a sosit
De călătorit
În negrul pământ,
La morţi în mormînt.
Nu ştiu drumurile-s rele,
Ori vămile poate-s grele
De pe tine nu te lasă
Să mai vii la noi acasă ?
Măriucă, pentru tine
N-a rămas inimă-n tine,
Puţintică ce-a rămas
Ş-aceea s-a fript şi ars.
Roagă-te la cel pământ,
Cînd te-i duce în mormînt,
Să nu-nceapă-n feţişoară
Că-i frumoasă bălăioară,
Şi nici de la sprîncenele
Că sînt tare frumoşele,
Da nici de la ochişori
Care sînt ca nişte flori,
Ş-apoi nici de la guriţă,
Căci ea tare mi-i drăguţă.
Cine-acum te-a cununa ?
Popa cu cădelniţa,
Dascălul
Cu sfeşnicul !

Ce mireasă poți tu fi,
 Mirele nu-i nicări.
 Nuntă fără ceteraș,
 Mireasa-i moartă-n sălaș ;
 Nici nu-s boi cu clopoțele,
 Nici nu-s fete cu mărgele,
 Numai toți cu lăcrămele.
 În acest frumos sălaș
 Frumos doarme-un porumbaș...
 La capul sălașului,
 Mama porumbașului ;
 Și la sălaș, la picioare,
 Tata și cu mama mare.
 Că se duce porumbu
 Și nu l-or vedea altu.
 Bucură-te, cimitir,
 Că-ți aducem trandafir,
 Da nu te bucura tare
 Că nu-i trandafiru-n floare,
 Că-ți aducem lemn uscat
 De o grea boală mîncat ;
 Și-ți aducem lemn pălit,
 De o grea boală lovit.

De tri zile-i nuntă-n casă,
 Nici îi mire, nici mireasă :
 Mireasa a adormit,
 Mirele nu o sosit ;
 Mirele-i la tatăl său,
 Mireasa-i în copîrșău.

— O, mîndrucă, miresucă,
Numai tu te-ai măritat,
Dup-un fecior de-mpărat,
Și te duci în curtea lui,
În fundul pămîntului,
Unde leac de soare nu-i.
Te duce unde el vrea,
Sub pajiștea verdicea,
Unde soare nu-i vedea.
Dac-acolo îi sosit,
Numai îți ia cheile
Și deschide ușile,
Și-i grăi cu surorile.
— Eu cu ele aș grăi,
Da mă duc a putrezi,
Că ochii eu am închis
Și gura mi-o amortit,
Nu-i nădejde de trăit.

123

Draga mamei fată mare,
Tu ești mîndră ca o floare.
Tinerete ce-ai avut,
Cu amar le-ai petrecut,
Cine merge-n ceea lume,
Nici s-aude de-a lui nume,
Înapoi nici că mai vine
Să ne spuie dacă-i bine.
Bună casă c-ai avut
Și ea nici că ți-a plăcut :
Acum alta ți-ai făcut,
Fără uși, fără ferești,
În ea ca să viețuiești.
Fără pari, fără nuiete,

Plină toată tot de jele ;
N-are uși de ieșit,
Nici fereastră de privit,
Nici n-ai voie de grăit,
Nu-s nici flori de înflorit,
Nici boboci de-mbobocit,
Numai loc de vestejit.
Ți-ai pus trupul la pământ,
Sufletul la duhul sfînt,
Ochișori la mucezit,
Și fața la putrezit.
Roagă-te la gropniceri
Și pe la cei secrieri,
Să-ți lase două ferești,
Tu prin ele să privești,
Inima să-ți răcorești.
S-apoi ție ca să-ți vie
Mirosul de la tămîie.
Poate sînt vămile grele
De nu poți trece prin ele,
Ori porțile sînt tari,
Ori dealurile mari,
De nu-i voie de venit,
Nici la mine de privit,
Ori cărările-s spinoase,
Ori drumuri părăginoase.
Nimene că se întoarce,
În cea lume cînd se duce.
Vino măcar într-o sară
De mă strigă pîn-afară,
Ție să mă jeluiesc
Și să mă mai răcoresc,
Că de cînd te-am prăpădit
Sufletul mi s-a amărit,
Fără tine-s de pierit.

Moartea rău te-a amăgit,
 De la noi că te-a pornit
 În cîntatul cucilor,
 Pe-nfloritul florilor,
 Pe-nverzitul codrilor.
 Draga mamei Măriucă,
 Ai fost la mama unică,
 La cinci frați o surioară,
 Nu te-ai mai sculat de-asăară !
 Ochișorii ei
 Ca niște scinteii,
 Dalbele mînuțe
 Ca florile-albuțe
 Erau tipar de Țarigrad,
 Să le tot privești cu drag !
 Alesăturile ei
 Mare cu drag le privei.
 Ai trăit tu nelumită,
 De toți ai fost pomenită,
 Ca floarea ce înflorește
 Și pe urmă putrezește,
 De nimene
 La cap nepurtată
 Și nemirosită.
 Mergi în groapa-ntunecată
 Cu lacătă încuiată ;
 Lacătă c-a rugeni,
 Trupul că ți-a putrezi,
 Florile or înflori,
 Codrii or înverzi,
 Numai tu n-o să-nflorești,
 Ci mergi ca să putrezești.

Dragile mamii sprincene,
 Cum s-or face buruiene ;
 Dragii mamii ochișori,
 Cum or crește bozișori ;
 Dragile mamii mînuțe,
 Cum n-or mai face trebuțe ;
 Dragile mamii picioruțe,
 Cum n-or mai face urmuțe !
 Și mămuța cînd ar ști
 C-acest loc l-ai părăsi
 Și napoi iar ai veni,
 Cărărușa ți-ar plivi
 De iarbă și de mohor,
 Să știi că i-e mare dor.
 De cînd tu m-ai părăsit
 Și de la mine-ai pornit,
 Cămeșa ți s-o negrit.
 Da m-oi ruga mulțișor
 Să iei seama binișor,
 Să-mi trimiți cămeșuica
 Pe șuierul vîntului,
 Prin fundul pămîntului ;
 Că eu albă ți-oi spăla-o,
 Și frumos mi ți-oi usca-o,
 Și n-oi pune-o nici în boare,
 Nici undeva la răcoare,
 Nici în fața soarelui,
 Ci-n fața pămîntului ;
 Și te-i șterge pe obraz
 Și-i vedea al meu năcaz.

Rămii casă, sănătoasă,
 Că măicuța mea te lasă.
 Cîntați-vă, măi pereți,
 Că de maica rămîneți.
 Cîntă-te, casă și masă,
 Că măicuța mea te lasă.
 Cîntă-te și tu, ocol,
 Că de maica rămii gol.
 Cîntă-te și tu, grădină,
 Că de maica rămii strină.
 Trageți, voi, boi, trageți dragi,
 Că nu trageți lemn din dos,
 Că trageți stăpînul vost.
 Trageți, voi, boi, cît de lin,
 C-ajungem la țintirim,
 Ș-atuncea ne despărțim.
 Maica mea și draga mea,
 O ție nu ți-o plăcut
 În casa ce o-ai avut :
 Casă cu patru pereți,
 Mei într-alta, nu te vezi.
 Casă cu patru obloace,
 Mei într-alta-ntunecoasă.

Mămuță și gospodină,
 Nu-ți lăsa casa străină,
 Pe noi toți fără de milă,
 Că de mult n-avem tătuță,
 De-amu n-avem nici mămuță.
 C-aiesta nu-i drum la moară,

Să te vedem venind iară :
Aiestă nu-i drum la târg,
Să te vedem iar venind.
Cin' s-o dus în altă țară,
S-o mai dus și-o venit iară.
Cine merge-n ceea lume,
Se duce și nu mai vine.
Plîngi tu, casă,
Plîngi tu, masă,
Că de-amu mama te lasă.
Plîngeți uși, plîngeți ferești,
Că de-amu voi rămîneți.
Plîngeți și voi, coturele,
Că tare-ați fost grijite ;
C-o bătut vîntu din jos,
Stîlpu casei l-o dat jos :
Și-o bătut vîntu din sus,
Stîlpu casei jos l-o pus.
C-așa slabă cum erai
Multă trebuță făceai
Și cu noi tot mai grăiai
Și fruntea ne-o descrețeau ;
Și săracele mînuți,
C-o fost bune de trebuți.
Cu gura m-ai învățat,
Bune sfaturi mi-ai mai dat —
Da de-amu cin' m-a-nvăța
Dacă nu-i fi dumneata ;
De-amu cui m-oi jelui,
Dacă dumneata nu-i fi ?
Munților și florilor
Și negri străinilor ?
Cînd ți-i negri cămeșă
S-o trimiteți pe cineva,
Ori s-o aduci dumneata,

Să ți-o spăl, să ți-o albesc,
Cu dumneata să mai grăiesc.
N-oi spăla-o în izvor,
Ci în lacrimă de dor.
Și-napoi eu ți-oi trimite-o
Pe șuierul vîntului,
În fundul pămîntului.
N-oi spăla-o-n vălurele,
Numai cu lacrimi de-a mele,
Și ți-oi trimite-o pe stele.
Ian te scoală și-om grăi,
Să știi unde ne-om tilni,
Ca să mai grăim o dată.
La poartă la țintirim
Doar o dată ne-ntilnim.
Să lași groapa mînioasă
Și să vii cu noi acasă,
Că te primim bucuroasă,
Că ne-ai fost mămuța noastră ;
Că sîntem mari și cuminți,
Dar tot ne trebi părinți ;
Și măcar că-s mai bătrînă,
De la mamă aștept milă ;
Și mi-i drag ca să trăiești,
Nu aici să putrezești.

128

Scoală, mămucuță, scoală,
Că ți-a fi destul de-asăară !
Și-ți deschide ochisorii
Și ți-i vedea toți feciorii ;
Și-ți rădică genele
Și ți-i vedea fetele ;

Și-ți deschide gurița
Și-i vorbi cu noi ceva ;
Măcar două-trei cuvinte,
Ca să le ținem noi minte,
Că-n cea lume tare-i bine,
Cine merge, nu mai vine.
Cînd ți-a fi cămeșa neagră,
Să mi-o trimeți, maică dragă,
Pe şuierul vîntului
Din fundul pămîntului.
Că eu cum oi căpăta-o
De-a una ți-oi și spăla-o,
Și-oi spăla-o-n lăcrimele
Și ți-oi strînge-o-n păturele
Ș-oi usca-o-n gîndurile,
Că trăim cu mare jele.
Mămucuță draga mea, .
Draga mea și scumpa mea !
 Cînd aș ști
 C-ai veni,
Cărarușa ți-aș plivi
 Și de iarbă
 Și de nalbă,
Să vii, măicuță, degrabă !
 Și de spini
 Și de pelini,
Că tare-i greu în străini !
Să vii, măicuță, să vii,
Să mai vezi pe ai tăi fii,
Cînd or fi grîiele-n floare,
Cînd or fi grîiele-n clăi,
Să vii, măicuță, la noi !

Țucu-te, tătucă dragă,
 De la noi amu te duci,
 Da sînt două drumurele :
 Unu-i drumu dorului,
 Și unu-i a somnului ;
 Nu mere pe-a somnului,
 Că ti-i scăpa și-i dormi
 Ș-napoi nu-i mai vini :
 Da te du pe-a dorului,
 Cînd ți-a vini dor de noi
 Întoarce iară-napoi.
 Nu mere pe drum de piatră,
 Că nu-i vini niciodată :
 Dar te du pe drum cu flori,
 Cînd ți-a vini dor de noi
 'Întoarce iară-napoi.

Bună sara, miezul nopții,
 Că o venit ceasu morții !
 Și cocoșii or cîntat
 Și tu, dragă, n-ai plecat.
 — Taci, moarte, nu mă grăbi !
 Ș-acu-s gata d-a porni,
 Da nu mă poci despărți :
 De un fir de viorea,
 De draga nevasta mea ;
 De un fir de brebeneu,
 De dragu soțu meu ;
 De la fir de viorea,
 De la draga maica mea.

Strigă moartea-a tria oară :
 — O, nu ieși, dragă, afară ?
 — Aș ieși, moarte, ieși
 Da nu mă pot despărți :
 De un fir de brebeneu,
 De la dulce tata meu.
 Strigă moartea-a patra oară :
 — O, nu ieși dragă, afară ?
 — Aș ieși, moarte, ieși,
 Da nu mă pot despărți :
 De la fir de brebenei,
 De la dragi părinții mei.
 Strigă moartea-a cincia oară :
 — O, nu ieși tu, drag-afară ?
 — Taci, moarteo, nu mă grăbi,
 C-acu-s gata de-a porni,
 Da nu mă pot despărți :
 De la fir de vioarele,
 De la dragi surorile mele.
 Strigă moartea-a șasa oară :
 — O, nu ieși tu, dragă-afară ?
 — Taci, moarteo, nu mă grăbi,
 C-acu-s gata de-a porni,
 Da nu mă pot despărți :
 De la fir de busuioc,
 De la fetele din joc.

131

Prapore mîndru-mpupit,
 Tu, moarte, de ce-ai venit ?!
 Că noi nu te-am fi dorit.
 Prapore mîndru-nvărgat,
 Dar tu, moarte, ce-ai cotat
 Că noi nu te-am fi chemat.

Cum e moartea-nșelătoare,
Pune pînza pe picioare.
Moartea vine cu năcaz
Pune pînză pe obraz.
Ardă-mi-te focul, moarte,
Cum veniși la noi în noapte.
Te puseși în corn de masă
Luași propta de la casă.
Și te puseși într-un prun
De luași ce fu mai bun.
Te puseși la noi pe prag
Și-ai luat ce-aveam mai drag.

132

Vine moartea pe sub masă
Și-mi luă puiul cel dulce...
Vine moartea pe sub prag
Și-mi luă puiul cel drag...
Soțul meu și dragul meu
Că ție nu ți-a plăcut
De casa care-ai avut,
Am plătit maistori din sat
Să-ți facă... casă de veac.
Casă cu trei oblocele
Pe unul să-ți vie jele
De la neamurile tele.
Pe unul să-ți vie dor
De la scumpul tău fecior.
Și, dragă, să îți mai vie
De la scumpa ta soție.
Pe unul să-ți vie boare
Ca să mi te răcorești,
Dragă, să nu putrezești.

Din fața ta cea frumoasă
O crește iarba de coasă.
Cine-o pune coasa-n ea
Rupă-i-se inima !

133

Draga mea lumin-aprinsă,
Nu fu ziuă cîn' să stînsă,
Dragu meu, Ionu meu,
Privegieșii ț-or vinit,
Tu cu mine n-ai vorbit,
Ardă-te focul de moarte,
C-ai vinit pă su pămînt
De nime nu te-o văzut.
Și tu-ai vinit pă su iarbă
De nime nu te întreabă ;
Ș-ai zburat din vii în vii,
Ai luat tata de la copii.
Vai, Ioane, nu ți-i jele
De două fiicuți a tele ?
Două fiice ș-un băiat
Rămaseră sîngurei
Sîngurei ca vai de ei...
Că copiii fără tată
Nime nu-i mai ia-n socoată,
Copiii fără părinți
De tătă lumea-s căzniți.

134

Trageți, trageți clopotele,
Trageți, trageți clopotu,

Să se strîngă norodu,
Să pătrecă prohodu.
Roagă-te cui ți-i ruga,
Roagă-te la săpători,
Să facă gropuța largă,
Să-ncăp și eu la picioare,
Că nu ți-oi face strîmtoare,
Nici cu caru, nici cu plugul,
Numai singură cu trupu...
Nici cu plugu, nici cu caru,
Numai singură cu-amaru.
Cîte dealuri le-ai suit
Da tăte le-ai scoborît,
Da iesta de li-i sui
Mai mult nu li-i coborî ?

135

Vadana unde-i rămasă,
Plînge dranița pe casă ;
Unde-i casa cu bărbat,
Nici un par nu-i supărat,
Dar unde bărbatu moare,
Numai chin și supărare.
Cin' nū bea aiest pahar
Nu știe-n lume ce-i amar ;
L-am băut de două ori
Și nu uit pînă ce mor.
Tu de-amu ții scindurile
Și eu trag necazurile,
Tu de-amu stai su pămînt
Și eu m-oi legăna-n vînt,
De amar și de nevoi,
Ca codru bătut de ploi...

Să te scoli, să vii acasă,
Și să vii pîn' la fereastră,
Să-mi privești necazu-n casă ;
De-i vedea că-i rău ceva,
Îi intra și-i împăca ;
Da bine nu-mi poate fi,
Că așa-s vădănilii,
Cu chinuri și grelele
Își amărăsc zilele.
Eu de-amu unde m-oi duce
Numai vădană mi-or zice.
Că cine-o avut și amu n-are,
I se pare noaptea mare,
Cărărușa, stîncă tare ;
Eu am avut și-amu n-am,
Mi se pare noaptea an,
Cărărușa bolovan.

136

Nici o moarte nu-i amară
Ca moartea de primăvară
Pe-nfrunzitul codrului,
Pe cîntatul cucului,
Pe ieșitul plugului...

Moarte, moarte, rea mai ești,
Tu acolo năzuiești
Unde tu nu trebuiești !
Moarte, — acolo ai năzuit,
Unde tu n-ai trebuit.

Că ți-ai pus mîna pe masă
Și ne-ai făcut larg prin casă,

Și ți-ai pus mîna pe grindă
Și ne-ai făcut larg prin tindă,
Și ți-ai pus mîna pe scară
Și ne-ai făcut larg pe-afară !

III. DESCÎNTECE

Fugiți, gânduri blestемate
Și cugete necurate,
Mergeți în pustietate,
Prin munți, prin văi depărtate.
Fugiți, gânduri
Și descânturi,
Mergeți în alte pămînturi,
Risipiți-vă în vînturi,
În mări și-n alte adîncuri.
Veniți, gânduri ușurele,
Din grădini, din floricele,
Goniți cugetele rele,
Să se ducă, să se spele.
Fugi, piei, dor, te prăpădește
Și de pietre te lovește ;
Sparge-te, te risipește,
Pe (cutare) liniștește.
Ieșiți voi, gânduri urite,
În cap, în creieri virite,
Negre și posomorîte,
Fugiți, mergeți amărite.
Veniți voi, cugete bune,

De intrați în acest june,
Nu-l lăsați, că se răpune
De al dorului cărbune.
Faceți-vă alifie,
La rana lui, doftorie.
Leacul fie, nu fie,
Colacul babei să știe.

138

DE DINSELE

Voi, harnicelor de voi,
Voi, vetezelor de voi !
Pe unde mi-ați mai îmblat ?
Spuneți-mi ce-ați mai stricat ?
Pe George l-ați întâmpinat,
Puterea voi i-ați luat
Și viața i-ați scurtat,
Și din om frumos
Voi l-ați făcut ros
Și putregăios,
De tot uricios :
Din voinic fecior,
Ca pe un fuior
De cînepă voi l-ați biciulat,
De-o parte de drum l-ați aruncat,
Ca pe un om mort l-ați lăsat.
Voi, harnicelor de voi,
Voi, vetezelor de voi !
Strîngeți-vă toată viața
Și sămînța
Într-această apă sfîntă,
Care se cîntă
Și se descîntă.

Să-i aduceți lui George sănătate,
 Să mi-l scuturați de moarte,
 Să-i aduceți sănătate lui,
 Și viață lui.
 De ochi să mi-l descruntați,
 De cap să mi-l deșteptați,
 De picioare-l despiedecați,
 De mâni să mi-l dezlegați,
 Puterea înapoi să-i dați !
 Iar de nu vă veți strînge
 Și de nu vă veți stînge
 În această apă sfîntă,
 Care mi se cîntă
 Și descîntă
 Toată viața
 Și sămînța
 Cu mătură de busuioc mătura-v-oi,
 Cu bani de argint răteza-v-oi
 În gura unui fideleș înfunda-v-oi,
 Sub naltu ceriului arunca-v-oi
 Să vă ploaie ploile,
 Să vă bată vînturile,
 Să vă-nghețe gerurile,
 Să pieriți,
 Să vă izăriți
 Ca roua de soare,
 Ca stupitu-n cărare !
 — Cu mătură de busuioc nu ne
 mătura,
 Cu bani de argint nu ne răteza,
 În gură de fideleș nu ne înfunda,
 Sub naltu ceriului nu ne arunca
 Să ne ploaie ploile,
 Să ne bată vînturile,
 Să ne-nghețe gerurile,

Să pierim,
Să ne izărim
Ca roua de soare
Ca stupitu-n cărare.
Că noi ne-om strînge
Și ne-om sînge
Toată via
Și sămînța
În această apă sfîntă,
Care mi se cîntă
Și mi se descîntă,
Și pe Giorgias
Mîndru fecioraș,
De ochi noi l-om descrunta
Și de cap l-om deștepta
Și de mini l-om dezlega
Și de picioare l-om despiedeca,
Boala lui om alunga
Din picioare și din toate
Și i-om da iar sănătate,
Să rămîie sănătos
Și frumos
Și voios :
Să rămîie luminat
Ca argintu cel curat,
Ca auru strecurat
Cum Dumnezeu l-a lăsat...
De la mine descîntecu,
De la Dumnezeu daru.

'Argintule, viule,
Voinicule,

Nu te iau,
Nu te beau
De voinicie.
Nu te iau,
Nu te beau
De vitejie.
Eu te iau
Și te beau
Că eu am trei boale.
Una : sufletul să mi-l lași,
Să trăiesc,
Să văcuiesc.
Din astea, două
Să mi le omori,
Să le depărtezi,
Să mi le rătăcești,
Din creierii capului,
Din nările nasului,
Din piept,
De sub piept,
Din ficați.
De sub ficați,
Din bojoc,
De sub bojoc,
Din splină,
De sub splină,
Din rinichi,
De sub rinichi,
Din rinză.
Din unghii
De sub unghii,
Din sfîrcul nasului,
Din vîrful părului.
Să rămîn
Ca tine de curat,

Ca tine de luminat.

Mai întâi să-mi omori :

Frica,

Lipitura,

Săgetătura,

Deochetura,

Uscătura,

Înecătura,

Arsura.

Să rămîn curat,

Ca tine de curat,

Ca cerul de luminat.

Tu ești tare, întărește-mă !

Tu ești vrednic, învrednicește-mă !

Tu ești păzitor, păzește-mă !

Tu ești apărător, apără-mă !

Apără-mă de cu seara,

Apără-mă din miez de noapte,

Apără-mă din revărsat de zori,

Apără-mă din sfînțitul soarelui,

Apără-mă din apusul soarelui.

Să rămîn

Ca tine de curat,

Ca cerul de luminat.

Și mai am încă o boală.

Să mi-o omori,

Să mi-o depărtezi,

Să mi-o rătăcești,

Să mi-o răspîndești,

Să mi-o risipești,

Din crierii capului,

Din nările nasului,

Din fața obrazului.

Am un fapt,

Am un dat,

- Am o aruncătură,
 Am o adăpătură,
 Am o călcătură,
 Am o hîră,
 Am o mîră,
 Am o gîră.
 Să mi le omori,
 Să mi le depărtezi,
 Să mi le rătăceşti,
 Să mi le risipeşti.
 Tu eşti tare, să mă-ntăreşti ;
 Tu eşti păzitor, să mă păzeşti ;
 Tu eşti vrednic, să mă-nvredniceşti ;
 Tu eşti apărător, să mă aperi :
 De frică,
 De lipitură,
 De săgetătură,
 De deochetură,
 De uscătură,
 De înecătură,
 De aruncătură ;
 Din miez de noapte,
 Din revărsatul zorilor,
 Din sfinţitul soarelui,
 Din miez de zi,
 Din apusul soarelui,
 Apără-mă,
 Curăţeşte-mă,
 Întăreşte-mă.
 Şi mă fă şi pe mine
 Ca pe tine,
 Tot aşa de curat,
 Tot aşa de luminat.

DE ARUNCATURA

Ieșiți aruncători,
 Ieșiți făcători,
 Ieșiți țipături,
 Ieșiți giunghiuri,
 Ieșiți săgeți,
 Ieșiți răutăți !
 Ieși, duh necurat,
 Duh împelițat !
 Nu face dureri,
 Nu face supărări,
 Nu face strășnicie,
 Nu face minie.
 Nu da dureri,
 Nu da supărări,
 Nu da minte necuvioasă,
 Nu da vorbă necuviincioasă,
 Ieși, duh necurat, și-l lasă !
 Ieși, duh necurat,
 Duh împelițat,
 Că de nu-i ieși
 Eu te-oi prăpădi,
 Cu toporu te-oi tăie,
 Cu cuțitu te-oi giunghiè.
 Aruncături
 Și făcături,
 Țipături
 Și giunghiuri,
 Săgeți
 Și răutăți,
 Dureri
 Și supărări,
 Ieșiți
 Și periți

Ca roua de soare,
Ca stupitu-n cărare,
Că de nu-ți ieși
Și de nu-ți peri
Eu v-oi împunge,
V-oi străpunge.
Să ieșiți,
Să pieriți
Din cap,
De sub cap,
Din păr,
De su păr,
Din crieri,
De su crieri,
Din urechi,
De su urechi,
Din ochi
De sub ochi,
Din auzu urechilor,
Din vederea ochilor;
Din nas,
De su nas,
Din gură,
De su gură,
Din dinți,
De su dinți,
Din măsele,
De su măsele,
Din rădăcina dinților,
Din cununa măselelor,
Din fălci,
De su fălci,
Din barbă,
De su barbă,
Din bărbie,

De su bărbie,
Din grumaz,
De su grumaz,
Din piept,
De su piept,
Din coaste,
De su coaste,
Din spate,
De su spate,
Din șele
De su șele,
Din carne,
De su carne,
Din ciolane,
De su ciolane,
Din pîntece,
De su pîntece,
Din inimă,
De sub inimă,
Din rărunchi,
De su rărunchi,
Din plămîi,
De su plămîi,
Din maiu,
De su maiu,
Din mațe,
De su mațe,
Din șăzut,
Din născut,
Din picioare,
Din gură vorbitoare,
Din toate cîte le are.
Din nărtițele nasului,
Din fața obrazului,
Din creștetul capului,
Din rădăcina părului,

Din mii și sute de vînuțe,
Din douăzeci de degetuțe,
Din mii și sute de-ncheieturile,
Din douăzeci de degețele,
Din tăte ciolănelele,
Din tăte degețelele,
Din tăte-ncheieturilele.
Din creștetu capului
Pînă-n tăpile picioarelor.
Ieși duh necurat,
Duh împelițat
Cu lucru rău amestecat,
Că de nu-i ieși
Și de nu-i pieri,
Cu maiu te-oi zdrobi,
Cu toporu te-oi tăiè,
Cu cuțitu te-oi giunghiè,
Cu furca te-oi împunge,
Cu furcuța te-oi străpunge,
Cu foarfecele te-oi dumica,
Pe fereastră te-oi arunca,
Pe ulița satului te-i lua,
Pe ulița satului,
Pîn' la casa vinovatului.
Ai încălica pe casă,
De pe casă
Ai pica pe masă,
De pe masă
În solnița cu sare,
Din solnița cu sare
În blidu cu mîncare,
Din blid în lingură
Cu îmbucătură
Și cu sorbitură
Cu voi să trăiască,
Cu voi să vecuiască.

Că acest om n-are
Nici o stare,
Cu ce vă ține,
Nici cu ce vă mîngîie,
N-are cu ce vă apleca
Nici cu ce vă sătura.
Vă luați,
Vă cărați !
Că de nu vă veți lua
Și de nu vă veți căra,
Cu foarfecele v-oi dumica,
În drum v-oi arunca,
În pulbere v-oi mîna,
În mare v-oi săpa,
Acolo vă veți topi,
Acolo vă veți prăpădi
Ca spuma de mare,
Ca roua de soare.
În mare sînt vaci albe,
Vaci cudalbe
În coarne v-or lua
În picioare v-or călca
Mii sfărîmi v-or sfărma.
Acest om rămîne curat
Și luminat
Cum e de Dumnezeu lăsat
Și de popa botezat...
Cum întoarce plugu
Pămîntu
Și scoate
Pietrile toate,
Toate pietrile
Și rădăcinile,
Care-s acolo făcute
Și crescute,

Aruncăturile
 Și făcăturile,
 Țipăturile
 Și giunghiurile,
 Săgețile
 Și răutățile,
 Durerile
 Și supărările
 Nu-s făcute
 Și crescute,
 Ci-s luate
 Și-aruncate.
 Toate aruncăturile
 Și făcăturile
 Din N. să iasă
 Și să se ducă
 Să se cam mai ducă
 Pe capu cui le-o făcut
 Și le-o avut.
 Pe capu cui le-o lăsat
 Și le-o aruncat,
 N. să rămîie curat,
 Luminat.
 Cum e de Dumnezeu lăsat
 Și de popa botezat...
 Nu-ntorc cămeșa,
 Ci-ntorc aruncăturile
 Și făcăturile,
 Țipăturile
 Și giunghiurile,
 Săgețile
 Și răutățile,
 Durerile
 Și supărările
 De pe capu lui N.
 Să se ducă de unde-s venite.

N. să rămîie curat,
Luminat
Cum e de Dumnezeu lăsat
Și de popa botezat.
Cine-o făcut cu lucru rău,
Eu întorc cu Dumnezeu.
Cine-o făcut cu dracu,
El îl străpung cu acu.
De la mine descîntecu,
De la Dumnezeu daru !

141

DE BEȘICA CEA REA

S-o luat omu negru
Ponegru,
De la casa neagră
Poneagră,
Și s-o dus la pădurea neagră
Poneagră,
Cu topor negru
Ponegru,
Ș-o tăiet lemn negru
Ponegru,
Și-o făcut plug negru
Ponegru,
Cu grindeiu negru
Ponegru,
Cu coame negre
Ponegre,
Cu corman negru
Ponegru,
Cu plaz negru
Ponegru,

Cu bîrsă neagră
Poneagră,
Cu custură neagră
Poneagră,
Cu fiere negre
Ponegre,
Cu foitău negru
Ponegru,
Cu cucuș negru
Ponegru,
Cu potîng negru
Ponegru,
Cu cobilă neagră
Poneagră,
Cu otic negru
Ponegru,
Cu cotiugă neagră
Poneagră,
Cu osie neagră
Poneagră,
Cu roțițe negre
Ponegre,
Cu spițe negre
Ponegre,
Cu cîrceie neagră
Poneagră,
Cu tînjei negri
Ponegri,
Cu giuguri negre
Ponegre,
Cu resteie negre
Ponegre ;
Negri tînjei o-ntins
Negri boi o prins
Prin sfînta Luni,
Prin sfînta Miercuri,

Prin sfînta Vineri,
La arat o plecat
Beșică rea o căpătat,
Ce-o mîncat
Și nu i-o plăcut,
Ce-o băut
Și nu i-o suferit !
Da stăi N., nu gîndi,
Că nemică nu ți-a fi,
Că N. N. tē-a lecui
Beșică prin diochiu cel mare,
Beșică prin strigare,
Beșică prin rîgna cea mare
Pe cuțit de briciu lua-oi
Îndărăpt îndărăpta-oi ;
Bine alege-oi,
Bine culege-oi
Din toate nodarelele
Din toate-ncheieturelele,
Din creierii capului,
Din pielîța obrazului,
Din zgîrliciu nasului,
Din ochiu ochiului,
Din vederea ochilor,
Din auzu urechilor,
Din geană,
Din sprinceană,
Din cununa dinților,
Din rădăcina măselelor ;
Din inimă,
De sub inimă,
Din maiu
De sub maiu,
Din plămîi,
De sub plămîi

Din ficați,
De sub ficați,
Din ciolane,
De sub ciolane,
Din carne,
De sub carne,
Din sînge,
Din piele,
De sub piele ;
Bine alege-oi,
Bine culege-oi,
Pe cuțit de brici lua-oi,
În mare da-oi,
Acolo să pieie,
Să răspeie,
Ca spuma pe mare,
Ca stupitu sub picioare !

142

DE DIOCHI

La răchita cea-nverzită
Șede-o fată despletită.
La răchita rămurată
Șede-o fată-nzorzorată
Și s-aruncă de pe-o peatră
Pin' pe alta-ncolțurată.

Ea-i c-un ochi de sînge,
Cu unu de foc,
Cel de sînge stînge
Pe ochiu de foc ;
Ea-i c-un ochi de apă,
Cu unu de foc,

Stînge cel de apă
 Pe ochiu de foc...
 Aşa mi se frîngă
 Şi să mi se stîngă :
 Diochiturile,
 Săgetăturile,
 Uităturile,
 Şi pocitura,
 Şi toată rihna,
 Cum se potoleşte
 Şi se linişteşte
 Vîntu pe pămînt,
 Furiosu vînt ;
 Aşa să se potolească
 Şi să mi se liniştească
 Diochiturile,
 Săgetăturile
 Şi uităturile,
 Şi pocitura
 Şi toată rihna.
 Diochiturile,
 Săgetăturile
 Cele grele
 Măscăţele,
 Cele rele.
 Şi de este diochiet
 De femeie cu băiet :
 Crepe-i ţiţele,
 Cură-i laptele
 Să se mire noroadele !
 De-i diochiet de vro fată
 Mîndră şi-mpopoţonată :
 Crepe-i ţiţele,
 Pice-i cosiţele !
 Şi de-i diochiet
 De vrînt băiet :

Crepe-i pulpele,
Cură-i sîngele !
De-i diochiet de-o vădană
A unui copil mic mamă :
Moară-i copilu '
Mîndru ca bujoru !
Codru de l-o diochiet :
Pice-i frunza de pe fag !
Cîmpu de l-o diochiet,
Pice-i florile,
Ardă-i frunzele !
De l-o diochiet :
Ochi verzii
Sau căpriei,
Sau negrii,
Sau albăstrii,
Ochii să-i plesnească,
Sîngele-l năpădească,
Sîngele-l năbușească !
El să rămîie curat,
Să rămîie luminat
Ca și roua florilor
În revărsatu zorilor,
Ca lacrima ochilor,
Ca poala Sintă-Măriei,
Sfînta Maică-a veciniciei ;
Ca mă-sa cînd l-o născut,
Cînd s-a născut pe pămînt...
Pasere albă peste N. o zburat,
Diochiiu în patru o crăpat.
Nici cît un fir de mac n-a rămas,
Nici cît un fir de mac uscat
În patru părți despîcat
În fundu mării aruncat ;
Nici atîta n-o rămas,

Căci N. s-o curăţit şi s-o spălat
Ca auru strecurat,
Ca argintu cel curat.
De la mine descîntecu,
De la Dumnezeu daru.
Descîntecu de la mine,
Leacu de la Dumnezeu
Că aşa voiesc şi eu.

143

DESCINTEC DE DEOCHI

Fugi deochi,
dintre ochi,
că te-ajunge, te soseşte,
şi amar te pedepseşte
sabia de foc cerească,
pronia dumnezeiască.
Să te duci, să piei,
cum pier negurile
cînd bat vînturile,
cum pier roua la soare,
cum pier spuma de mare.

D-o fi deochi de fată mare,
să-i crape ţîţele,
să-i curgă sîngele,
ibovnicul să-şi urască.
D-o fi deochi de femeie măritată,
să-i crape ţîţele,
să-i curgă laptele,
să-i moară Mărtin de foame,
s-o urască bărbatul.

D-o fi deocheat de bărbat
ne-nsurat,
să-i crape brațele,
să-i curgă sîngele,
să-și urască ibovnica.

D-o fi deocheat de fete
mărunțele
și băieții mărunței,
să le crape călcîiele,
să le curgă sîngele,
să nu mai deoachie.

Sai, deochi
dintre ochi,
din fața obrazului,
din zgîrciul nasului,
din creierii capului,
din măduva osului,
din ochi
dintre ochi,
dintre gene
și sprîncene.

Să te duci, iar duci,
unde popa
nu toacă,
unde fata
nu joacă,
unde cocoș
nu cîntă,
unde vacă
nu zbiară,
unde pisică
nu miorlăie.

Să te duci la fata lui
Ler-împărat,

că ți-a pus masă întinsă
cu făclie-aprinsă,
cu pahare pline.
Pe (cutare) să-l lași
curat,
luminat,
de boală scăpat,
cum Maica Precista l-a lăsat,
ca aurul curat.

144

Cunună-se crai nou
cu cunună de piatră scumpă
de mult preț.
Lună luminată,
ce ești în cer
și pre pământ,
și vezi toate ce sînt
pre pământ,
eu nu mă poci odihni
în casa mea
și-n sălașul meu
de răul vrăjmașilor
și al pizmașilor,
cari s-au sculat
cu multă răutate
asupra mea
și asupra casei mele ;
iar tu, lună luminată,
să nu ai odihnă, nici somn,
ci să iei farmecii și uritul
din casa noastră,
și din masa noastră,
și din fața mea,

și din fața soției mele,
și din darul nostru,
și din sporul nostru.

Lună luminată,
de bărbat
fapt,
de muieri
fapt,
de băiat
fapt ;
lună luminată,
ia faptul din casa noastră,
și din sporul meu,
și din sălașul meu,
și din toate dobitoacele mele,
și din grădina mea,
și din pomurile mele,
și din toate lucrurile noastre,
și din prejurul casei noastre.

Lună luminată,
fapt de 99 de chipuri,
și de 99 de feluri,
fapt cu lut de la topilă,
fapt cu creieri de broască,
fapt cu păr de muieri,
fapt cu ou de pui înădușit,
fapt cu cîrțiță,
fapt cu aruncat în vînt,
fapt cu urinul înapoi,
fapt cu rac,
fapt cu talpă de guzgan orb,
fapt cu peli de șerpi,
fapt cu sînge și cu mațe
de arici,

fapt cu rugumătură de sfredel,
 fapt cu ștreang de om spânzurat,
 fapt cu pui de rîndunică,
 fapt cu liliac,
 fapt cu țărînă de cai,
 fapt cu seu de vacă crăpată,
 fapt cu sarea vitelor,
 fapt cu culcuș de iepuri,
 fapt cu mină de om mort,
 fapt cu țărînă de la mormînt,
 fapt cu vine și gîtlej de lup,
 fapt cu zgură de la cuptor
 părăsit,
 fapt cu praf de la țîțina ușii
 fapt cu scîrnă de lup,
 fapt cu cupag de car,
 fapt cu pedică de la mort,
 fapt cu creieri de la coșofană,
 fapt cu resteu,
 fapt cu clocitură de la rațe,
 fapt cu lac,
 fapt din fîntînă părăsită,
 fapt din răspînturi de drum,
 fapt cu cărbuni,
 fapt cu luatul manei vacilor
 și al oilor,
 și împrejurul Sfîntului Gheorghe,
 fapt cu luatul manei grîului
 și al păpușoilor,
 și a toate semănăturile,
 și din grădini,
 fapt cu usturoi

descîntat la Sfîntul Andrei,
fapt cu strehie,
fapt cu prăzneală de mîță,
fapt cu hărășeală de cîni,
fapt cu hîrburi
din nouă tîrguri improșcați,
fapt cu apa de la roata morii
care improască,
fapt cu praf
de la scuturătură de găină,
fapt cu plisă de cioară,
fapt cu cenușă
lepădată de la cămeși,
fapt cu mătură lepădată,
fapt cu potlogi lepădați,
fapt cu aramă,
fapt cu marmură,
fapt cu cremene,
fapt cu hîrtie,
fapt cu broască cusută la gură,
fapt cu făină
măcinată pe diudor,
fapt cu turtă de grîu
și cu țîțe de muieri,
fapt cu legatul cununiei
flăcăilor și fetelor,
fapt cu făcutul pe ursită,
fapt de adus cu farmeci
pe cari ți drag,
fapt cu mătrăgună
de a trăi rău în casă,
și de pagubă,
și de urît,
și de nebuneală,
și de despărțire de soț,

fapt aruncat în fața casei,
fapt aruncat în horn,
fapt în așternut.

Lună luminată,
lună luminată,
să vii, să vii
să iei faptul
și strigarea,
și cercarea,
și pîrîciunea,
și urîtul
de pe lume
și din casa noastră,
și din masa noastră,
și din sălașul meu,
și din țarina mea,
și din țărîna mea,
și din livada mea,
și din via mea,
și din meșteșugul meu,
și din negustoria mea,
și din sporul meu,
și din lenevirea mea,
și din trîndăvirea mea,
și din punga mea cu bani,
și din lada mea cu straiiele,
și din cuptoarele casei mele,
și să-l treci
din vad
în vad,
și să-l duci
prin munți
și codri pustii,
nelocuiți

de nici o ființă
omenească ;
iar pe noi,
și pe copiii noștri,
și pe cei ce s-ar naște
din noi,
să ne lași curăți,
luminați,
ca argintul strecurați,
și ca aurul de curăți,
ca soarele-n senin
ce luminează din cer... •

145

PE URSITA

Eu scutur parul,
Parul scutură gardul,
Gardul scutură lazul,
Lazul scutură glodul,
Glodul scutură pământul,
Pământul scutură lacul,
Lacul scutură pe dracul,
Pe dracul cel mai mare,
Dintre toți dracii mai tare.
Tu, Velzevule, ce ești !
Ieși de unde locuiești
Și strigă-ți toți dracii tăi,
Mari și mititei,
Mulți ca frunza,
Iuți ca spuza,
Și-i trimite,
Cum mai iute,
Prin toate țările,
Prin toate ținuturile,

Prin toate orașele,
Prin toate satele
Și prin toate casele,
Prin toate câmpiile,
Prin toate dumbrăvile,
Pe toate drumurile
Și pe toate cărările,
Prin toate pădurile,
Pe toate plaiurile
Și pe toate poticele,
Și te du și tu cu ei,
Și cătați ursitul meu
Ce mi-i de la Dumnezeu,
Ce-i de Dumnezeu ursit,
De buni oameni îndemnat,
Ce-i de ursitori ursit
Și de Dumnezeu menit
Dar de oameni răi vrăjit.

Cătați-l
Cercați-l !
De le-ți găsi
C-a fi
Acasă,
La masă
Cu tată,
Cu mamă,
Cu frați,
Cu cumnați,
Cu surori,
Cu verișori,
Cu surate,
Cu cumnate,
Cu surioare,
Cu verișoare,
Cu vecini,
Cu străini,

La masă stînd
Și mîncînd
Zvîrliți-i lingura,
Sfărmați-i strachina
Să-i pară frații
Și cumnații,
Surorile
Și verișoarele,
Suratele
Și cumnatele,
Părinții,
Vecinii
Și străinii
Ca cîinii
Ce hîrîiesc,
Ca porcii
Ce grohotesc.
De le-ți găsi la masă
Cu văduve grase,
Cu fete frumoase,
Zvîrliți-i lingura,
Sfărmați-i strachina,
Să-i pară lui
Ibovnicele lui
Cățele burduhoase,
Scroafe răpănoase.
De le-ți găsi pe drum mergînd,
De le-ți afla în somn dormind,
Trîntiți-l,
Învîrțiți-l,
Grăbiți-l,
La N. porniți-l !
Cu nouăzeci și nouă de picioare
Alergătoare

După dînsul alergați,
Pe sus îl luați
Spre N. îl plecați !
Cu nouăzeci și nouă de limbi
împungătoare

Și străpungătoare
Împungeți-l,
Străpungeți-l,
La N. duceți-l !

Cu nouăzeci și nouă de cozi lovitoare
Și pălitoare

Loviți-l,
Păliți-l,
Din față-l loviți,
Din dos îl păliți,
Sîngele-i clocotiți,
La N. mi-l porniți !
Cătați-l,
Cercați-l,
Curînd,
Mai curînd,
În astăseară,
De seară,
În astănoapte,
De noapte.
Unde li-ți căta
Și mi li-ți afla

Nu-i dați loc de fel a sta.
De li-ți găsi pe cuptori,
Dați-l jos de pe cuptori.
De li-ți găsi pe vatră,
Dați-l sub vatră.
De li-ți găsi la foc,
Dați-l pe foc.
De li-ți găsi pe pat,
Dați-l sub pat.

De li-ți găsi pe sub lăiță,
Dați-l sub lăiță.
De li-ți găsi lăngă masă,
Dați-l la mijloc de casă,
Dați-l lăngă prag,
Dați-l peste prag,
De li-ți găsi după prag,
Dați-l în ogradă.
De li-ți găsi în ogradă,
Dați-l peste poartă.
Nu-i dați a mînca,
Nu-i dați a lucra,
Nu-i dați a bea,
Nu-i dați a ședeia,
În loc nu-l lăsați,
Odihnă nu-i dați,
Nu-i dați a ședeia într-un loc
 Cu părul pe foc.
 Dați-i fiori
 Pe subsuori...
 Și șoareci
 Prin cioareci,
 Și furnici
 Prin opinci.
Cum arde para focului
În gura cuptiorului,
Așa să-i ardă și lui inima
 După Domnica,
 După gîndul ei,
 După traiul ei.
Tu, împăratul dracilor,
 Împelițaților !
Strînge-ți pe toți dracii răi,
 Mari și mititei
 . Iuți și sprintenei,
 Și-i trimite-n toate țările,

În toate ținuturile,
În toate orașele,
În toate satele,
Și-unde li-ți găsi
Pe ursitul meu
Dat de Dumnezeu,
De Domnul Dumnezeu dat,
De oameni buni îndemnat,
Pe sus luați-l,
La N. porniți-l,
Iute ca gândul,
Ușor ca vîntul,
Peste codri fără rășine,
Peste cîmpi fără pășune,
Peste ape fără vaduri,
Peste garduri
Fără prilazuri.
Cum n-a avut
Cînd l-a născut,
Mă-sa stare,
Alinare
Și-așezare,
Așa să n-aibă și el
Stare
Și-alinare,
Pîn' nu s-a porni,
Pînă n-a sosi,
La N. cea alcasă
Și frumoasă,
La graiul ei,
La traiul ei,
La cuvîntul ei,
La toate ale ei !
Tu,-mpărate, să m-ascuți
Și ce ți-am spus să nu uiți,

Că de nu-i uita
 Și de m-ăi asculta,
 Un hărmăsari negru ca corbul
 Și iute ca focul
 Din herghelia Vlădichii l-oi lua
 Și ți l-oi da.
 Și de m-ăi asculta,
 Un hărmăsari negru ca corbul
 Și iute ca focul
 Din herghelia împăratului
 L-oi lua
 Și ți l-oi da.
 Tu,-mpărate,
 Cornurate !
 De m-ăi asculta
 Și m-ăi asculta,
 Un copil de fată mare
 Nebotezat,
 Ne-ncreștinat,
 L-oi lua
 Și ți l-oi da !
 Peste mare poznă-i da,
 Că muierea prinde-ți-oi,
 Cu fusul morii-mpunge-oi,
 Ochii din cap scoate-oi,
 Și-altă poznă face-ți-oi.

146

Foc, focșorul meu,
 Eu te-nvelesc de două părți,
 Tu să te dezvelești de nouă părți ;
 Și să te faci un șarpe balaur,
 Cu solzii de aur,

Cu botul de cucă,
 Cu limba de foc.
 Și să te duci la ursitul meu,
 Cu coada să-l plesnești
 Și la mine să-l pornești.
 De l-oi găsi la masă șezînd,
 Să-i scape lingura din mînă
 Și bucătura de la gură.
 S-alerge la mine,
 Să nu poată ogoi,
 Să nu poată odihni,
 Cum n-a putut mă-sa ogoi
 Și odihni,
 Pînă pe dînsul nu l-a făcut,
 Cu vine curate,
 Cu lacrimi vărsate,
 Cu sudori de moarte !
 Așa să nu poată
 Pînă cu mine nu s-ogoi
 Și nu s-o odihni ;
 Pînă cu mine în pat nu s-o culca
 Și dintr-o bucată n-o mînca !
 Să mă visez cu dînsul
 La masă șezînd,
 Dintr-o bucată de pîne mușcînd
 Și din pahar plin bind.
 Aieva să-l văz,
 Anume să-l cunosc.
 Cum nu poate boul să tragă
 Fără jug și fără resteu,
 Așa să nu poată
 Ursitul meu fără mine.
 Cum umblă puiul după cloșcă
 Și cloșca după pui,
 Așa să umble ursitul meu după
 mine.

Cum nu poate mielul fără oaie
 Și vițelul fără vacă,
 Vaca fără vițel ;
 Și cum nu poate copilul fără
 mamă
 Și mama fără copil,
 Așa să nu poată ursitul meu
 Fără mine.
 Eu m-oi culca și m-oi odihni ;
 Dar ursitul meu să nu se culce,
 Să nu se odihnească,
 Și la mine-n astănoapte să
 pornească,
 Prin pădure fără sine
 Prin sate fără rușine
 S-alerge în astănoapte la mine.

147

De la apus pîn' la răsărit
Nouă cazane s-a pus.
Arde și clocotește în ale nouă
cazane.
Arde carne de gligan.
Nu e carne de gligan
Și e carne din scrisa fetii
(cutăreia).
De păzit cine-l păzește ?
Îl păzește nouă draci,
În gură cu focuri
Și-n coade cu zmocuri.
Să umble și-n lung și-n lat
Și la noi în sat,
Di pă scrisa fetii (cutăreia)
De l-o găsi la masă mîncînd

Hodinind și durmind,
Cu zmocurile să-l plesnească,
Cu ciocurile să-l ciomnească,
Că eu fac pe el, pe mumă-sa,
Pe el, pe tată-său,
Pe el, pe popa al din sat,
Să-i dea-n gând de cununat.
Cîți în oichi l-o vedea
Toți de el să stea,
Pînă scrisa lui s-o ia !
Tu, bîț de-alun,
Să vină ca om bun !
Tu, bîț de arțar,
Să vină ca un armăsar !
Tu, bîț de sînger,
Să vină ca un înger !
Tu, bîț de soc,
Să nu-i dea a sta-n loc !
Tu, fasui
Să te duci să-i spui !
Tu, mazăre,
Să vină ca o pasăre !
Tu, bob,
Să dea ca un orb !
Tu, scăiete.
Să vină ca un arete !
De-o fi-n țară,
Îi pun scară.
De-o fi-n Olt,
Îi pun pod.
Să treacă pîn fete frumoasă
Ca prin cățele rîioasă,
Fin neveste alesă
Ca pîn vii culesă.
Să tragă la scrisa lui acasă,
În sara de astăsară,

În noaptea de astănoapte.
Să-l mănince pureci de la nouă
cocini
Și păduchi de la nouă pușcării ;
Să-l trîntească,
Să-l izbească,
La scrisa lui să-l pornească !

148

DE DRAGOSTE

Plecai în luncă,
În sînta duminică,
Pe potecă necălcată,
Pe rouă nescuturată.
Plecai pe drumul mare
Spre soare răsare
Pe potecă călcînd
Și dragoste adunînd.
Și-ncepu să plîng
Și să mă frîng,
De făcături,
De dătături,
De uriciuni,
Maica Precesta,
Sfînta Dumineca
Din cer mă auzeau,
Pe scări de argint veneau,
De mină mă luau
Și cu mine plecau
La fîntîna lui Adam,
La pîrîul lui Iordan.
În jgheab de aur mă băgau
Și mă spălau,
Pe față,

Pe brață,
Pe dalbă peliță
Și pe la guriță,
Și-mi luau din cap
Coarne de țap,
Din sprîncene
Pene rele,
Din spinare
Fund de căldare.
Dupe trup —
Peri de lup,
Din picioare
Copite de căprioare,
Nici pe astea nu mă lăsară,
Pe Sfîntu Gheorghe chemară :
— Sfînte Gheorghe, feciorul
nostru,

Vino la...
Și cu bici plesnește,
De pe el gonește
Toate făcăturile,
Toate urîciunile,
Toate hulile,
Toate gîlcevile,
Toate certurile,
Și le pornește
Din pat în pat
Pe capu cui le-a dat
Că nu e nici un păcat.
Și-l spală,
Și-l curăță
De toate făcăturile,
De toate urîciunile,
De toate hulile,
De toate gîlcevile,
De toate certurile.

Și să-i pui
 Soarele cu razele,
 Luna cu stelele,
 Luceferi, luceferei
 La cei doi umerei,
 Lumea să se uite la ei,
 Și cum se-nalță soarele
 Peste toate văile,
 Peste toate dealurile,
 Așa să se-nalțe
 Peste toți copiii,
 Peste toți oamenii,
 Peste toate fetele,
 Peste toate ibomnicile,
 Peste toate muierile,
 Și cum luminează luna
 Prin toate luncile,
 Prin toate cîmpiile,
 Prin toate casele,
 Așa să lumineze... (cutare)
 Printre toți copiii,
 Printre toți oamenii,
 Printre toate fetele,
 Printre toate ibomnicile,
 Printre toate muierile.
 Nici pe aia nu mă lăsară
 Altă dragoste-adunară,
 De la nouăzeci și nouă fete
 frumoase
 Cu cîrpe de mătase.
 De la nouăzeci și nouă mirese,
 Cu cîrpe alese.
 De la nouăzeci și nouă grădini
 Cu mulți vișini.
 De la nouăzeci și nouă mume,
 Cu inimile bune.

De la nouăzeci și nouă oi cu mei,
De la nouăzeci și nouă vaci cu
viței.

— Cum aleargă oaia la mei,
Vaca, la viței,
Așa s-alerge lumea la... (cutare)
Să-i vadă statu,
Să-i audă faptu.
Cine i-o auzi gomu,
Să zică că e Domnu.
Cine i-o vedea trupu,
Să zică că e episcopu.
Cine i-o vedea statu,
Să zică că e împăratu.
Cine l-o vedea
Să nu-l poată uita
Că e băiat frumos,
Că e băiat fălos.

149

Plecai duminică dimineața
Pe cale, pe carare.
Mă-ntîlnii cu ciuta-n cale
Nu-i ciuta de-ncintă meri și peri
Dealurile și văile,
Ci-i ciuta de-ncintă toată lumea
Toți jendarii,
Toți primarii,
Toți popii,
Toți pătrupopii
Și judecătoru din scaun !
Să moară și să plesnească
Lumea și țara după mine.
Cînd mi-o auzi graiu,
Să zică că-s craiu.

Soare, soare, frăţioare,
Dă-mi mie razele tale
Pe braţele mele
Să mă hărănesc în lume şi-n ȧră
cu ele.

Cum dă porcu cu nasul pin toate
părţile

Cum dă raţa cu nasu,
Aşa să dea mîndrile după mine.
Cînd mi-aude graiu
Să zică că-s craiu !
Mîndra mea
Să moară şi să plesnească după
mine.

Cînd mi-o auzi graiu
Să zică că-s craiu !
Cum îndulceşte zaharu
Toate gurile,
Toate beuturile,
Aşa să mă-ndulcească pe mine
toată lumea.

Cum îndulceşte mierea
Toate gurile,
Toate beuturile,
Aşa să mă-ndulcească pe mine
toată lumea,

Toate fetele,
Toţi băieţii,
Toată suflarea
Toată mişcarea.
Pe unde merg eu
Lumea şi ȧra să moară şi să
plesnească după mine.

GLOSAR

Abua, vb. — a adormi.

Arvînt, s. m. — v. arvon.

Arvon, s. n. — arvună, avans.

Astaji, vb. — a grăbi.

Băsăta, vb. — a vorbi.

Bişag, s.n. — belşug.

Bohor, s.m. — bour, zimbru.

Boştină, s.f. — ce rămîne după storsul fagurilor sau a strugurilor.

Cersăla, vb. — a ţesăla.

Chindisi, vb. — a coase, a broda.

Chischineu, s.n. — maramă.

Chită, s.f. — buchet, mănunchi.

Cinaş, adj. — elegant, dichisit.

CIoltar, s.n. — pătură ce se pune sub şa.

Cîrcegeu, s.n. — ulcior.

Cîtilin, adv. — lin, încet.

Ciurgău, s.n. — izvor.

Cupag, s.n. — pieptar ţărănesc.

Dimerlie, s.f. — baniţă.

Doicat, adj. — îngrijit.

Duf (*Dulf*) s.m. — personaj fantastic : duhul, vîlva apei.

- Ferie*, s.f. — măsură de capacitate reprezentînd conţinutul unei vedre.
- Foitău*, s.n. — verigă de fier de la grindei.
- Godinat*, s.m. — purcel.
- Golumbaş (Golumb)*, s.n. — porumbel.
- Gom*, s.m. — gomot, zgomot.
- Goz*, s.n. — gunoi, rest de fin.
- Haitău*, s.m. — hăitaş.
- Hamniş*, adj. — viclean, şmecher.
- Impupî*, vb. — a înmuguri, a îmboboci.
- Indoblici (oblici)*, vb. — a prinde de veste, a adulmea.
- Inrăftura*, vb. — a înşeuă.
- Inţigla*, vb. — a potrivi săgeata.
- Jîb*, adv. — vîrtos, repede.
- Jugan*, s.m. — cal tînăr.
- Lud*, adj. — necopt la minte.
- Mărtăci*, vb. — a pune martaci (pari groşi) la un gard.
- Nădăi*, vb. — a bănuî, a pricepe.
- Năsadă*, s.f. — arie.
- Odobaie*, s.f. — car mare cu care se cară snopii la arie.
- Peşchir*, s.n. — ştergar, năframă.
- Pitat*, adj. — cu crengile adunate la vîrf.
- Plean*, s.n. — pradă de război.
- Pogonici*, s.m. — băieţandru, argat care mîină boii în-jugaţi la plug.
- Poităşea*, s.f. — prietenă.

Polijit, adj. — poleit.

Pologi, vb. — a face poloage, a culca la pământ.

Rujă, s.f. — trandafir.

Sahană, s.f. — farfurie, vas de metal.

Steriță (a vîntului) s.f. — în calea vîntului.

Socăciță, s.f. — bucătăreasă.

Stoborît, adj. — îngrădit.

Străpșor (de busuioc), s.n. — tulpină, creangă.

Struț, s.n. — buchet de flori.

Suhăție, s.f. — pășunat.

Șlaier, s.n. — voal pentru mireasă.

Știr, s.n. — ștergar.

Tocălie, s.f. — morișcă.

Toriște, s.f. — rest de paie, fîn de la nutrețul vitelor.

Țipa, vb. — a arunca.

Țipău, s.n. — pîine mică, rotundă.

Uspăcior, s.m. — oaspete.

BIBLIOGRAFIE

- 1 *Albina*, foaie săptămînală pentru popor, Bucureşti (A.) : 107.
- 2 Alecsandri, V., *Poezii populare ale românilor. Adunate şi întocmite de...*, Bucureşti, 1866 (V.A.) : 88.
- 3 Alexandru, Tiberiu, *Béla Bartók despre folclorul românesc*, Bucureşti, 1958 (T.A.) — (Bartók) : 18.
4. Alexici, G., *Texte din literatura populară română. Tomul I : Poezia tradiţională*, Budapesta, 1899 (G.A.) : 47.
- 5 *Antologie folclorică din Ținutul Pădurenilor (Hunedoara)*, Editura muzicală a Uniunii compozitorilor, Bucureşti, 1959 (A.f. Ț.P.) : 87, 109, 130.
- 6 *Anuarul Arhivei de folclor* Academia Română, Cluj, Bucureşti (1932—1945) (A.A.F.) : 65.
- 7 *Arhiva Institutului de etnografie şi folclor din Bucureşti* (A.I.E.F.B.) : 51, 53, 133.
- 8 Balş, T., *Pe-un picior de plai — folclor poetic contemporan* — Bucureşti, 1957 (T.B.) : 83.
- 9 Bălăşel, T., *Versuri populare române. Adunate şi coordonate de...*, vol. I—III, Craiova, 1919 (T. Băl.) : 50.

10 Bîrlea, I., *Balade, colinde și bocete din Maramureș*, București, 1924 (I.B.) : 22.

11 Brăiloiu, C., „*Ale mortului*“ din Gorj, București, 1936 (C. Br.) : 108, 110, 111, 112, 114.

12 Burada, T. T., *O călătorie în Dobrovia*, Iași, 1880 (T.T.B.) : 13, 36.

13 *Conăcării, orații și cîntece de la nunți*, Folticeni, 1915 (*Conăcării*) : 95.

14 Crețu, Gr., *Folclor din Oltenia și Muntenia*, vol. IV (col. inedită) (Gr. C.) : 21.

15 Densusianu, O., *Graul din Țara Hațegului*, București, 1915 (O.D.I.) : 34.

16 *Doine, cîntece, strigături*, Editura de stat pentru literatură și artă, col. B.P.T., București, 1955 (D.c.s.) : 52, 79.

17 Drăgoi, Sabin, *303 colinde cu text și melodie*, Craiova, 1931 (S. Dr.) : 2, 9, 19, 27, 29.

18 *Foaia poporului*, Sibiu, 1892, ș.u. (F.p.) : 78, 96.

19 *Folclor din Transilvania*. Texte alese din colecții inedite. Ediție îngrijită de Ioan Șerb ; Editura pentru literatură, București, 1962, 2 vol. (F.T.). Culegere de Ioan Șerb și Domițian Cesereanu (I.Ș. și D.C.) : 5, 37, 118, 126, 131, 132.

Petre Lenghel-Izanu (P.L.I.) : 3, 89, 97, 115.

Ion Dezmîreanu (I.D.) : 54, 55, 76, 121, 122, 134.

V. T. Doniga (V.T.D.) : 77.

D. Pop (D.P.) 90, 91, 92, 129.

I. Bogdan (I.B.) : 94, 100.

N. Mihuța (N.M.) : 98.

N. Jula (N.J.) : 101.

20 Gregorian, M., *Folclor din Oltenia și Muntenia*, vol. I (în curs de apariție) (M.G.) : 147 și 149.

- 21 Hasdeu, B. P., *Magnum Etymologicum* (B.P.H.) : 62.
- 22 Ionașcu, N. I. și M. St. Mîndreanu, *Poezii populare și descîntece*, Alexandria, 1897 (I. și M.) : 148.
- 23 *La luncile soarelui*. Antologie a colindelor laice. Ediție îngrijită și prefată de Monica Brătulescu, București, 1964 (L.I.s.) : 4, 6, 7, 14, 16, 20, 23, 25, 30, 31.
- 24 Marian, S. Fl., *Nașterea la români*. Studiu etnografic. București, 1892 (S. Fl. M. I) : 58, 59, 61, 63, 64.
- 25 Marian, S. Fl., *Nunta la români*. Studiu istorico-etnografic comparativ, București, 1890 (S. Fl. M. II) : 67, 68, 71, 72, 73, 74, 75, 80, 81, 82, 84, 85, 86, 93, 99.
- 26 Marian, S. Fl., *Inmormîntarea la români*. Studiu etnografic. București, 1892 (S. Fl. M. III) : 106, 113, 116, 117, 125, 128, 136.
- 27 Marian, S. Fl., *Satire populare române*, București, 1893 (S. Fl. M. IV) : 102, 104.
- 28 Marian, S. Fl., *Descîntece populare române*, Suceava, 1886 (S. Fl. M. V) : 138, 140, 141, 142.
- 29 Marian, S. Fl., *Vrăji, farmece și desfaceri*, București, 1893 (S. Fl. M. VI) : 145.
- 30 Mohanu, C., *Colinde din Țara Loviștei în Folclor din Oltenia și Muntenia*, vol. V (col. inedită) (C. Moh.) : 11, 12, 17, 26, 32, 39.
- 31 Muntean, G., *Folclor din Suceava*, Editura de stat pentru literatură și artă, col. B.P.T., București, 1959 (G. M.) : 127, 135.
- 32 Neagu, Gh., *Colinde din Ialomița*, Roșiorii-de-Vede, 1946 (Gh. N.) : 28.
- 33 Nijloveanu, I., *Folclor din Muntenia în Folclor din Oltenia și Muntenia*, vol. V (col. inedită) (I. N.) : 66.

34 Pamfile, T., *Cîntece de stea, vicleime, sorcove și plugușoare întocmite pentru folosul tineretului*, București (T. Pam.) : 8.

35 Pann, A., *Spitalul amorului sau Cîntătorul dorului*, București, 1852 (A. P.) : 137.

36 Pauleti, N., *Cîntări și strigături românești de care cîntă fetele și feciorii jucînd, scrise de... în Roșia, în anul 1838*. Ediție critică cu un studiu introductiv de Ion Mușlea, București, 1962 (N. P.) : 105.

37 Păsculescu, N., *Literatură populară românească*, București, 1910 (N. Păs.) : 139, 146.

38 Rădulescu-Codin, C., *Folclor din Muntenia* (col. inedită) (C. R. C.) : 33.

39 Răuțescu, I., *Colinde*, București (I. Răuț.) : 38.

40 Teodorescu, G. Dem., *Poezii populare române*, București, 1885 (G. Dem. T.) : 15, 24, 35, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 48, 49, 69, 70, 143, 144.

41 Theodorescu, C., *Izvoare fermecate. Culegere de folclor*, București, 1958 (C. Th.) : 60, 103.

42 Viciu, Alexiu, *Colinde din Ardeal*, București, 1914 (A. Vic.) : 1, 10.

43 Zamfir, Const., Victoria Dosios și Elisabeta Moldoveanu-Nestor, *132 cîntece și jocuri din Năsăud*, București, 1958 (C.Z., V.D. și E.M.-N.) : 56, 57.

INDICE BIBLIOGRAFIC AL POEZIILOR

1 = A. Vic. (36); 2 = S.Dr. (184); 3 = F.T. (P.L.I.); 4 = L.l.s. (A.I.E.F.B., fgr. 6812 d); 5 = F.T. (I.Ș. și D.C.); 6 = L.l.s. (A.I.E.F.B., fgr. 2210 a); 7 = L.l.s. (A.I.E.F.B., fgr. 6857); 8 = T.Pam. (15); 9 = S.Dr. (185); 10 = A.Vic. (140); 11 = C.Moh.; 12 = C.Moh.; 13 = T.T.B. (89); 14 = L.l.s. (A.I.E.F.B., fgr. 1619 a); 15 = G.Dem.T. (60); 16 = L.l.s. (A.I.E.F.B., fgr. 1616 b); 17 = C.Moh.; 18 = T.A. — Bartók; 19 = S.Dr. (82); 20 = L.l.s. (A.I.E.F.B., fgr. 5305 a); 21 = Gr.C.; 22 = I.B. (109); 23 = L.l.s. (A.I.E.F.B., fgr. 8328 c); 24 = G.Dem.T. (61); 25 = L.l.s. (A.I.E.F.B., fgr. 6884 a); 26 = C.Moh.; 27 = S.Dr. (53); 28 = Gh.N. (35); 29 = S.Dr. (51); 30 = L.l.s. (A.I.E.F.B., fgr. 1578 c); 31 = L.l.s. (A.I.E.F.B., fgr. 8829 b); 32 = C.Moh.; 33 = C.R.C. (col. inedită); 34 = O.D. (270); 35 = G.Dem. T (80); 36 = T.T.B. (65); 37 = F.T. (I.Ș. și D.C.); 38 = I. Răuț. (36); 39 = C.Moh.; 40 = G.Dem.T. (148) (S.Fl.M.); 41 = G.Dem.T. (154) (T.T.B.); 42 = G.Dem.T. (145) (V.A.); 43 = G.Dem.T. (141) (Gr.G.T.); 44 = G.Dem.T. (159); 45 = G.Dem.T. (211); 46 = G.Dem.T. (211); 47 = G.A. (I, 198); 48 = G.Dem.T. (210); 49 = G.Dem.T. (210); 50 = T.Băl. (I, 94); 51 = A.I.E.F.B. (fgr. 3694 a); 52 = D.c.s. (9); 53 = A.I.E.F.B. (ms.); 54 = F.T. (I.D.); 55 = F.T. (I.D.); 56 = C.Z., V.D. și E.M.-N. (50); 57 = C.Z., V.D. și E.M.-N. (64); 58 = S.Fl.M. I (51); 59 = S.Fl.M. I (53); 60 = C.Th. (11); 61 = S.Fl.M. I (316); 62 = B.P.H.; 63 = S.Fl.M. I (434); 64 = S.Fl.M. I (320); 65 = A.A.F. (an. VI — 1942 — 116); 66 = I.N.; 67 = S.Fl.M. I (168); 68 = S.Fl.M. II (333); 69 = G.Dem.T. (173) (I.C.F.); 70 = G.Dem.T. (169); 71 = S.Fl.M. II

(423); 72 = S.Fl.M. II (414); 73 = S.Fl.M. II (M.P.);
 74 = S.Fl.M. II (844); 75 = S.Fl.M. II (666); 76 = F.T.
 (I.D.); 77 = F.T. (V.T.D.); 78 = F.p. (III, 50); 79 = D.c.s.
 (18); 80 = S.Fl.M. II (382); 81 = S.Fl.M. II (449); 82 =
 S.Fl.M. II (407); 83 = T.B. (31); 84 = S.Fl.M. III (413);
 85 = S.Fl.M. II (158); 86 = S.Fl.M. II (406); 87 =
 =A.f.Ț.P. (60); 88 = V.A. (383); 89 = F.T. (P.L.I.); 90 =
 =F.T. (D.P.); 91 = F.T. (D.P.); 92 = F.T. (D.P.); 93 =
 =S.Fl.M. II (570); 94 = F.T. (I.B.); 95 = *conăcării* (44);
 96 = F.p. (II, 431); 97 = F.T. (P.L.I.); 98 = F.T. (N.M.);
 99 = S.Fl. M.II (299); 100 = F.T. (I.B.); 101 = F.T. (N.J.);
 102 = S.Fl.M. IV (83); 103 = C.Th. (137); 104 = S.Fl.M.
 IV (43); 105 = N.P. (99); 106 = S.Fl.M. III (227); 107 =
 =A.(XL—13); 108 = C.Br. (4); 109 = A.f.Ț.P. (65); 110 =
 =C.Br.; 111 = C.Br.; 112 = C.Br. (13); 113 = S.Fl.M. III
 (439); 114 = C.Br. (12); 115 = F.T. (P.L.I.); 116 =
 =S.Fl.M. III (120); 117 = S.Fl.M. III (499); 118 = F.T.
 (I.Ș. și D.C.); 119 = S.Fl.M. III (289); 120 = F.T. (I.Ș. și
 D.C.); 121 = F.T. (I.D.); 122 = F.T. (I.D.); 123 = A.f.Ț.P.
 (72); 124 = S.Fl.M. III (435); 125 = S.Fl.M. III (259); 126 =
 = F.T. (I.Ș. și D.C.); 127 = G.M. (89); 128 = S.Fl.M. III
 (521); 129 = F.T. (D.P.); 130 = A.f.Ț.P. (75); 131 = F.T.
 (I.Ș. și D.C.); 132 = F.T. (I.Ș. și D.C.); 133 = A.I.E.F.B.
 (fgr. 8337 a); 134 = F.T. (I.D.); 135 = G.M. (101); 136 =
 =S.Fl.M. III (497); 137 = A.P. (II, 13); 138 = S.Fl.M. V
 (88); 139 = N.Păs. (119); 140 = S.Fl.M. V (19); 141 =
 =S.Fl.M. V (49); 142 = S.Fl.M. V (107); 143 = G.Dem.T.
 (367); 144 = G.Dem.T. (374); 145 = S.Fl.M. VI (21);
 146 = N.Păs. (127); 147 = M.G.; 148 = I.I. și M.St.M.
 (95); 149 = M.G.

CUPRINS

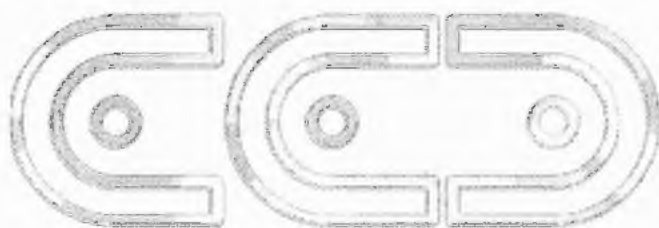
POEZIA OBICEIURILOR TRADIȚIONALE

I	POEZIA MUNCILOR DE PESTE	
	AN (1—57)	7
	a) Colinde (1—39)	9
	b) Plugușorul (40—43)	80
	c) Sorcova (44)	116
	d) Caloianul (45—46)	118
	e) Paparude (47—51)	121
	f) Drăgaica (52)	127
	g) Cîntecele de cunună (53—57)	128
II	POEZIA EVENIMENTELOR	
	CELOR MAI DE SEAMĂ ALE	
	VIETII (58—136)	133
	a) Nașterea (58—66)	135
	b) Nunta (67—105)	142
	c) Însmormîntarea (106—136)	232
III	DESCÎNTECE (137—149)	279
	Glosar	323
	Bibliografie	327
	Indice bibliografic al poeziilor	331

Redactor responsabil :
TIBERIU AVRAMESCU
Tehnoredactor : ION TUDOR

*Dat la cules 11.04.1967. Bun de tipar 12 07 1967.
Apărut 1967. Tiraj 100.160 ex. broșate. Hirtie ziar
de 50 g/m². Format 700×920/32. Coli ed. 14,86.
Coli tipar 10,5. A. nr. 3494/1967. C.Z. pentru
bibliotecile mari 8R. C.Z. pentru bibliotecile
mici 8R—18.*

Tiparul executat sub comanda nr. 70 256 la Com-
binatul Poligrafic „Casa Scintei”, Piața Scin-
teii nr. 1, București — Republica Socialistă
România

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2026

